

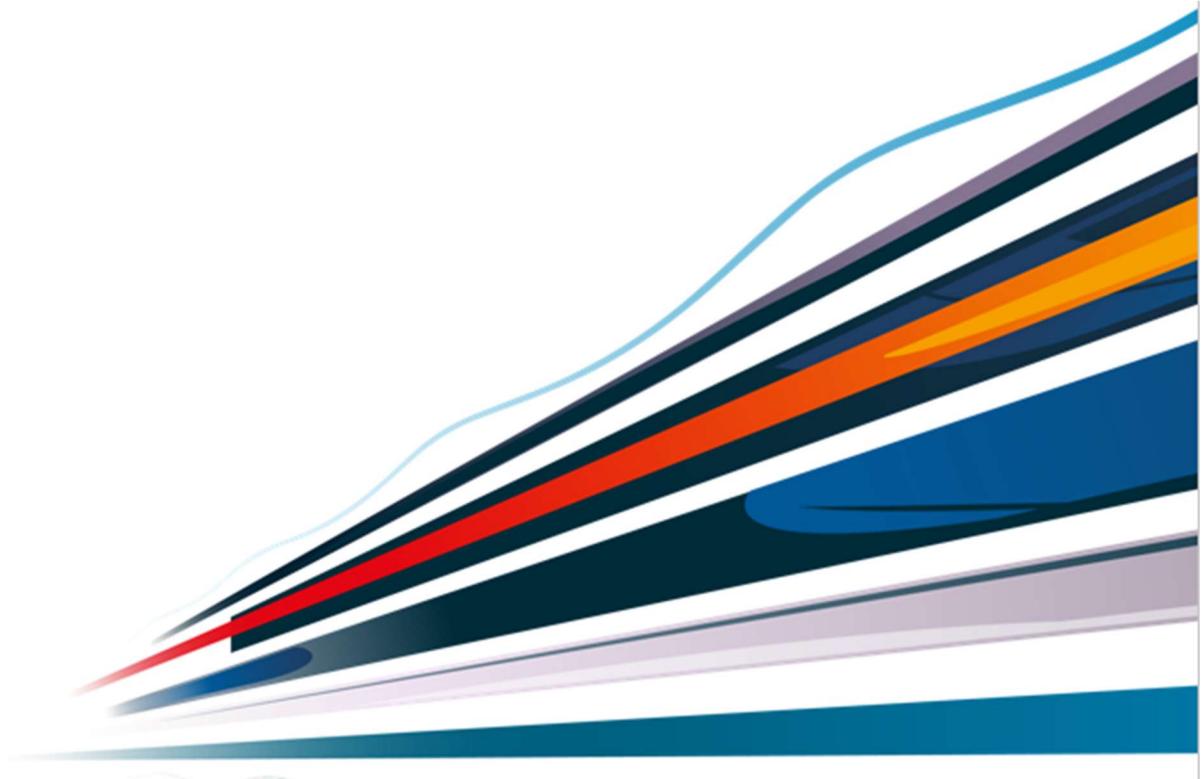

Virksomhets- og økonomiinstruks for fylkesmannen

Gjeldende fra 1. januar 2020

Sak 19/28

20.12.19

1 Innledning

Instruks for fylkesmenn ([Fylkesmannsinstruksen](#)) gitt ved kgl. res 7.august 1981, endret ved kgl. res 10. november 1988 og 6. juli 1999 er overordnet denne instruks.

Virksomhets- og økonomiinstruksen er fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartement (KMD) 05.12.2019, jf. Reglement for økonomistyring i staten § 3, andre ledd, og trer i kraft fra 01.01.2020. Kopi av instruksen er sendt til Riksrevisjonen.

Instruksens virkeområde er virksomhets- og økonomistyring av fylkesmannen. Formålet med fylkesmannens virksomhets- og økonomistyring er at statlige midler brukes og inntekter oppnås i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger, at fastsatte mål og resultatkrav oppnås, at statlige midler brukes effektivt og at statens materielle verdier forvaltes på en forsvarlig måte.

Virksomhets- og økonomistyringen hos fylkesmannen skal følge Finansdepartementets Reglement for økonomistyring i staten (heretter kalt Reglementet) og Bestemmelser om økonomistyring i staten (heretter kalt Bestemmelsene) og rundskriv, med de tilføyelser/ presiseringer som departementet har gitt i denne instruksen. Reglementet, Bestemmelsene og rundskriv fra Finansdepartementet gjelder således i sin helhet, også de punkt som ikke er omtalt i denne instruksen.

Reglementet, Bestemmelsene og rundskriv fra Finansdepartementet er ikke gjengitt i denne instruksen, da denne er bygget opp som et supplement til disse dokumentene.

2 Fylkesmannens myndighet og ansvar

Fylkesmannens formål, rolle, tilknytning til KMD og fagdepartementene, forutsetninger og krav til embetets ledelse, krav til organisering og krav til samordning og samhandling er regulert i [Fylkesmannsinstruksen](#).

Fylkesmannen er tillagt en rekke oppgaver fra departement, direktorat og tilsyn. Noen oppgaver er faste, enten ved at forvaltningsansvaret er hjemlet i lovverket eller det er oppgaver av varig karakter som fylkesmannen har ansvar for. En oversikt over disse framkommer i kapittel 5 i denne instruksen.

Fylkesmannens myndighets- og ansvarsområder er:

Iverksetter av nasjonal politikk i fylket

Fylkesmannen skal som sektormyndighet medvirke til iverksetting av nasjonal politikk. Dette gjøres gjennom veiledning, dialog og tilsyn med kommunene, fylkeskommunene, innbyggerne og berørte virksomheter.

Samordningsmyndighet

Fylkesmannen skal bidra til å samordne, forenkle og effektivisere den statlige virksomheten i fylket. Fylkesmannen skal ta samordningsinitiativ i fylket overfor andre statlige virksomheter og andre aktører der det er aktuelt, for sikre at nasjonale mål nås på tvers av nivå og sektorer, og for å sikre samordning av statens styring av kommunene.

Rettssikkerhetsmyndighet

Fylkesmannen er klagemyndighet for kommunale enkeltvedtak og vedtak gjort i spesialisthelsetjenesten, og tilsynsmyndighet etter særlovgivningen. I tillegg har fylkesmannen førstelinjeansvaret på flere områder. Fylkesmannen skal sikre likebehandling og rettsikkerhet for alle parter i sin forvaltning av lover og forskrifter.

Informasjon, kunnskapsinnhenting, initiativ og forslag

Fylkesmannen skal holde regjeringen og sentraladministrasjonen orientert om viktige spørsmål i fylket. Fylkesmannen skal ta de initiativ som er påkrevd, og fremme forslag til løsninger i den utstrekning fylkesmannen finner det formålstjenlig. Fylkesmannen skal formidle informasjon til kommunale, fylkeskommunale og statlige organ om forhold som antas å berøre deres virksomhet.

Fylkesmannen er et ordinært statlig forvaltningsorgan.

Ansvarsfordeling og samarbeid med FMFA

Fylkesmennenes fellesadministrasjon (FMFA) ble opprettet 1. januar 2019. FMFA skal levere gode administrative tjenester som understøtter fylkesmannsembetenes samfunnsoppdrag. FMFA er delegert ansvar for styrings-, drifts- og utviklingsoppgaver innen embetenes administrative områder. Det innebærer at embetene skal følge de instrukser som gis av FMFA på dette området.

FMFA er delegert ansvar for alle tjenester innenfor områdene IKT og dokumentforvaltning. FMFA har ansvar for veiledning, tilrettelegging og koordinering av arbeidet med informasjonssikkerhet. Informasjonssikkerhet skal ivaretas i alle tjenester fra FMFA. Fylkesmannen har allikevel et selvstendig ansvar for å følge opp informasjonssikkerhetsarbeidet i det løpende arbeidet i embetet.

På anskaffelsesområdet får har FMFA ansvar for å gjennomføre anskaffelser som er felles for alle embetene og anskaffelser over 1,3 mill. kroner som dekker behovet til et eller flere embeter. Videre skal FMFA være kompetansesenter for embetene og koordinere avrop på rammeavtaler som DIFI tilbyr. Embetene skal er pålagt å rådføre seg med FMFA ved anskaffelser under 1,3 mill. kroner, men det er det enkelte embetet

som skal gjennomføre anskaffelsen. Nærmere beskrivelse fremgår av tjenestebeskrivelser.

Innenfor økonomi- og personal-/HR-området har FMFA ha ansvar for informasjon og veiledning, rådgivning, kvalitetssikring, standardisering av prosesser, utarbeidelse av maler og verktøy og utarbeidelse av retningslinjer.

FMFA vil være en underlagt virksomhet av KMD. KMD har ansvaret for etatsstyringsmøter og formell styringsdialog med FMFA. Fylkesmannsembetene skal ha en hensiktsmessig og god dialog med FMFA herunder møter tilpasset behov og risiko.

3 Departementets styring av Fylkesmannen

3.1 Departementets overordnede ansvar

KMD har det administrative etatsstyringsansvaret for fylkesmannen, i tillegg til å ha samordningsansvaret overfor de øvrige departementene som legger oppgaver til fylkesmannen. KMD har også rollen som fagdepartement på noen saksområder. Det enkelte fagdepartement har finansieringsansvaret for oppgaver innen eget saksområde. Likeledes har de direkte faglig instruksjonsmyndighet over fylkesmannen innen vedkommende departements saksområde. Den enkelte fagstatsråd er konstitusjonelt ansvarlig overfor Stortinget på sine fagområder hvor oppgaver er lagt til fylkesmannen, jf. [*Fylkesmannsinstruksen*](#).

I tråd med intensjonene i Reglementet skal departementets styringsansvar bygge på prinsippene om mål- og resultatstyring og ta utgangspunkt i departementets overordnede kontrollansvar.

Ansvars- og samarbeidsforhold mellom departementene knyttet til finansiering av fylkesmannen, fremkommer i *Retningslinjer for finansieringsordning for Fylkesmannen*, datert august 2009.

3.2 Styringsdialogen

I styringsdialogen med fylkesmannen skal embetets resultater og måloppnåelse vektlegges, samt at embetet kan identifisere og håndtere risikoer som kan hindre måloppnåelse.

Styringsdialogen skal være dokumentert. Tildelingsbrevet inneholder en styringskalender hvor de viktigste elementene i styringsdialogen det enkelte år fremgår.

3.2.1 Tildelingsbrev

Etatsstyringen skjer hovedsakelig gjennom tildelingsbrevet og oppfølgingen og rapporteringen på dette. I tildelingsbrevet formidles og presiseres de mål og resultater departementene forventer som følge av Stortingets vedtak og forutsetninger.

Tildelingsbrevet inneholder bevilgninger som stilles til disposisjon, samt en oversikt over embetets budsjettildelinger og fullmakter i budsjettåret.

Det utarbeides et foreløpig tildelingsbrev til fylkesmannen som sendes embetet for tilbakemelding før endelig tildelingsbrev utarbeides. Tilbakemeldingen gir blant annet grunnlag for departementenes vurdering av forholdet mellom oppgaver og ressurser innen fagområdene.

Tildelingsbrevet til fylkesmannen utarbeides av KMD i samarbeid med oppdragsgivende departementer.

Supplerende tildelingsbrev etterfølger det ordinære tildelingsbrevet og gis av KMD eller andre departement, direktorat eller tilsyn som gir oppgaver og /eller midler til fylkesmannen. Belastningsfullmakt skal brukes når budsjettfullmakter ikke kan tildeles ved delegering.

Ved behov for å instruere eller gi styringssignaler til embetene utover tildelingsbrev, skal dette alltid nedfelles skriftlig og gis i egne brev.

3.2.2 Etatsstyringsmøte, sektorvise styringsmøter og fagmøter

Felles etatsstyringsmøte

KMD avholder i utgangspunktet to årlige felles etatsstyringsmøter. Tidspunktene vil framgå av tildelingsbrevet. De felles etatsstyringsmøtene er felles for alle departement som gir oppgaver til fylkesmannen og ledelsen i alle embetene. Ved behov vil fagdepartementet invitere berørte direktorat/tilsyn til å delta i felles etatsstyringsmøte. Før møtet på våren vil embetet motta en samlet skriftlig tilbakemelding på sin årsrapport. Dette møtet tar utgangspunkt i kravene som er stilt i tildelingsbrevet og som rapporteres i årsrapporten. Måloppnåelse og rapporterte resultater gjennomgås, og det gis tilbakemelding til embetene på resultatene. På høsten er hovedtemaet for møtet styringsdokumentene for neste år. Det skrives referat fra etatsstyringsmøtene med kopi til Riksrevisjonen.

Sektorvise styringsmøter

Fagdepartementene, eventuelt direktorat/tilsyn med delegert myndighet, avholder sektorvise styringsmøter ved behov for utdyping og presisering av styringssignaler i tildelingsbrev og denne instruksen. Embetsledelsen skal alltid være representert i de sektorvise styringsmøtene. Møtefrekvens og øvrig deltagelse i møtene avgjøres av fagdepartementet, og møtene skal som hovedregel være varslet i tildelingsbrevet. Det

skal skrives referat fra de sektorvise styringsmøtene, som sendes i kopi til KMD og Riksrevisjonen.

Fagmøter

Fagmøter skal dekke behovet for faglige avklaringer, og omfatte tolkning av regelverk, opplæring, saksbehandlingsrutiner, fagkonferanser og lignende. Det stilles ikke krav om at embetsledelsen eller ledelsen i departementene, direktorat eller tilsyn deltar. Det skal ikke gis nye styringssignaler i fagmøtene. Styringssignaler som er gitt i tildelingsbrev eller etatsstyringsmøtet/styringsmøter, kan utdypes eller forklares. Det skal ikke forekomme ressursdiskusjoner i fagdialogen.

3.2.3 Lederkontrakt og kontraktsamtale

KMD utnevner fylkesmannen på åremål og utarbeider årlig lederkontrakt. Det inngås ny lederkontrakt etter at kontraktsamtalen er gjennomført.

Departementet innkaller fylkesmannen til kontraktsamtale en gang i året. Samtalene gjennomføres som regel i vårhalvåret. I kontraktsamtalen gjennomgås lederkontrakten og oppnådde resultater i tillegg til punkter som skal inn i lederkontrakten for kommende år. DFU-departementene har anledning til å spille inn til kontraktsamtalene.

3.2.4 Rapportering gjennom året

Fylkesmannen skal pr. 31. august rapportere på regnskapstall og prognose for resten av året på kapittel og post. Det skal rapporteres både på utgifts- og inntektskapittel, og belastningsfullmakter. Rapporteringen innbefatter også rapportering på resultatområder i samsvar med rutinene for ressursrapportering. Vesentlige avvik fra budsjetttramme og forutsetninger skal forklares.

Fast rapportering til statsregnskapet skal skje i tråd med årlige rundskriv fra Finansdepartementet.

Rapporteringen tilpasses de styringsbehov departementene til enhver tid har, og skal framgå av tildelingsbrevet.

3.2.5 Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen

KMD skal ha kopi av all korrespondanse mellom fylkesmannen og Riksrevisjonen. Fylkesmannen skal rapportere i årsrapporten, eventuelt også i lederlønnssamtalen, hvordan eventuelle merknader fra Riksrevisjonen er fulgt opp, herunder hvilke tiltak som er iverksatt og effekten av disse.

3.2.6 Årsrapport

Årsrapporten fra fylkesmannen utarbeides i overensstemmelse med de krav som stilles i tildelingsbrevet og i denne instruksen. Årsrapporten skal gi et dekkende bilde av embetets resultater. KMD sender nærmere presiseringer og beskrivelse av teknisk løsning for utarbeidelse av årsrapport i november det enkelte år.

Årsregnskapet skal være en del av årsrapporten og skal utarbeides i tråd med til enhver tid gjeldende bestemmelser.

Årsrapporten skal ferdigstilles i den elektroniske løsningen for dette innen 1. mars det enkelte år.

Årsrapporten vil være utgangspunkt for det felles etatsstyringsmøtet som gjennomføres om våren.

Årsrapporten skal inneholde følgende deler i nevnte rekkefølge:

I Fylkesmannens beretning

- Overordnet vurdering av samlede resultater, ressursbruk og måloppnåelse
- Overordnet framstilling av de viktigste prioriteringer for året
- Sentrale forhold i internt og eksternt som har hatt betydning for oppnådde resultater
- Sted, dato og fylkesmannens signatur

II Introduksjon til embetets hovedtall

- Embetet og samfunnsoppdraget
- Organisasjon og ledelse
- presentasjon av utvalgte hovedtall, herunder:
 - Tall for ansatte og avtalte årsverk (SSBs statistikk), samt utførte årsverk for de tre siste år
 - Samlet tildeling på post 01-99
 - driftsutgifter
 - lønnsandel av driftsutgifter
 - lønnsutgifter per årsverk

III Årets aktiviteter og resultater

- Redegjørelse for, analyse og vurdering av oppnådde resultater. Herunder:
 - Gjennomførte evalueringer
 - Særskilt om oppdrag i tildelingsbrevet/og eller faste oppgaver i VØI
 - Særskilte rapporteringskrav fra tildelingsbrevet
 - Redegjørelse for, analyse og vurdering av ressursbruk

- Samlet vurdering av måloppnåelse i forhold til samfunnsoppdraget og regnskapsresultatet

IV Styring og kontroll i embedet

- Virksomhetens overordnede vurdering av opplegget for styring og kontroll
- Redegjørelse for vesentlige forhold ved embedets planlegging, gjennomføring og oppfølging. Herunder:
 - Embetets risikostyring
 - Embetets internkontroll, herunder iverksatte tiltak
 - Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjonen i embedet
 - Forvaltning av egne eiendeler (materielle verdier), innkjøpsrutiner mv.
 - Oppfølging av eventuelle avdekkede svakheter/utfordringer, herunder merknader fra Riksrevisjonen og status for arbeidet med informasjonssikkerhet
 - Oppfølging av evalueringer, tilsynsrapporter og pålegg fra tilsynsmyndigheter.
 - Rapportering av andre vesentlige forhold knyttet til personalmessige forhold, likestilling, HMS/arbeidsmiljø, diskriminering, ytre miljø og lignende

V Vurdering av framtidsutsikter

- Forhold i og utenfor embedet som kan påvirke embedets evne til å løse samfunnsoppdraget på sikt
- Konsekvenser for embedets evne til å nå fastsatte mål og resultater på lengre sikt

VI Årsregnskap

- Ledelseskommentarer med fylkesmannens signatur
- Oppstilling av bevilningsrapportering med noter
- Oppstilling av artskontorrapportering med noter

3.3 Kommunikasjon, ansvar for avklaringer og informasjonsplikt mellom departementene og fylkesmannen

Dersom fylkesmannen vurderer at det er uklarheter i de rammer, målsetninger og føringer som formidles, har fylkesmannen et selvstendig ansvar for å ta opp saken med aktuelt departement.

Fylkesmannen har et selvstendig ansvar for snarlig å informere aktuelt departement dersom det oppstår vesentlige avvik med betydning for måloppnåelsen, herunder budsjett.

Dersom fylkesmannen ser at gjeldende regelverk og ordninger kan ha/har vesentlige utilsiktede konsekvenser, skal virksomheten snarlig informere aktuelt departement om

dette. Fylkesmannen skal også uoppfordret gi aktuelt departement beskjed dersom virksomheten ser mulige forbedringstiltak som departementet kan iverksette (endringer i lov, forskrift, instruks) som kan bidra til å nå overordnede målsetninger. Departementene vil også kunne be om særskilte evalueringer i forbindelse med praksis- og regelverksendringer.

KMD skal holdes orientert om saker av vesentlighet som fylkesmannen tar opp med fagdepartementene.

Fylkesmannen skal orientere departementet i god tid før offentliggjøring av viktige utredninger, evalueringer eller rapporter som fylkesmannen har utført eller bestilt.

Fylkesmannen skal ha en aktiv holdning til kommunikasjon, både internt og eksternt. Det er viktig at fylkesmannen fanger opp signaler i samfunnet som angår embetene og bruker dette i kommunikasjonsarbeidet. Departementet forventer at fylkesmannen synliggjør sine resultater innenfor sitt politikkområde og at virksomheten har kontakt med departementet om saker som politisk ledelse kan være med å synliggjøre.

Fylkesmannen skal også følge opp klarspråkarbeidet og arbeide systematisk for at dokumenter, brev, nettsider og skjema er brukertilpasset og har klart språk (veileder og tips finnes på nettsiden klarsprak.no

3.4 Administrative fullmakter

Departementet gir virksomheten følgende administrative fullmakter:

3.4.1 Ansettelse, opprettelse av stillinger og lønnsfastsettelse

Fullmakten gjelder adgang til å ansette, opprette nye stillinger og fastsette lønn, i den grad ikke annet er bestemt ved lov eller framgår av unntakene nedenfor.

1. Departementet har ansvar for ansettelse av virksomhetsleder/direktør i virksomheten.
2. Departementet saksbehandler og avgjør også saker om virksomhetsleder/direktørs arbeidsforhold, for eksempel:
 - alle typer permisjoner (utdanningspermisjon, velferdspermisjon mv.)
 - alle typer lønnsjusteringer (både midlertidige og permanente)

3.4.2 Erstatningskrav mot staten

Fullmakten gjelder behandling av saker om erstatningskrav mot staten, der utbetalingen ikke overstiger kr 200 000. Med statens erstatningsansvar menes her erstatning på grunnlag av alminnelige erstatningsregler, med unntak av ansvar i

kontraktsforhold og ansvar i forbindelse med statens forretningsdrift. Saker skal behandles i tråd med retningslinjene i Justisdepartementets rundskriv G-01/2017, hvor det blant annet forutsettes at det foretas en juridisk vurdering av sakens erstatningsrettslige side før avgjørelsen treffes.

3.4.3 Administrative bestemmelser om flytting til/fra utlandet

Fullmakten gjelder beslutninger om dekning av utgifter som påløper i forbindelse med flytting fra utlandet i samsvar med retningslinjene i Statens personalhåndbok pkt. 10.6.4 del 2 om Flytting fra utlandet.

3.4.4 Utdanningspermisjon ved studiereiser til utlandet

Fullmakten gjelder innvilgelse av utdanningspermisjon med lønn i inntil ett år til studiereiser til utlandet, jf. Statens personalhåndbok pkt. 10.8.3.2.

3.4.5 Arbeidsgiverfinansierede elektroniske kommunikasjonstjenester

Fullmakten gjelder beslutninger om hvem i virksomheten som tilstår arbeidsgiverfinansierede elektroniske kommunikasjonstjenester dekket innenfor virksomhetens eget budsjett. Tildeling av elektroniske kommunikasjonstjenester må gis i samsvar med retningslinjene i Statens personalhåndbok, pkt. 10.2 elektroniske kommunikasjonstjenester (telefon mv.).

4 Fylkesmannsembetets interne styring

Departementet har ansvaret for overordnet kontroll med underliggende virksomheter, iht. Bestemmelserne pkt. 1.5.2. Dette skal inngå i den ordinære styringen og oppfølgingen av embetet.

4.1 Fylkesmannens myndighet og ansvar

Fylkesmannen er embetets øverste leder og leder embetet innenfor gjeldende lover, forskrifter, reglementer, retningslinjer, instrukser og budsjetter.

Fylkesmannen skal fastsette instrukser for virksomhetens interne virksomhets- og økonomistyring innenfor rammen av denne instruks.

Ledelsen i embetet skal basere seg på gjeldende lederplattform i staten.

Fylkesmannen kan innenfor gjeldende rammer for styring, samhandling og organisering, vurdere hvilken intern organisering av embetet som best understøtter egen måloppnåelse.

4.1.1 Godtgjørelser/andre utbetalinger til fylkesmannen

Det skal foreligge rutiner for kontroll og godkjennelse av utleggsrefusjoner og andre oppgavepliktige tilleggsytelser til fylkesmannen.

4.2 Fylkesmannens interne styring

Fylkesmannen skal i sine interne styringsprosesser sørge for å utnytte tildelte ressurser effektivt og se på mulighet for å øke produktiviteten. Digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester (digitalt førstevalg) er et sentralt virkemiddel, sammen med f.eks. omorganisering, prosessforbedring og annen bruk av teknologi. Det vises til det til enhver tid gjeldende digitaliseringsrundskriv med krav og pålegg om digitalisering i offentlig sektor.

Fylkesmannen skal utarbeide strategi for virksomheten samt interne styringsdokumenter i form av virksomhetsplan, årsplan eller tilsvarende. Det skal også utarbeides budsjett og prognoser for å sikre avviksrapportering og mulighet for oppfølging av regnskap, resultater og måloppnåelse. Risikostyring skal brukes som verktøy i planarbeidet, jf. punkt 4.2.1 Risikostyring.

Strategier og interne styringsdokumenter skal ha både ettårig og flerårig perspektiv.

Fylkesmannen må sikre at planer og strategier er i tråd med departementenes mål og prioriteringer. Likeledes at finansieringsordningens krav til ressursdisponering ivaretas.

Fylkesmannen skal ha systemer og rutiner som sikrer etterfølgelsen av regelverket for offentlige anskaffelser. Fylkesmannen må gjennom en strategi for innkjøp og oppfølging av denne sikre nødvendig kompetanse og etablere gode rutiner slik at alle innkjøp gjøres i samsvar med regelverket, og ellers mest mulig effektivt. Det er også viktig at innkjøpsarbeidet inngår i ledelsens internkontroll, slik at uheldig praksis kan korrigeres så snart som mulig.

Fylkesmannen skal med jevne mellomrom evaluere sin innkjøpspraksis.

Det vises til kap. 2 i denne instruks hvor ansvarsforholdene på anskaffelsesområdet er definert mellom FMFA og embetene. Her fremgår det blant annet at embetene skal bruke FMFA ved anskaffelser over terskelverdi.

Virksomheten skal følge etiske retningslinjer i staten og videreutvikle den etiske bevisstheten blant de ansatte.

4.2.1 Risikostyring

Risikovurdering og styring på bakgrunn av dette skal skje innenfor et samlet rammeverk for styring og kontroll. Fylkesmannen skal aktivt bruke risikostyring som

verktøy i sin mål- og resultatstyring. God risikostyring skal gi bedre måloppnåelse innenfor de budsjetttrammer som er stilt til disposisjon. Risikovurderingene skal relateres til mål- og resultatkravene for virksomheten og inngår således som en integrert del av styringen. Der hvor det vurderes å være høy risiko skal risikoreduserende tiltak iverksettes. Det skal gjøres vurderinger av gjenværende risiko og om denne er akseptabel.

I tilbakemelding på foreløpig tildelingsbrev skal embetet gi en vurdering av situasjonen for gjeldende budsjettår. Eventuelle vurderinger av høy risiko for manglende måloppnåelse skal fremkomme i tilbakemeldingen.

Fylkesmannen skal i forbindelse med innspill til det årlige etatsstyringsmøtet sende inn en oversikt over de vesentligste risikomomentene som kan hindre måloppnåelse. Fristen fastsettes i den årlige bestillingen av innspill til etatsstyringsmøtet.

4.2.2 Evalueringer

Det vises til krav i Reglement for økonomistyring i staten § 16 om evalueringer av virksomhetens oppgaveløsning og virkemiddelbruk.

Fylkesmannen skal bruke evalueringer systematisk som del av virksomhetsstyringen. Fylkesmannen skal sørge for at det gjennomføres evalueringer for å få informasjon om effektivitet, måloppnåelse og resultater innenfor hele eller deler av embetets ansvarsområde og aktiviteter. Frekvens og omfang av evalueringene skal bestemmes ut fra risiko og vesentlighet samt kvalitet og omfang av fylkesmannens øvrige rapportering. Departementet vil kunne be fylkesmannen om å gjennomføre evalueringer i forbindelse med praksis- og regelverksendringer. Organisering og innretning av de planlagte evalueringene skal inngå som en del av styringsdialogen. Se også punkt 3.3 i denne instruks.

Resultatinformasjonen fra gjennomførte evalueringer skal benyttes i virksomhetens planlegging for de påfølgende årene.

Evalueringer som er gjort tilgjengelig for allmenheten, skal registreres i Evalueringssportalen.

4.2.3 Arbeidsgiverrolen (HMS og likestilling)

Fylkesmannen skal følge opp statlig arbeidsgiverpolitikk, herunder implementere føringer og følge opp rapporteringer på personalområdet.

Fylkesmannen skal ha et system for å kartlegge og følge opp risiko- og problemområder innen helse, miljø og sikkerhet, jf. Lov av 17. juni 2005 nr 62: Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv.

Videre skal fylkesmannen arbeide målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel og adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. Dette fremgår av § 26 i likestillings- og diskrimineringsloven. Virksomheten har en aktivitets- og redegjørelsесplikt og arbeidet skal skje fortløpende og i samarbeid med de ansattes representanter.

Fylkesmannen skal avgjøre en likestillingsredegjørelse for foregående år. Rapporteringen skal følge gjeldende veiledning på området.

Fylkesmannen skal knytte til seg minst én lærling i sin virksomhet og hvert år vurdere om det er mulig å øke antall lærlinger og tilby opplæring i nye lærefag.

For å styrke en felles innsats for å rekruttere lærlinger og bidra til et yrkesfaglig løft, skal virksomheten knytte seg til opplæringskontoret OK stat eller et annet opplæringskontor.

Det skal rapporteres om bruk av lærlinger i årsrapportens del IV.

4.2.4 Regnskapsprinsipp og regnskapsføring

Fylkesmannsembetet skal utarbeide et virksomhetsregnskap i samsvar med kontantprinsippet, bruttoprinsippet, ettårsprinsippet og fullstendighetsprinsippet, jf. Bestemmelsene punkt 3.4.2 og i tråd med årlige og varige rundskriv fra Finansdepartementet.

Fylkesmannen avgjør i samråd med departementet eventuelle endringer i regnskapsprinsipp for virksomhetsregnskapet, jf. Bestemmelsene pkt. 3.4.2.

Fylkesmannen skal bruke standard kontoplan som føringskontoplan og skal rapportere til statsregnskapet etter statens kontoplan.

4.2.5 Tilskudds- og stønadsforvaltning

Fylkesmannen skal påse at alle tilskudds- og stønadsordninger som embetet forvalter skal følges opp i samsvar med kapittel 6.3, 6.4 og 6.5/7.3 og 7.4 i Bestemmelsene og de presiseringer og føringer fra departementene som formidles i årlige tildelingsbrev og regelverk for ordningene. Forvaltningen av tilskudds-/stønadsordninger må baseres på embetets vurdering av risiko og vesentlighet.

4.3 Krav til fylkesmannens internkontroll

Fylkesmannen har et selvstendig ansvar for å innrette embetets systemer og rutiner for internkontroll og påse at nødvendige kontrolloppgaver blir utført. Risiko- og vesentlighetsvurderinger skal ligge til grunn. Fylkesmannen skal rapportere umiddelbart til ansvarlig departement dersom det avdekkes vesentlige svakheter, feil eller mangler i kritiske prosesser eller i aktiviteter i virksomheten.

Risikovurdering og styring på bakgrunn av dette skal skje innenfor et samlet rammeverk for styring og kontroll, se kap. 4.2.1.

4.4 Fylkesmannens arbeid med sikkerhet

4.4.1 Generelt

Det legges til grunn at arbeidet med sikkerhet er systematisk og inngår som en integrert del av embetets virksomhet. Departementet vil den forbindelse minne om kravene til risikostyring og internkontroll jf. 4.2.1 og 4.3, og at vurdering av sikkerhetskapasitet og -kompetanse skal inngå i den øvrige bemannings-, kapasitets- og kompetansevurderingen, jf. 3.2.4 IV

4.4.2 Nasjonal sikkerhet

Lov om nasjonal sikkerhet (sikkerhetsloven) med tilhørende forskrifter gjelder for alle forvaltningsorganer som er i besittelse av skjermverdig informasjon eller objekt. Embetet skal sende en egen rapport om sikkerhetstilstanden til departementet, i tråd med mal og bestilling fra NSM. Embetet må vurdere nivå på sikkerhetsgradering av rapporten.

Embetet skal vurdere behov for å sikkerhetsklarere personell jf. sikkerhetsloven med tilhørende forskrifter.

4.4.3 Samfunnssikkerhet og beredskap

Arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap skal inngå som en integrert del av embetets virksomhet, og embetet skal ha en tilfredsstillende beredskap for å kunne håndtere ekstraordinære hendelser. Fylkesmannens ansvar for regional samordning av arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap, og fylkesmannens ansvar for egenberedskap er fastsatt i Instruks for fylkesmannens og Sysselmannen på Svalbards arbeid med samfunnssikkerhet, beredskap og krisehåndtering, kgl.res. 19. juni 2015.

4.4.4 Informasjonssikkerhet

Fylkesmannen skal ha beskrevet mål og strategi for arbeidet med informasjonssikkerhet i virksomheten (sikkerhetsmål og sikkerhetsstrategi). Disse

skal danne grunnlaget for embetenes internkontroll (styring og kontroll) på informasjonssikkerhetsområdet. Sikkerhetsstrategien og internkontrollen skal inkludere relevante krav som er fastsatt i annen lov, forskrift eller instruks.

Fylkesmannen skal ha en internkontroll (styring og kontroll) på informasjonssikkerhetsområdet som baserer seg på anerkjente standarder for styringssystem for informasjonssikkerhet (f.eks. ISO27001/27002).

Internkontrollen bør være en integrert del av fylkesmannens helhetlige styringssystem. IKT-systemer og informasjonsaktiviteter skal klassifiseres og risikovurderes for å sikre hensynet til informasjonens konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet.

Klassifiseringen og risikovurdering er særlig viktig i forbindelse med anskaffelser av IKT-utstyr og -systemer.

Omfang og innretning på internkontrollen skal være tilpasset risiko. Hendelser som truer eller kompromitterer informasjonssikkerheten skal rapporteres.

Informasjonssikkerhet vil være et tema i styringsdialogen. En overordnet statusrapport for arbeidet skal fremkomme av årsrapporten.

5 Oversikt over Fylkesmannens faste oppgaver

Kapittel 2 i denne instruksen gir en kort beskrivelse av fylkesmannens myndighets- og ansvarsområder knyttet til fylkesmannens roller. Fylkesmannen er tillagt en rekke oppgaver fra departement, direktorat og tilsyn. Noen oppgaver er faste, enten ved at forvaltningsansvaret er hjemlet i lovverket eller det er oppgaver av varig karakter. En oversikt over disse framkommer i dette kapitlet. Bakgrunnsinformasjon som er den enkelte oppdragsgivers ansvar, skal gi nyttig informasjon til løsning av oppgaven og er ikke en del av denne instruksen, men ligger som lenker i den elektroniske styringsportalen.

5.1 Iverksetter av nasjonal politikk i fylket

5.1.1 Folk og samfunn

Oppgaver

5.1.1.1

- Gi råd og veiledning til kommunene om hvordan universell utforming kan implementeres i planarbeid og tjenester.
- Videreutvikle samarbeidet med fylkeskommunene for å fremme universell utforming innenfor regionen.
- Spre kunnskap om virkemidler og finansieringsordninger som er knyttet til Regjeringens handlingsplan for universell utforming 2015-2019.
- Sørge for at universell utforming er kjent i eget embete og blir praktisert innen egen forvaltning og at fylkesmannens kompetanse på universell utforming videreutvikles.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.1.2

Fylkesmannen skal fremme likestilling knyttet til kjønn, etnisitet, religion, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk på de områder fylkesmannen har lovpålagt ansvar for.

Fylkesmannen skal:

- være en pådriver for at kommunene arbeider aktivt for å fremme likestilling gjennom å bidra til å gjøre aktivitets- og redegjørelsесplikten og arbeidsmetoden som følger av plikten i Likestillings - og diskrimineringsloven kjent.
- sørge for at problemstillinger, metoder og mål for likestilling er kjent i eget embete og blir praktisert innen egen forvaltning og at fylkesmannens kompetanse på likestilling videreføres.
- spre kunnskap om:
 - metoden som ligger i aktivitetsplikten for arbeidsgiver og offentlig myndigheter og tjenestetutøvere.
 - relevante tilskuddsordninger på likestillingsfeltet (se Bufdir.no).
 - statistikk som synliggjør status og utvikling knyttet til likestilling og levekår (se. Bufdir.no).

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | KD | Folk og samfunn

5.1.1.3

Organisere statsborgerseremonier.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KMD | Folk og samfunn

5.1.1.4

Ha et bevisst forhold til bruk av samiske språk.

Alle embetene | KMD | Folk og samfunn

5.1.1.5

Konsultere Sametinget eller andre berørte samiske interesser med målsetning om å oppnå enighet.

Alle embetene | UD | Folk og samfunn

5.1.1.6

Behandle saker om apostille og påføre dokumenter apostillestempel. Fylkesmannen skal føre et register eller protokoll med oppgave over foretatte attestasjoner hvor bl.a. nummeret på apostillen skal framgå, dato, navn på underskriver og stilling.

Alle embetene | UD | Folk og samfunn

5.1.1.7

Honorær konsul skal ha eksekvatur fra myndighetene i mottakerstaten for å utøve sitt virke. Fylkesmannen skal undersøke om det er noe til hinder for at aktuell kandidat godkjennes som et annet lands honorær konsul i Norge.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.1.8

Fylkesmannen i Vestland skal:

- Behandle søknader og utbetale statlig tilskudd til politiske partiers kommunale organisasjoner og fylkesorganisasjoner over kap. 577 Tilskudd til de politiske partiene.
- Utføre kontorteknisk bistand til Partilovnemnda og arkivtjenester for nemnda og Partirevisjonsutvalget.

5.1.2 Barnehage og opplæring

Oppgaver

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

5.1.2.1

Informere og veilede lokal barnehagemyndighet, offentlige og private barnehageeiere og skoleeiere, allmennhet og aktuelle målgrupper om innhold, prinsipper og mål i den nasjonale politikken på barnehage- og opplæringsområdet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

5.1.2.2

Informere, veilede og legge til rette for deltakelse i nettverk, statlige strategier og kompetanseutviklingstiltak på barnehage- og grunnopplæringsområdet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

5.1.2.3

Veilede skoler og skoleeiere i arbeidet med prøver og eksamen.

Se til at prøver blir gjennomført i henhold til formål og retningslinjer, og legge til rette for og veilede skoler og kommuner i oppfølging av resultatene.

Se til at eksamen blir gjennomført i henhold til regelverk og retningslinjer. I dette ligger gjennomføring av den sentrale sensuren og klagebehandling ved eksamen.

Melde endringer i ansvarsfordelingen mellom embetene på eksamensområdet innen 1. februar hvert år til Utdanningsdirektoratet, post@udir.no, for registrering i Prøvetjenesten eller i Eksamensstjenesten.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

5.1.2.4

Rettkjenne vitnemål fra videregående skoler i Norge når vitnemålet skal brukes som dokument i utlandet. Vitnemålet skal rettkjennes med apostillestempel.

FMOV | KD | Barnehage og opplæring

5.1.2.5

Følge opp og veilede norske friskoler i utlandet på eksamens- og prøvefeltet.

Bakgrunnsinformasjon

FMAG | KD | Barnehage og opplæring

5.1.2.6

Behandle søknader om eksamen i videregående opplæring i utlandet.

Bakgrunnsinformasjon

FMNO | FMTF | KD | Barnehage og opplæring

5.1.2.7

Ivareta koordineringsansvar for samisk fjernundervisning, og samarbeide om gjennomføring av tiltak i rammeverket for samisk fjernundervisning.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.2.8

Bidra til utvikling av læremidler og kompetanseutvikling knyttet til læreplanen i finsk som andrespråk, herunder kvensk.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.3 Familier, barn og unge

Oppgaver

Alle embetene | BFD | Familier, barn og unge | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

5.1.3.1

- Bidra til at ny kunnskap tas i bruk i de kommunale barnverntjenestene og/eller andre i tjenester rettet mot utsatte barn og familier i kommunen.
- Bidra til at erfaringer fra lokalt utviklingsarbeid blir spredt.
- Bidra til å videreforsmidle og spre strukturer for kunnskap- og kompetanseutvikling i samarbeid aktuelle samarbeidspartnere som universitet- og høgskoler, RKBU/RBUP, Bufetat, brukerorganisasjoner med flere.

5.1.4 Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

Oppgaver

5.1.4.1

Fylkesmannen har en fagrolle på folkehelseområdet som innebærer å være pådriver for et kunnskapsbasert folkehelsearbeid på lokalt og regionalt nivå. Dette skal skje bl.a. gjennom formidling av råd og veiledning om nasjonale normer og standarder for godt folkehelsearbeid, herunder effektive strategier og tiltak i folkehelsearbeidet. Fylkesmannen skal bidra til at psykisk helse inkluderes som en likeverdig del av folkehelsearbeidet.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.4.2

Bidra til å gjøre nasjonale strategier, retningslinjer, veiledere, rundskriv og handlings- og tiltaksplaner på folkehelseområdet og innen helse- og omsorgsfeltet kjent og implementert. Det gjelder også for de ulike pakkeforløpene på helse- og omsorgsfeltet.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.4.3

Være pådriver for å nå målet om god helse for alle, og likeverdige helse- og omsorgstjenester til hele befolkningen, inkludert urbefolknings, innvandrerbefolknings og andre sårbare grupper som innsatte i fengsel og personer med rus- og/eller psykiske helseutfordringer. Dette innebærer blant annet at fylkesmannen påser at aktuelle grupper involveres i planlegging av tjenestene og ved vurdering av kompetansebehov, samt påser at helse- og omsorgstjenestene benytter tolketjenester av god kvalitet.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

5.1.4.4

Informere, gi råd og veilede helse- og omsorgstjenesten i kommunene om
rekryterings- og kompetansetiltakene under *Kompetanseløft 2020*.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

5.1.4.5

Stimulere kommunene i opprettelse av et tilstrekkelig antall godkjente LIS1-stillinger
for leger og turnusplasser for fysioterapeuter, og gjennomføre fastsatte opplærings-
og veiledningstiltak for begge grupper.

I ny spesialistutdanning for leger har kommunene fått et utvidet ansvar for
gjennomføring av del 1 og for leger i spesialisering (LIS) i allmennmedisin og
samfunnsmedisin. FM skal legge til rette for ny vurdering når en lege i spesialisering
ved registrert utdanningsvirksomhet klager på manglende måloppnåelse.

Bakgrunnsinformasjon

FMOV | FMVL | FMTF | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

5.1.4.6

Regionansvar for administrasjon av turnustjenesten for fysioterapeuter.

Bakgrunnsinformasjon

FMTF | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

5.1.4.7

Administrere ventelisteordningen for turnusfysioterapeuter.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.4.8

Bistå i arbeidet med implementering av generelle smitteverntiltak, og følge opp arbeidet med riktig bruk av antibiotika og bedre smittevern. Fylkesmannen skal også bidra aktivt for å øke andelen som vaksineres mot sesonginfluensa, spesielt for ansatte i helsetjenesten. Fylkesmannen skal bidra til oppfølging av hepatitt strategien og arrangere årlig smittevernkonferanser for kommunale ledere og annet personell i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Merk ny [Handlingsplan for et bedre smittevern 2019-2023](#) (I-1192 B).

Bakgrunnsinformasjon

5.1.4.9

Bidra til å gjennomføre *Omsorg 2020* som en helhetlig plan, herunder bl.a. *Demensplan 2020*, kompetanse- og rekrutteringstiltak under *Kompetanseløft 2020*, innovasjonssatsing, pårørendeprogram, velferdsteknologiprogram, frivillighetsstrategi og Husbankens investeringsordning til sykehjem, og omsorgsboliger.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.4.10

Fylkesmannen skal bistå og gi faglig veiledning til Husbanken i saksbehandling av søknader til investeringstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser. Dette for å bidra til å sikre god kvalitet på prosjektene som mottar tilskudd og at det kan gis forsvarlige og gode tjenester i byggene som mottar tilskudd. I tillegg skal fylkesmannen bidra til å sikre at sykehjem og omsorgsplasser som er innvilget tilskudd lokaliseres og utformes ut fra prinsippene om normalisering og integrering og er tilpasset personer med demens. Videre skal fylkesmannen følge med på utviklingen og gjennomføringen av kommunens planer for renovering, modernisering og bygging av heldøgns omsorgsplasser.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.4.11

Fylkesmannen skal arbeide målrettet og bidra til styrkingen og oppfølgingen av det kommunale psykisk helse og rusarbeidet, herunder også identifisere kommuner, tjenester og områder med risiko for mangelfull måloppnåelse. Fylkesmannen skal bistå kommunene i planarbeid og understøtte lokal tjenesteutvikling.

Fylkesmannen bidrar til at alle kommuner tar i bruk BrukerPlan og/eller annet kartleggingsverktøy og at kommunene rapporterer på IS-24/8 om kommunalt psykisk helse- og rusarbeid. Fylkesmannen understøtter at kommunene bruker data fra kartleggingene i arbeidet med å forbedre tjenestene.

Fylkesmannen skal samarbeide med de regionale kompetansesentrene om tverrsektorielle kompetanse- og kvalitetsutviklingstiltak innen rus, psykisk helse og vold, selvmordsforebyggende arbeid og oppfølging av pårørende, herunder også flerfaglige lokale og regionale fora og nettverk. Bruker- og pårørendeorganisasjoner bør inngå i samarbeidet.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.4.12

Stimulere tjenestene i å ta i bruk verktøy for innhenting av brukererfaring og brukertilfredshet og at brukermedvirkning ivaretas i lokal tjenesteutvikling. Verktøyet skal være tilpasset alle befolkningsgrupper, inkludert aktuelle innvandrergrupper.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.4.13

Fylkesmannen skal i all sin virksomhet vurdere konsekvenser for befolkningens helse og trivsel, og fordelingen av denne, der det er relevant.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.4.14

Fylkesmannen skal, i samarbeid med aktuelle kompetansemiljøer, helsetjenester og fylkeskommunen, bistå med å arrangere fagdager og kompetansegivende kurs for helsepersonell om arbeid med endring av levevaner.

Fylkesmannen bes om å tilrettelegge for at faggrupper som i liten grad deltar, inkluderes i kompetansehevende tiltak

Fylkesmannen skal bidra til dialog og samarbeid med fylkeskommunen om utvikling av helsefremmende og forebyggende helsetjenester i kommunene.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.4.15

Ha oversikt over etablerte koordinerende enheter for habilitering og rehabilitering i kommuner og helseforetak, og understøtte utviklingsarbeidet, og bistå kommunene i arbeid for å utvikle et differensiert tilbud innen habilitering og rehabilitering og koordinering som ivaretar tilbud til hele bredden av målgrupper.

5.1.4.16

Fylkesmannen skal:

- følge opp kommuner med risiko for svikt i tjenestetilbuddet til barn, unge og familier med tilsyn, råd, veiledning og samordning.
- gjennom tilsyn, råd, veiledning og samordning være en pådriver overfor kommunene i deres innsats for god kvalitet i akuttarbeidet
- bistå i gjennomføringen av nasjonale kompetansehevende tiltak rettet mot barnevernstjenesten
- gjøre fortløpende vurderinger av kvalitet og risiko knyttet til barneverntjenestenes oppfølging av barn og unge.

Alle embetene | BFD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

5.1.4.17

Kommunenes halvårsrapportering på barnevernsområdet:

Følge opp og kontrollere kommunenes halvårsrapporteringer på barnevernområdet, samt indikatorene for satsing på kommunalt barnevern, jf. rundskriv [Q 31/2014](#).

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

5.1.4.18

Fylkesmannen bør delta i fylkeskommunenes samarbeidsorgan for Program for folkehelsearbeid i kommunene.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

5.1.4.19

Fylkesmannen skal samarbeide med utviklingssentrene for sykehjem og hjemmetjenester i deres oppdrag med å styrke kvaliteten i helse- og omsorgstjenestene i kommunene gjennom fag- og kompetanseutvikling og spredning av ny kunnskap, nye løsninger og nasjonale føringer.

5.1.5 Miljø og klima

Oppgaver

Alle embetene | **KLD** | JD | LMD | Miljø og klima

5.1.5.1

Avgi uttalelser til konsesjonssøknader om vannkraft, søknader om opprustings- og utvidelsesprosjekter og følge opp og avgi uttalelser i prosesser for revisjon av vannkraftkonsesjoner.

Følge opp naturforvaltningsvilkår i vassdragskonsesjoner gjennom pålegg om undersøkelser og tiltak i tråd med veileder M-721/2017. I dette arbeidet skal vassdrag med storørret ha særskilt fokus.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.5.2

Vannforvaltning:

- Ha en miljøfaglig samordningsrolle i prosesser knyttet til kunnskapsgrunnlaget for regionale vannforvaltningsplaner, herunder sikre at karakterisering og klassifisering av vannforekomstene er oppdatert, holde fagsystemet Vannmiljø og Vann-Nett oppdatert, også med status for egne tiltak, videreføre og igangsette delprogram under regionale overvåkingsprogram og ved behov gi råd og veilede andre sektorer, kommuner og vannområder.
- Gjennomføre myndighetspålagt overvåking i tråd med vannforskriften (avløp, akvakultur, delegert industri etc.)
- Bidra i arbeidet i grenseoverskridende vannområder og internasjonale vannregioner.
- Iverksette tiltak på eget myndighetsområde i tråd med plan og tiltaksprogram.
- Ivareta landbrukets sektoransvar ved gjennomføringen av vannforskriften, herunder følge opp nasjonale føringer om vannforvaltning.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.5.3

Vurdere behov for, gjennomføre og overvåke kalking i innsjøer skadet av menneskeskapt forsuring, samt overvåke og vurdere innsjøer hvor kalking forsøksvis er avsluttet. I samarbeid med Miljødirektoratet utredde behov og sørge for mest mulig optimal kalking i laksevassdrag. Data fra overvåking skal registreres i vannmiljøsystemet, og kalkingsdata skal registreres i kalkingsbasen.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.5.4

Forvalte verneområder, bistå og veilede aktører i verneområdeforvaltningen, sørge for gjennomføring av skjøtsel og andre tiltak inkludert besøksforvaltning, oppdatere kunnskapsgrunnlag og bevaringsmål, løpende oppdatere Naturbase ved vernevedtak og melding om oppstart av planarbeid samt når det gjelder forvaltningsplanstatus og - behov, og holde Miljødirektoratet oppdatert på den økologiske tilstanden i norske Ramsarområder.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.5.5

Bidra i arbeidet med nytt vern, inkludert gjennomføre verneplanprosesser innenfor skogvern, marint vern og begrenset suppleringsvern, herunder bidra i forbindelse med kartlegging. Bidra i arbeidet med forskriftsendringer for eksisterende verneområder. Tilrådingene sendes Miljødirektoratet innen avtalte frister.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.5.6

Kulturlandskap

- Bidra til å ivareta miljøverdier i kulturlandskapet, herunder forvalte tilskuddsordning for prioriterte kulturlandskap.
- Sørge for fortøpende oppdatering av datasettene Verdifulle kulturlandskap og Utvalgte kulturlandskap i jordbruket i Naturbase.
- Ha god oversikt over arbeidet med Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL) og verdensarvområdene Vegaøyan og Vestnorsk fjordlandskap. Støtte kommunene i deres forvaltning av områdene, bidra i direktoratenes arbeid med å foreslå en plan for 2020-2025, og bidra til å sikre natur- og kulturminneverdiene i UKL-områdene og at områdene blir brukt som grunnlag for landbruksbasert næringsutvikling. Arbeidet skal skje i samarbeid med regional kulturminneforvaltning.
- Sikre god samordning mellom miljøvern og landbruk i prioriteringen av fordelingen av tilskudd som gjelder biologisk mangfold i kulturlandskap. Dette inkluderer tilskudd til trua arter og naturtyper, prioriterte kulturlandskap og utvalgte kulturlandskap, ville pollinerende insekter og regionale miljøtilskudd (RMP).

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.5.7

Rovvilt:

- Bidra til at skader på husdyr og tamrein forårsaket av rovvilt blir lavest mulig.
- Sørge for god kommunikasjon og dialog med berørte aktører.
- Sørge for en balansert forvaltning og god samordning av landbruks-, dyrevelferds- og miljøvirkemidler.
- Være miljø- og landbruksfaglig veileder og eventuelt sekretariat for regional rovviltnemnd.
- Forvalte betingete fellingstillatelser på rovvilt så effektivt som mulig i forbindelse med skadesituasjoner og i henhold til gjeldende frister for saksbehandling. Før vedtak om skadefelling av ulv skal fylkesmannen gjøre en vurdering av innsats for å avdekke genetisk status så langt det er mulig.
- Administrere kvotejakt på gaupe og lisensfelling på bjørn, ulv og jerv.
- Uten opphold varsle SNO ved felling, eller forsøk på felling, av gaupe, jerv, bjørn, ulv eller kongeørn. Gi SNO oppdatert oversikt over godkjente båser for fangst av jerv.
- Følge opp varslingsplikt mellom fylker ved observasjon av ulv utenfor ulvesonen.
- Behandle søknader fra kommunale fellingslag om bruk av løs, på drevet halsende hund ved skadefelling av ulv.
- Kreve rapportering fra fellingslag i tråd med standard rapporteringsrutiner fra "Veileder for gjennomføring av fellingsoppdrag", og nærmere instruks.

Rovviltarbeidet skal skje i tråd med føringer fra rovviltnemnda og den regionale forvaltningsplanen for rovvilt.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.5.8

Utøve myndighet og ivareta oppgaver knyttet til viltforvaltningen, primært arter som ikke er høstbare.

Bakgrunnsinformasjon

FMOV | FMIN | FMVT | FMAG | FMRO | FMVL | FMMR | FMTL | KLD | Miljø og klima

5.1.5.9

Delta i oppfølging av vedtatte planer, arbeid med rullerende handlingsprogram og verdiskapingsprogram for de sju regionale villreinplanene: Setesdal (Heiplanen), Hardangervidda, Nordfjella, Rondane – Sølnkletten, Forollhogna, Ottadalen (Reinheimen-Breheimen) og Dovrefjell.

Bakgrunnsinformasjon

FMIN | FMMR | FMTL | KLD | Miljø og klima

5.1.5.10

I samarbeid med berørte embeter (IN, MR) har Fylkesmannen i Trøndelag ansvaret for forvaltningen av moskus.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.1.5.11

Truete arter og naturtyper:

- Sikre at nødvendige tiltak for trua arter og naturtyper blir gjennomført. . Handlingsplaner og tilgjengelig kunnskapsgrunnlag skal legges til grunn for de artene og naturtypene der det er tilgjengelig.
- Oppdatere fortløpende kunnskap i relevante fagdatabaser og bidra til å utarbeide kunnskapsgrunnlag og beslutningsgrunnlag.
- Informere og veilede kommuner og grunneiere.
- Veilede brukere i henhold til retningslinjene for sensitive artsdata, herunder administrere brukertilgang i Sensitive artsdatabasen.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.1.5.12

Fremmede organismer:

Koordinere og gjennomføre bekjempelse, kartlegging og overvåking av fremmede skadelige organismer i og utenfor verneområder, og bidra med faglig veiledning overfor kommunene og allmennheten. Behandle søknader om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.1.5.13

Ha dialog med SNO om naturoppsyn og tiltak knyttet til blant annet verneområder hvor fylkesmannen er forvaltningsmyndighet, motorferdsel i utmark, laks, handlingsplaner for truede arter mv. Holde SNO lokalt løpende orientert om alle forhold eller hendelser som kan gi grunnlag for anmeldelse eller annen oppfølging.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.1.5.14

Friluftsliv:

- Ved behov bistå fylkeskommunen med oppgavene innenfor forvalting av statlig sikrede friluftslivsområder og Skjærgårdstjenesten tatt over av fylkeskommunene 1. januar 2020.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.1.5.15

Motorferdsel:

Ivareta oppgaver på eget myndighetsområde, veilede kommunal myndighet innen motorferdsel og bistå kommuner i arbeidet med å legge data om snøscooterløyper i Naturbase.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMOV | KLD | Miljø og klima

5.1.5.16

Ivareta oppgaver etter markaloven i samsvar med markalovens formål, blant annet å fremme og tilrettelegge for friluftsliv, naturopplevelse og idrett i Marka og sikre Markas grenser. Fylkesmannen i Oslo og Viken skal som regionalt fagorgan for markasaker arbeide for en enhetlig forvaltning av Marka og økt kunnskap om Marka og markaloven hos kommuner og fylkesmenn med arealer i Marka. Fylkesmannen i Oslo og Viken er også sekretariat for Markarådet.

FMTL | KLD | Miljø og klima

5.1.5.17

Videreføre og lede den regionale arbeidsgruppen for kortnebbgås i Trøndelag, og være observatør i den nasjonale gruppen for kortnebbgås som samordner de ulike norske interessegruppene innspill til den internasjonale planen.

Bakgrunnsinformasjon

FMOV | KLD | Miljø og klima

5.1.5.18

Ha det nasjonale ansvaret for oppfølging av tiltak, overvåking og kartlegging av storsalamander.

Bakgrunnsinformasjon

FMOV | FMIN | KLD | Miljø og klima

5.1.5.19

Delta i arbeidsgruppa for edelkreps. FMOV leder denne gruppa i neste femårsperiode, mens sekretariatsfunksjonen rulleres mellom de deltagende fylkesmennene.

Bakgrunnsinformasjon

FMIN | KLD | Miljø og klima

5.1.5.20

Følge opp handlingsplan for hortulan

Bakgrunnsinformasjon

FMNO | KLD | Miljø og klima

5.1.5.21

Følge opp handlingsplan for hubro og den prioriterte arten svarthalespove

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMRO | KLD | Miljø og klima

5.1.5.22

Følge opp handlingsplan for åkerrikse

FMTL | KLD | Miljø og klima

5.1.5.23

Følge opp og koordinere arbeidet med handlingsplan for elvemusling herunder sørge for at elvemuslingdatabasen er mest mulig oppdatert.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMTF | KLD | Miljø og klima

5.1.5.24

Bistå i Barentssamarbeidets miljøarbeidsgruppe (WGE), herunder delta i vanngruppen og naturverngruppen. Bistå vannregionmyndighetene i samarbeidet med Finland om internasjonal vannregion i tråd med avtale og memorandum fra 2013. Lede og være sekretariat for Den norsk-finske grensevassdragskommisjonen. Koordinere det grensenære samarbeidet og lede prosjekter under Den norsk-russiske miljøvernkomisjon.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.5.25

Fiskeforvaltning:

- Utføre oppgaver og saksbehandling for å ivareta bestandene av anadrom laksefisk
- Sende inn oppdatert informasjon om kultiveringsanlegg og kultivering av anadrom fisk i FAGER til Miljødirektoratet (unntatt FMIN).
- Ivareta allmenhetens adgang til fiske i friskmeldte gyrovassdrag og kalkede vassdrag.
- Samarbeide med fylkeskommunen om innlandsfiskeforvaltningen.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.5.26

Bidra i regional koordineringsgruppe for bekjempelse av *G. salaris* i Drammensregionen.

5.1.5.27

Lede regional koordineringsgruppe for bekjempelse av *G. salaris* i Drammensregionen, herunder arbeidet med bevaring av fiskearter i regionen samt sørge for lokal involvering og informasjon i forbindelse med bevaringsarbeidet av de ulike fiskebestandene i samråd med Miljødirektoratet.

5.1.5.28

Være sekretariat for fagråd for laks og sjøørret på Østlandet.

5.1.5.29

Lede regionale koordineringsgrupper og lokale referansegrupper i Driva- og Raumaregionen ifm. bekjempelse av *G. salaris*, herunder arbeidet med bevaring av fiskearter i regionen.

FMMR | KLD | Miljø og klima

5.1.5.30

Videreføre arbeidet med Herje genbank.

FMTF | KLD | Miljø og klima

5.1.5.31

Lede regional koordinerings- og referansegruppe for bekjempelse av *G. salaris* i Skibotnregionen, herunder arbeidet med gjenoppbygging av fiskebestander i regionen.

FMNO | KLD | Miljø og klima

5.1.5.32

Lede regionale koordinerings- og referansegrupper for bekjempelse av *G. salaris* i Vefsna- og Ranaregionen, herunder arbeidet med gjenoppbygging av fiskebestander i regionen.

FMVL | KLD | Miljø og klima

5.1.5.33

Videreføre prosjektet "redningsaksjonen for Vossolaksen" i tråd med revidert prosjektplan

FMVL | KLD | Miljø og klima

5.1.5.34

Lede lokal koordineringsgruppe for genbank Hardanger, bistå i tilbakeføring av overskuddsrogn og bistå i koordineringen av innsamling av biologisk materiale fra de Hardangerfjordfjordbestandene som skal inn i genbanken

FMVL | KLD | Miljø og klima

5.1.5.35

Etter nærmere avtale med direktoratet ha ansvar for drift og utvikling av Lakseregisteret - anadrome vassdrag og Lakseregisteret - sjølaksefiske

FMRO | KLD | Miljø og klima

5.1.5.36

Holde seg orientert og oppdatert om etablering av ny genbank på Ims og bistå direktoratet dersom det oppstår behov.

FMIN | KLD | Miljø og klima

5.1.5.37

Være norsk prosjektleder for den norske delen av prosjektet Vänerlaksen – Två Länder-én elv under Interreg Sverige-Norge

FMVL | KLD | Miljø og klima

5.1.5.38

Følge opp prosjektet "kultivering av trua elvemuslingbestander" på Austevoll.

FMOV | FMIN | FMVT | FMAG | FMRO | FMVL | FMTF | KLD | Miljø og klima

5.1.5.39

Revidere fylkesvis kultiveringsplan.

5.1.5.40

Grunnforurensning- og sedimentområdet:

- Følge opp grunnforurensningslokaliteter innenfor eget myndighetsområdet hvor det er behov for miljøtekniske undersøkelser og tiltak.
- Følge opp arbeidet med forurensset sjøbunn i aktuelle tiltaksplanområder og ved prioriterte verft. Dette inkluderer oppfølging av overvåking i etterkant av gjennomført tiltak.
- Ivareta oppgaver knyttet til oppdatering av kunnskapsgrunnlaget for forurensede sedimenter og grunn og løpende oppdatere relevante fagdatabaser.
- Ha dialog med og informere Miljødirektoratet i saker om spredning av miljøgifter eller helsefare, spesielt om disse er av prinsipiell karakter og hvor det kan forventes å bli kontroversielt.
- Veilede kommunen om forurensset grunn og bruk av fagsystemet Grunnforurensning. Vedlikeholde egne lokaliteter i fagsystemet Grunnforurensning, inkludert prioriterte skipsverftlokaliteter.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.5.41

Ved akutt forurensning gi de interkommunale utvalgene mot akuttførening (IUAene) i fylket miljøfaglig bistand etter behov. Veilede kommunale myndigheter ved håndtering av hendelser av lokal karakter. Inngå i Miljødirektoratets kriseorganisasjon under statlige aksjoner mot akutt forurensning.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.5.42

Delegerte virksomheter (herunder forskriftsregulerte industribransjer, avløps-, avfallsbehandlings- og gjenvinningsanlegg):

- Behandle søknader om ny eller endret tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven med annet tilhørende regelverk.
- På eget initiativ ta opp tillatelser til ny vurdering, jf. forurensningsforskriften § 36-19, herunder følge opp BAT- (Best Available Techniques) konklusjoner som vedtas, innenfor fristen på fire år.
- På eget initiativ ta opp tillatelser til ny vurdering, jf. forurensningsloven § 18, 3. ledd (10-årsregelen).
- Vedlikeholde og løpende oppdatere Forurensning.
- Gå gjennom og kvalitetssikre egenkontrollrapporter.
- Bidra med sin kunnskap i oppdrag Miljødirektoratet har fått tildelt, knyttet til bransjer som er delegert til fylkesmannen.
- Ved behov bistå Miljødirektoratet med å utarbeide veiledningsmateriell på områder som er delegert til dem

Bakgrunnsinformasjon

5.1.5.43

Veilede og følge opp kommunal myndighet i avløpssaker, og veilede og bistå kommuner, avfallsselskaper og andre aktører i oppfølging av nasjonal avfallspolitikk.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.5.44

Sørge for at avfallsplaner i havner er godkjent og regodekjennes hvert tredje år.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.1.5.45

Marin forsøpling:

- Ved behov bistå Miljødirektoratet med råd i forvaltning av tilskuddsmidler for arbeid med marin forsøpling, herunder gi innspill på områder som bør prioriteres for opprydding.
- Sammen med relevante private og offentlige aktører sørge for et godt samarbeid mellom aktørene i regionen slik at oppryddingsarbeidet samordnes og effektiviseres.

Alle embetene | **KLD** | HOD | JD | KMD | LMD | Areal, by og samfunn | Helsedirektoratet | Landbruk og mat | Miljø og klima | Samfunnssikkerhet og beredskap

5.1.5.46

Fylkesmannen skal ha dialog med alle kommuner og formidle relevant kunnskap og informasjon om klimatilpasning og klimaendringer og følge opp kommunene for å iverksette nasjonale føringer for tilpasning til klimaendringer.

Bakgrunnsinformasjon

FMAG | KLD | Miljø og klima

5.1.5.47

Bidra i krypsivprosjektet på Sørlandet ved Delta i styringsgruppa for krypsivprosjektet på Sørlandet og lede prosjektets FoU-gruppe.

FMOV | FMIN | FMVT | FMAG | FMVL | FMMR | FMTL | FMNO | **KLD** | LMD | Landbruk og mat | Miljø og klima

5.1.5.48

Veilede villreinnemndene, ivareta villreinnemdas sekretariat og føre oversikt over nemndas økonomi.

FMAG | KLD | Miljø og klima

5.1.5.49

Følge opp handlingsplan for damfrosk.

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.1.5.50

Ta imot og behandle saker som handler om forurensset grunn eller disponering av avfall, som delegeres fra Miljødirektoratet, og der Miljødirektoratet har vurdert at saken kan løses på regionalt nivå.

FMTF | KLD | Miljø og klima

5.1.5.51

Innhente nødvendige opplysninger om innsig av pukkellaks hvert partallsår.

5.1.6 Landbruk og mat

Oppgaver

FMTL | FMNO | FMTF | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.1

Fylkesmannen er førstelinjetjeneste for reindrift, og skal:

- Bidra til en effektiv og kunnskapsbasert forvaltning av reindriften, samt bidra til at distriktsstyrene videreutvikler eget selvstyre i hht. reindriftsloven
- Veilede og gi råd til distriktsstyrer og siidaandelsledere, om tiltak og bruk av virkemidler som kan bidra til å nå reindriftspolitiske mål
- Utarbeide en plan for gjennomføring av veiledning, inkludert prioritering av tiltak
- Opprette et reindriftsfaglig kontaktpunkt, som en del av førstelinjetjenesten, som gjøres kjent for næring og offentlige myndigheter.
- Forberede saker for Landbruksdirektoratet som er sekretariat for Reindriftsstyret og Reindriftens Utviklingsfond
- Gjennomføre et årlig møte med reineiere i fylket, for å bygge opp kompetanse i næring og forvaltning, der Landbruksdirektoratet og Landbruks- og matdepartementet inviteres
- Legge til rette for dialog mellom reindrift og andre interesser

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMTL | FMNO | FMTF | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.2

Videreutvikle dialog og gjennomføre møter i samarbeidsforumet med Sametinget og Norske Reindriftsamers Landsforbund.

FMTL | FMNO | FMTF | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.3

- Fatte vedtak etter reindriftslovens bestemmelser i dialog med distriktsstyrene og Landbruksdirektoratet.
- Fylkesmannen skal godkjenne bruksregler, og kan bistå distriktene i utarbeidelse av bruksreglene.
- Fylkesmannen skal motta og gjøre seg kjent med distriktsplanene i regionen, og lage en plan for at disse blir kjent og tatt i bruk av kommuner og fylkeskommuner.

Bakgrunnsinformasjon

FMTL | FMNO | FMTF | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.4

- Fylkesmannen skal være sekretariat for merkenemnda i reinbeiteområdet og skal innstille saker til behandling i nemnda.
- Oppfølging, befaring og kontroll av prosjekter finansiert over Reindriftens Utviklingsfond (RUF).

Bakgrunnsinformasjon

FMTL | FMNO | FMTF | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.5

Følge opp inngåtte reinbeiteavtaler og avtaler om oppføring og vedlikehold av reingjærder.

FMTL | FMNO | FMTF | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.6

Behandle og godkjenne melding om reindrift (MOR):

- Sende kopi av godkjent melding om reindrift til distriktsstyrene
- Fortløpende orientere Landbruksdirektoratet om avvik mellom melding om reindrift og reintall fastsatt etter reinlovens § 60 fjerde og femte ledd
- Gjennomføre strafferettslige vurderinger ved avvik som fremkommer etter reintelling

FMTF | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.7

Utarbeide risikovurdering og plan for gjennomføring av reinpramming, på bakgrunn av innkomne søknader, som sendes Landbruksdirektoratet senest 1.4. for vårpramming og 1.9. for høstpramming.

Bakgrunnsinformasjon

FMTL | FMNO | FMTF | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.8

Bidra til bevisstgjøring om reindriften som urfolksnæring og det ansvar offentlige myndigheter har etter folkerettens regler om urfolk og minoriteter.

Iverksette tiltak og følge opp forpliktelser etter internasjonale konvensjoner og lover knyttet til den grenseoverskridende reindriften, herunder holde Landbruksdirektoratet fortløpende orientert om grensekryssende rein i strid med inngåtte konvensjoner og eventuelle erstatningskrav som følge av dette.

Bakgrunnsinformasjon

FMTL | FMNO | FMTF | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.9

- På forespørsel fra Landbruksdirektoratet gi innspill til total- og ressursregnskapet
- Gi innspill til endringer og forbedringer i reindriftsavtalen innen 01.09.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.6.10

Videreutvikle kunnskapen om reindriftens arealbehov og styrke reindriftens medvirkning i arealprosesser, gjennom dialog med kommunene.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.11

Samhandle med Mattilsynet om beitesituasjonen og dyrevelferdsmessige forhold i landbruks- og reindriftsnæringen, inkludert tiltak knyttet til CWD.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.12

Innrette bruken av virkemidlene i skogbruket slik at de styrker langsiktige investeringer i oppbygging og skjøtsel av ny skog med hensyn til skogproduksjon og fremtidig verdiskaping

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.13

Bidra til økt bruk av skogråstoff til bioenergi og økt bruk av tre.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.14

Tilfredsstillende oppfølging av hovedplan for skogbruksplanlegging. Sikre planmessig oppfølging av skogbruksplanlegging med miljøregistreringer i dialog med kommunene.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.15

Påse at kommunene overvåker skogen av hensyn til skogskader, og melder skader til NIBIO.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.16

Påse at kommunene gjennomfører resultatkartlegging av skogbruk og miljø. Frist for ajourhold i ØKS 31.12.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.17

Tydeliggjøre kommunenes lovpålagte kontrollansvar knyttet til foryngelsesplikten i skogbruksloven. Mangefull kontroll bør få konsekvenser for kommunens tildeling av økonomiske virkemidler på skogområdet. Frist for ajourhold i ØKS 31.12.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.18

Bidra til videreutvikling av skogsveinettet gjennom veiledning, bistand i arbeidet med kommunale hovedplaner for skogsveier og tilstandsregistrering av eldre veier.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.19

Bidra til god implementering av kommunal forvaltning av tilskudd til skogsveier og drift i vanskelig terrenget, gjennom veiledning og målrettet rammetildeling.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.20

Informere om og administrere skogfondordningen. Kopi av revisjonsberetning sendes Landbruksdirektoratet innen 1.6.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.21

Informere og påse at kommunene gjennomfører risikobasert stedlig kontroll av skogkulturtiltak finansiert gjennom NMSK og/eller skogfond.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.22

Det er et mål å øke verdiskapingen i landbruket gjennom en effektiv og lønnsom utnytting av gården ressurser. Fylkesmannen skal, med utgangspunkt i sin landbruksfaglige spisskompetanse, samarbeide med fylkeskommunen, kommunene og næringen for å bidra til at nasjonale, regionale og lokale mål nås gjennom arbeid i det regionale partnerskapet.

Alle embetene | **LMD** | ASD | HOD | JD | KMD | KD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet | Landbruk og mat

5.1.6.23

Synliggjøre Inn på tunet som aktuelt tiltak innenfor arbeidet på helse-, omsorgs-, utdannings-, arbeids- og sosialområdet.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.24

Videreutvikle økologisk jordbruk som en del av landbruket i fylket.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.25

- Være en regional pådriver og samarbeide med regionale aktører for å bidra til å oppnå målsettingene om nok og trygg mat, økt matmangfold og interesse for utvikling av Matnasjonen Norge.
- Gjennomføre og følge opp tiltak under prosjektet Gylne måltidsøyeblikk, herunder arbeid med Matgledekorpsset, som over en fireårsperiode skal fases inn over hele landet.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.26

Gi innspill om endringer og forbedringer i jordbruksavtalen etter nærmere bestilling fra Landbruksdirektoratet.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.27

Behandle klager etter konsesjonsloven, jordloven, skogloven og odelsloven. Gi faglig støtte og opplæring av kommunene i regelverket etter eiendomslovgivningen, slik at nasjonal politikk blir ivaretatt. Arrangere årlige fagsamlinger for kommunene der eiendomslovgivningen er et sentralt tema.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.28

Fortløpende orientere Landbruksdirektoratet om saker etter jord- og konsesjonslovgivningen som har vært til behandling hos Sivilombudsmannen.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.29

Formidle nasjonal politikk for jordvern og kulturlandskap. Fylkesmannen skal påse at jordvernet blir ivaretatt i kommunale og regionale planer, i tråd med regjeringens jordvernstrategi.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.30

Ivareta landbrukets interesser i arbeidet med nye verneområder og i utarbeidelse og oppfølging av faggrunnlaget for arter og naturtyper

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.31

Medvirke til at kommunene ivaretar landbrukets interesser i sine klima- og energiplaner.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.32

Bidra med informasjon, opplæring og kvalitetssikring slik at kommunene rapporterer korrekt gjennom applikasjonen for KOSTRA-Landbruk.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.33

Fylkesmannen skal være et kompetansesenter for kommunene på landbruksområdet, gjennom formidling av nasjonal politikk og bevisstgjøring av kommunenes rolle og ansvar med vekt på god forvaltning og kontroll av økonomiske og juridiske virkemidler.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat | Tilskudd og økonomiske virkemidler

5.1.6.34

Arrangere minst en fagbasert samling for kommunene hvert år, der forvaltning og kontroll av produksjonstilskudd er et sentralt tema. Samlingen skal bidra til kompetanseheving og likebehandling.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.35

Forvalte regelverket for regulering av svine- og fjørfeproduksjonen, samt kontrollere at produsentene overholder konsesjonsgrensene og reglene for driftsfellesskap. Kopi av brev der fylkesmannen fatter vedtak om konsesjon, standardisert erstatning pga. overproduksjon eller driftsfellesskap, eller når konsesjoner faller bort, skal sendes Landbruksdirektoratet.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | LMD | Areal, by og samfunn | Landbruk og mat

5.1.6.36

Fylkesmannen skal fremme kandidater til nasjonal kulturlandskapspris. Frist for innsending av nominasjoner er 1.4.

FMOV | FMIN | FMVT | FMVL | FMMR | FMTL | FMNO | FMTF | LMD | Landbruk og mat

5.1.6.37

Fylkesmannen skal ivareta oppgaver knyttet til de statlige villreinnemndene.

Alle embetene | **LMD** | KLD | Landbruk og mat | Miljø og klima

5.1.6.38

Fylkesmannen skal følge opp Landbruks- og matdepartementets strategi for bevaring og bærekraftig bruk av genetiske ressurser for mat og landbruk, herunder:

- integrere hensynet til bevaring og bærekraftig bruk av genetiske ressurser i øvrig forvaltning
- kartlegge og sikre bevaring av ville slektninger av planter og skogtrær for mat og landbruk, bl.a. gjennom skjøtselsplaner

Bakgrunnsinformasjon

5.1.7 Kommunal styring

Oppgaver

Alle embetene | KMD | Kommunal styring

5.1.7.1

Økonomiforvaltning

Fylkesmannen skal:

- Veilede/informere kommuner om økonomibestemmelser i kommuneloven og tilhørende forskrifter.
- Informere kommuner om veiledere på økonomiområdet og tilby kommunene veiledning/opplæring.
- Veilede/informere kommuner om KOSTRA, kommuneproposisjonen, statsbudsjettet, inntektssystemet, nye/oppdaterte lov- og forskriftsendringer og annen relevant styringsinformasjon.
- Melde kommuner inn eller ut av ROBEK, jf. § 28-1 og § 28-5.
- Fordеле skjønnsmidler etter retningslinjene for skjønnstildelingen. Skjønnsmidler skal fordeles etter en helhetlig vurdering av behovet i hver enkelt kommune.
- Ved behov foreta saksbehandling som gjelder naturskade/uforutsette hendelser.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.7.2

Kontroll og godkjenning etter økonomibestemmelsene i kommuneloven

Fylkesmannen skal:

- Godkjenne kommunenes vedtak om garantier, jf. § 14-19, første ledd andre punktum. Garantier for små beløp er unntatt fra kravet om godkjenning, jf. § 14-19 andre ledd og Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner.
- Godkjenne låneopptak og lovlighekskontrollere budsjettpedtak for ROBEK-kommuner, jf. § 28-3 første og andre ledd. Lån skal godkjennes i samsvar med § 28-3 tredje ledd.
- Lovlighekskontrollere vedtak om årsregnskap hvor det er avgitt en revisjonsberetning med negativ konklusjon, jf. § 28-6.
- Godkjenne låneopptak for interkommunale selskaper hvor minst en av deltakerkommunene er oppført i ROBEK, jf. IKS-loven § 22 tredje ledd.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.7.3

Modernisering i kommunene

Stimulere til lokal omstilling og modernisering i kommunesektoren ved å gi en del av skjønnsrammen som støtte til fornyings- og innovasjonsprosjekter i kommunene, slik at de kan prøve ut nye løsninger på sine utfordringer. Det skal ikke gis prosjektskjønnsmidler til ordinær drift.

Prosjekter som mottar skjønnsmidler, skal evalueres og formidles.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.7.4

Kommuneinndeling

- Stimulere til diskusjoner om utfordringer i de enkelte kommunene, synliggjøre konsekvenser av status quo og der det er hensiktsmessig bidra til kommunenesammenslåinger.
- Sørge for god og oppdatert kompetanse om inndelingsloven.
- Veilede kommuner, folkevalgte og private i spørsmål etter inndelingsloven og prosessene ved grenseendring og grensefastsettelse, og tolke loven i aktuelle saker.
- Bistå kommuner som har vedtatt å slå seg sammen, blant annet ved veiledning om kommuneloven og annet relevant regelverk.
- Forberede og, der fylkesmannen har myndighet, avgjøre saker om endring og/eller fastsettelse av kommune- eller fylkesgrenser i tråd med inndelingsloven og rundskriv H-10/15.
- Melde kommuner inn i ROBEK, jf. inndelingsloven § 16 a.
- Motta uttalelser fra fellesnemnda om årsbudsjetter og økonomiplaner for kommunene, jf. inndelingsloven § 26, tredje ledd.
- Lovlighetskontroll med budsjettvedtak etter at utredning om sammenslåing eller deling er satt i gang, jf. inndelingsloven § 28.
- Ved behov bistå kommuner med hjelp til å forhandle fram en avtale om det økonomiske oppgjøret ved grensejustering eller deling, jf. inndelingsloven § 18.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.8 Arealforvaltning, by og samfunnsutvikling

Oppgaver

5.1.8.1

Fylkesmannen skal legge regjeringens føringer til grunn i sitt arbeid. Det vises særskilt til hensyn som fremgår av Plan- og bygningslovens formål i §§1-1 og 3-1, Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging og alle statlige planretningslinjer og bestemmelser. Videre skal føringer gitt i meldinger til Stortinget følges opp.

Fylkesmannen skal formidle nasjonal politikk og prioriteringer tidlig i den regionale og kommunale planleggingen, veilede om riktig forståelse og praktisering av plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter og samarbeide med fylkeskommunen om dette.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.8.2

Fylkesmannen skal følge opp arbeidet med konsekvensutredninger for planer og tiltak som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn, herunder at samfunnssikkerhet og klimatilpasning ivaretas der det er behov for dette, og bidra til beslutningsrelevante plan- og utredningsprogram.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.8.3

Fylkesmannen skal ivareta oppgaver i henhold til rundskriv H-2/14 om bruk av innsigelser. Rundskriv og retningslinjer om nasjonale interesser og innsigelser fra departementene og statsetatene, skal legges til grunn for arbeidet.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.8.4

Fylkesmannen skal medvirke til at regionale og kommunale kystsoneplaner legger til rette for en balansert bruk og vern av kystsonen, samt at arealbruken på sjø og land sees i sammenheng.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.8.5

Fylkesmannen skal bidra til at regionale og kommunale planer i fjell og utmark avklarer langsiktige utbyggingsgrenser og sikrer balanse mellom utbygging og vern.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.8.6

Fylkesmannen skal følge opp statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, og bidra til at disse legges til grunn i alle relevante regionale og kommunale planer.

5.1.8.7

Reduksjon av klimagassutslipp og lokal luftforurensning:

- Følge opp statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning, og bidra til reduserte klimagassutslipp, mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging i kommunene.
- Veilede og følge opp kommunene slik at vurdering av effekt på klimagassutslipp, samt mål og tiltak for å redusere klimagassutslipp og energibruk, finnes igjen i relevante planer og enkeltvedtak etter plan- og bygningsloven og annet regelverk.
- Formidle til kommunene at arealplanlegging er et av de viktigste virkemidlene for å redusere klimagassutslippene fra transportsektoren og fra endret arealbruk (avskoging, nedbygging av myr mv.) Et viktig element i fylkesmannens oppgaver på klimaområdet er også vurderinger av om planforslaget er i tråd med rundskriv (osv.) eller om det skal vurderes innsigelse.
- Ha god kjennskap til luftforurensningssituasjonen i sin region, også med kommunenes arbeid med tiltaksutredninger for lokal luftforurensning.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.8.8

Fylkesmannen skal bidra til at nasjonale og regionale føringer legges til grunn ved utbygging av fornybar energi og kraftlinjer gjennom oppfølging av enkeltsaker i meldings-, søknads- og detaljplanfasen.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.8.9

Fylkesmannen kan klage på enkeltvedtak etter plan- og bygningsloven der nasjonale eller vesentlig regionale interesser blir berørt.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | **KLD** | KMD | LMD | Areal, by og samfunn | Landbruk og mat | Miljø og klima

5.1.8.10

Veilede kommuner til å kunne stille krav om forsvarlig massehåndtering og følge opp at gjenvinning av rene stein- og jordmasser er vurdert i planprosesser.

Alle embetene | **KLD** | KMD | Areal, by og samfunn | Miljø og klima

5.1.8.11

Fremme betydningen av å bevare naturmangfold generelt og levevilkår for pollinatorer spesielt i oppfølging av planprosesser

5.1.9 Samfunnssikkerhet og beredskap

Oppgaver

Alle embetene | **JD** | HOD | Helsedirektoratet | Samfunnssikkerhet og beredskap

5.1.9.1

Informere og veilede kommunene om mål, innhold og metoder i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

5.1.9.2

Gjennomføre øvelser med kommuner. I øvelsen skal kommunens kriseorganisasjon og overordnet beredskapsplan øves.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

5.1.9.3

Gjennomføre tilsyn med kommunal beredskapsplikt i kommunene. Tilsynene skal gjennomføres i tråd med veiledning for fylkesmannens tilsyn med kommunal beredskapsplikt.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.9.4

Fylkesmannen avgjør om det skal gjennomføres tilsyn med helseberedskap basert på kunnskap om risiko og sårbarhet. Disse tilsynene skal gjennomføres som felles tilsyn med kommunal beredskapsplikt. Tilsynene skal utføres etter felles tilsynsveileder fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og Statens helsetilsyn.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.10 Tilskuddsforvaltning / forvaltning av økonomiske virkemidler

Oppgaver

5.1.10.1

Forvalte tilskudd på folkehelse og helse- og omsorgstjenesteområdet, inkludert informasjon og veiledning om ordningene.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.10.2

Forvalte midler til å videreføre arbeidet med å bedre legesituasjonen i Finnmark og Sogn og Fjordane

Bakgrunnsinformasjon

5.1.10.3

Forvalte midler til veiledningsgrupper i allmennmedisin og samfunnsmedisin for leger i Nord-Norge.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.10.4

Forvalte tilskudd til Lindrende behandling og omsorg ved livets slutt.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | ASD | Tilskudd og økonomiske virkemidler

5.1.10.5

Fylkesmannen skal sammen med Arbeids- og velferdsdirektoratet forvalte tilskudd til utvikling av de sosiale tjenestene i NAV-kontoret. Aktuelle tilskuddsmidler som fylkesmannen forvalter bør ses i sammenheng på tvers av fagområder.

Fylkesmannen skal informere om mulighet til å søke tilskudd til utvikling av de sosiale tjenestene i NAV-kontoret, og kan bistå NAV-kontor i å søke om tilskuddet. Fylkesmannen skal veilede og følge opp kommuner som mottar tilskuddet for å sikre forankring, framdrift og faglig kvalitet.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | BFD | Tilskudd og økonomiske virkemidler

5.1.10.6

Fordele midler til stillinger i det kommunale barnevernet.

5.1.10.7

Fylkesmannen skal behandle søknader om tilskudd til:

- Vannmiljøtiltak, kalking (kap. 1420 post 70.1)
- Erstatning for beitedyr tatt av rovvilt (kap. 1420 post 72)
- Rovvilttiltak (kap. 1420 post 73)
- Friluftsformål, ordningen Skjærgårdstjenesten (kap. 1420 post 78)
- Verdiskaping basert på naturarven (kap. 1420 post 81)
- Truede arter og naturtyper (kap. 1420 post 82)
- Fisketiltak (kap. 1425 post 70)
- Vilttiltak (kap. 1140 post 71)
- Tilskot til tiltak i prioriterte kulturlandskapsområde (kap. 1420 post 81)
- Tilskot til tiltak for ville pollinerende insekt (kap. 1420 post 81)

Søknadsbehandling skal fullføres i Elektronisk søknadssenter (ESS) til gitt frist.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.10.8

Veilede og følge opp kommunene i forvaltningen av økonomiske virkemidler og regelverk knyttet til foretakets inntekter og velferd, og påse at forvaltningen skjer i samsvar med overordnede nasjonale føringer. Kopi av rundskriv/brev vedr. produksjonstilskudd som utarbeides av embetet skal sendes Landbruksdirektoratet.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.10.9

Plan for risikobaserte kontroller i forbindelse med forvaltningen av de økonomiske virkemidlene skal utarbeides årlig. Landbruksdirektoratet utarbeider veiledning til hvordan planarbeidet skal gjennomføres. Bekreftelse på at kontrollplan er utarbeidet sendes Landbruksdirektoratet innen 1.4.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.10.10

Vurdere om feil som avdekkes i forvaltningen av de økonomiske og juridiske virkemidlene skal anmeldes. Kopi av politianmeldelser sendes til Landbruksdirektoratet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.10.11

Fylkesmannen skal samarbeide med Mattilsynet i oppfølging i henhold til forskrifter, bl.a. autorisasjonsbevis for plantevernmidler og gnagermidler, og skal ha årlig dialog med Mattilsynet der informasjonsutveksling i dyrevelferdssaker og samarbeidet regionalt og lokalt er tema.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.10.12

Følge opp informasjonssikkerheten i de fagsystemene Landbruksdirektoratet stiller til rådighet, i tråd med fellesføringer for informasjonssikkerhet i kap. 5.2.2. Vi ber spesielt om at brukertilganger i fagsystemene gjennomgås regelmessig, og minimum en gang per år. Det sendes bekreftelse til Landbruksdirektoratet om gjennomført revisjon av brukertilganger. Bekreftelsen skal inneholde dato eller datointervall og ansvarlig utførende (fullt navn og brukernavn) for revisjon og eventuelle endringer. Dersom gjennomført revisjon av brukertilganger ikke fører til endringer i brukertilganger, skal dette angis spesifikt. Bekreftelsen sendes sikkerhet@ldir.no innen 31.12.

Det bes om at eventuelle sikkerhetshendelser knyttet til Landbruksdirektoratets fagområder rapporteres til direktoratet, til adressen sikkerhet@ldir.no.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat | Tilskudd og økonomiske virkemidler

5.1.10.13

Fylkesmannen skal gjennomføre minst en temabasert kartlegging og utredning innen produksjonstilskudd hvert annet år. Det skal tas utgangspunkt i tema hvor det er størst utfordringer i eget fylke. Arbeidet skal bidra til bedre kunnskap om hvordan kommunene i fylket følger opp det aktuelle området, om regelverket følges, og hvordan det kan gjøres forbedringer m.v.

Alle embetene | LMD | Klagesaksbehandling | Landbruk og mat | Tilskudd og økonomiske virkemidler

5.1.10.14

Forvalte regelverket og behandle klagesaker innen produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat | Tilskudd og økonomiske virkemidler

5.1.10.15

Forvalte regelverket og være vedtaksmyndighet etter klimabetinget skade og erstatninger etter offentlige pålegg. Prognosere erstatningsomfanget ved skader grunnet klima.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | LMD | Klagesaksbehandling | Landbruk og mat | Tilskudd og økonomiske virkemidler

5.1.10.16

Forvalte regelverk og være vedtaks- og klagemyndighet for tilskudd til skogbruk og bruk av skogfond.

FMTL | FMNO | FMTF | LMD | Landbruk og mat | Tilskudd og økonomiske virkemidler

5.1.10.17

Forvalte regelverk og være vedtaksmyndighet for tilskudd til reindrift.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.10.18

Ivareta oppgaver etter forskrift for tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyan og vestnorsk fjordlandskap.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat | Tilskudd og økonomiske virkemidler

5.1.10.19

Forvalte regelverk og være vedtaks- og klagemyndighet for tilskot til avløysing ved sjukdom og fødsel mv., tilskudd til landbruksvikarvirksomhet og tidligpensjon til jordbrukere.

Følgende rutiner gjelder:

- Fylkesmannen skal sende kopi av alle vedtak som gjelder dispensasjon fra vilkår i forskrift om tilskot til avløysing ved sjukdom og fødsel mv. til Landbruksdirektoratet
- Landbruksdirektoratets kontrolliste med oversikt over mottakere av tidligpensjon i jordbruket skal følges opp

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat | Tilskudd og økonomiske virkemidler

5.1.10.20

Forvalte regelverk, veilede næringen og være vedtaksmyndighet for tilskudd til veterinære reiser og tilskudd til veterinærdekning (stimuleringstilskudd). Ta i bruk nye kontrollrutiner for tilskudd til veterinære reiser.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | LMD | Klagesaksbehandling | Landbruk og mat | Tilskudd og økonomiske virkemidler

5.1.10.21

Forvalte regelverk og behandle klagesaker for tilskudd til tiltak i beiteområder.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

5.1.10.22

Fylkesmannen skal som førsteinstans forvalte kompensasjonsordningen etter avvikling av hold av pelsdyr. Kompensasjonsordningen er under etablering.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMTF | BFD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

5.1.10.23

Fylkesmannen i Troms og Finnmark skal løpende og innen 1. desember fatte vedtak om og innen 31. desember utbetale statsrefusjon for dekning av utgifter til tiltak som iverksettes på fastlandet, ihht. forskrift om lov om barneverntjenesters anvendelse på Svalbard § 5.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring | Tilskudd og økonomiske virkemidler

5.1.10.24

Kap. 225 post 60 Tilskudd til landslinjer

Embetet skal foreta formalia- og rimelighetskontroll av søknader med elevlister og videresende disse til Utdanningsdirektoratet innen fastsatte frister. Embetet skal i tillegg rapportere til Utdanningsdirektoratet om resultat av kontrollen.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring | Tilskudd og økonomiske virkemidler

5.1.10.25

Kap. 225 post 63 Tilskudd til samisk grunnopplæringen, videregående opplæring

Embetet skal foreta formalia- og rimelighetskontroll av søknader med elevlister og videresende disse til Utdanningsdirektoratet innen fastsatt frist. Embetet skal i tillegg rapportere til Utdanningsdirektoratet om resultat av kontrollen.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.10.26

Kap. 225 post 63 Tilskudd til samisk i grunnopplæringen, opplæring i grunnskolen innenfor samiske distrikt

Embetet skal forvalte tilskuddet etter gjeldende retningslinjer og regelverk for ordningen, herunder informere, veilede, behandle søknader, utbetale, kontrollere og rapportere.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.10.27

Kap. 225 post 63 Tilskudd til samisk i grunnopplæringen, opplæring i grunnskolen utenfor samiske distrikt

Embetet skal forvalte tilskuddet etter gjeldende retningslinjer og regelverk for ordningen, herunder informere, veilede, behandle søknader, utbetale, kontrollere og rapportere.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.10.28

Kap. 225 post 63 Tilskudd til samisk i grunnopplæringen, studiepermisjon til videreutdanning i samisk

Embetet skal forvalte tilskuddet etter gjeldende retningslinjer og regelverk for ordningen, herunder informere, veilede, behandle søknader, utbetale, kontrollere og rapportere.

Bakgrunnsinformasjon

5.1.10.29

Kap. 225 post 64 Tilskudd til opplæring til barn og unge som søker opphold i Norge

Embetet skal forvalte tilskuddet etter gjeldende retningslinjer og regelverk, herunder informere, veilede, behandle søknader, utbetale, kontrollere og rapportere.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.10.30

Kap. 225 post 67 Tilskudd til opplæring i kvensk eller finsk, opplæring i videregående

Embetet skal foreta formalia- og rimelighetskontroll av søknader med elevlister og videresende disse til Utdanningsdirektoratet innen fastsatt frist. Embetet skal i tillegg rapportere til Utdanningsdirektoratet om resultat av kontrollen.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.10.31

Kap. 225 post 67 Tilskudd til opplæring i kvensk eller finsk, opplæring i grunnskolen

Embetet skal forvalte tilskuddet etter gjeldende retningslinjer og regelverk for ordningen, herunder kunngjøre ordningen, informere, veilede, behandle søknader, utbetale, kontrollere og rapportere.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.10.32

Kap. 225 post 67 Tilskudd til opplæring i kvensk eller finsk, studiepermisjon til videreutdanning i kvensk eller finsk i grunnskolen

Embetet skal forvalte tilskuddet etter gjeldende retningslinjer og regelverk for ordningen, herunder kunngjøre ordningen, informere, veilede, behandle søknader, utbetale, kontrollere og rapportere.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.10.33

Kap. 225 post 68 Tilskudd til kriminalomsorgen

Embetet skal gjennomføre faglige og administrative oppgaver knyttet til opplæring i kriminalomsorgen.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.10.34

Kap. 226 post 64 Programfinansiering av 0-24 samarbeidet

Embetet skal forvalte tilskuddet etter gjeldende retningslinjer. Embetet skal også ivareta sine oppgaver beskrevet i «Prosjektplan Pilot for programfinansiering - 0-24 samarbeidet».

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.10.35

Kap. 227 post 63 Tilskudd til særskilte skoler, Fjellheimen leirskole

Embetet skal forvalte tilskuddet etter gjeldende retningslinjer og regelverk for ordningen, herunder informere, veilede, utbetale, kontrollere og rapportere. Embete skal kontrollere budsjett, årsregnskap og årsrapporter fra tilskuddsmottaker.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.10.36

Kap. 228 post 73 Tilskudd til frittstående grunnskoler i utlandet

Embetet har ansvar for pedagogisk-psykologisk tjeneste, herunder å fatte vedtak om spesialundervisning for elever ved norske grunnskoler i utlandet, som er godkjent etter friskoleloven. Embetet skal forvalte tilskuddet etter gjeldende retningslinjer og regelverk for ordningen, herunder informere, veilede, behandle søknader, utbetale, kontrollere og rapportere.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.10.37

Kap. 228 post 74 Tilskudd til frittstående videregående skoler i utlandet

Embetet har ansvar for pedagogisk-psykologisk tjeneste, herunder å fatte vedtak om spesialundervisning for elever ved norske videregående skoler i utlandet, som er godkjent etter friskoleloven. Embetet skal forvalte tilskuddet etter gjeldende retningslinjer og regelverk for ordningen, herunder informere, veilede, behandle søknader, utbetale, kontrollere og rapportere.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.10.38

Kap. 231 post 61 Investeringstilskudd til nye barnehageplasser

Embetet har et ansvar for å føre kontroll med at vilkårene knyttet til tildelt investeringstilskudd blir overholdt. Investeringstilskudd er gitt med en bindingstid på ti år. Ved brudd på bindingstiden skal embetet vurdere om hele eller deler av investeringstilskuddet skal kreves tilbakebetalt.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.10.39

Kap. 231 post 63 Tilskudd til tiltak for å styrke den norskspråklige utviklingen for minoritetsspråklige barn i barnehage

Embetet skal kontrollere at tilskudd blir benyttet etter retningslinjene for ordningen, og rapportere til Utdanningsdirektoratet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.10.40

Kap. 231 post 70 Tilskudd til svømming i barnehage

Embetet skal forvalte tilskuddet etter gjeldende retningslinjer og regelverk for ordningen, herunder informere, veilede, behandle søknader, utbetale, kontrollere og rapportere.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.1.10.41

Kap. 253 post 70 Tilskudd til folkehøyskoler

Embetet skal kontrollere folkehøgskolenes regnskap og økonomi, og rapportere til Utdanningsdirektoratet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.2 Samordningsmyndighet

5.2.1 Folk og samfunn

Oppgaver

5.2.1.1

Nasjonal strategi for boligsosialt arbeid, Bolig for velferd (2014–2020) angir retningen for arbeidet med boliger og oppfølgingstjenester for vanskeligstilte på boligmarkedet ut 2020.

Strategien skal bidra til at kommunene møter en samordnet stat og får bedre rammebetingelser i arbeidet. Barn og unge er en prioritert målgruppe i Bolig for velferd. I den resterende strategiperioden er to tiltak prioritert. Det er å tilrettelegge for at vanskeligstilte barnefamilier bor i egnet bolig, og å etablere arbeidsprosesser for helhetlig tilbud av boliger og bo- og oppfølgingstjenester for mennesker med rusmiddelavhengighet og psykiske lidelser som mangler eller risikerer å miste boligen sin.

Fylkesmannen skal:

Koordinere sektorovergripende oppgaver og virkemidler og bidra til at ulike statlige satsinger ses i sammenheng med Bolig for velferd, f.eks. Opptrappingsplanen for rusfeltet (2016-2020), Opptrappingsplanen mot vold og overgrep (2017-2021), regjeringens arbeid mot barnefattigdom jf. Prop. 1 S (2018-2019) for Barne- og familidepartementet, Nasjonal strategi for samordnet tilbakeføring etter gjennomført straff, Regjeringens strategi for psykisk helse "Mestre hele livet" og 0-24-samarbeidet.

Koordinere regionale fora for boligsosiale problemstillinger. Foraene skal bidra til å samordne regionale aktørers tiltak og virkemidler for kommunenes arbeid med framskaffelse av boliger og tjenester til vanskeligstilte. Fylkesmannen skal i samarbeid med Husbanken ta initiativ til å opprette slike fora der dette ikke allerede er etablert.

Bidra til at kommunene framskaffer egnede boliger til vanskeligstilte personer gjennom tilstrekkelig og variert boligbygging.

Legge til rette for at kommunene tar boligsosiale hensyn i helhetlig kommunal planlegging. Fylkesmannen skal i dialog med kommunene om planarbeid formidle hensyn til integrering, folkehelse, helse- og omsorgstjenester, barn- og unges oppvekstsvilkår, universell utforming, sosiale tjenester og boligsosiale forhold. Medvirke til at muligheter i veiviseren.no, veileder for boligsosialt arbeid på nett, blir kjent i kommunene.

Ha en kontaktperson for Husbanken og kommunene i boligsosiale spørsmål

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.2.1.2

Ha oversikt over utviklingen innen det systematiske folkehelsearbeidet inkludert psykisk helse i kommunene og fylkeskommunen.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.2.2 Familier, barn og unge

Bidra til implementering av Nasjonal faglig retningslinje for mat og måltider i barnehagen. Formålet å bidra til rammeplanens fagområde kropp, bevegelse, mat og helse samt å utjevne sosiale ulikheter i kosthold.

Oppgaver

5.2.2.1

Koordinert innsats for utsatte barn og unge og deres familier (0-24 samarbeidet)

Fylkesmannen skal gjennom sin kunnskap om situasjonen og behovene i fylket være en pådriver for tverrsektorelt samarbeid og samordning om utsatte barn og unge og deres familier, i fylket og i kommunene. Formålet med arbeidet er bedre samordnede tjenester og mer helhetlig innsats for at alle barn og unge skal få den støtten og hjelpen de har behov for slik at de kan mestre eget liv.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.2.2.2

Veilede kommunene om miljørettet helsevern som integrert del av det lokale folkehelsearbeidet og være pådriver overfor kommuner med skoler og barnehager som mangler godkjennung etter helselovgivningen.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.2.2.3

Bidra til implementering av Nasjonal faglig retningslinje for mat og måltider i barnehagen. Formålet er å bidra til rammeplanens fagområde kropp, bevegelse, mat og helse samt å utjevne sosiale ulikheter i kosthold

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.2.2.4

Bidra til implementering av Nasjonal faglig retningslinje for mat og måltider i barnehagen. Formålet å bidra til rammeplanens fagområde kropp, bevegelse, mat og helse samt å utjevne sosiale ulikheter i kosthold.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.2.3 Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

Oppgaver

5.2.3.1

I dialog med primær- og spesialisthelsetjenesten fremme god samhandling, bidra til rolleavklaring mellom tjenester og nivåer, samt understøtte sammenhengende tjenesteforløp for den enkelte på tvers av fag, tjenester og sektorer.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.2.3.2

Fylkesmannen skal bistå og understøtte kommunene med systematisk pasientsikkerhets- og kvalitetsforbedringsarbeid i helse- og omsorgstjenesten ved å:

- være en pådriver for at kommuner og helseforetak følger opp kravene i ny forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring.
- bidra i arbeidet med å få på plass varige strukturer og sikre lederforankring for pasientsikkerhet og kvalitetsforbedringsarbeid.
- bidra i arbeidet med å heve kompetansen i pasientsikkerhet og forbedringsarbeid.
- bruke tilgjengelige data i Kommunalt pasient- og brukerregister (KPR) til planlegging og styring, og samarbeide med Helsedirektoratet om å arrangere temadager med fokus på styringsdata fra (IPLOS/KPR) for kommunene annet hvert år.
- ta i bruk ny teknologi, ny kunnskap og nye faglige metoder, herunder blant annet velferdsteknologi.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.2.4 Miljø og klima

Oppgaver

5.2.4.1

Gjennom tidlig involvering, høringsuttalelser m.m. bidra til at klima- og miljøhensyn blir ivaretatt i utredninger og planprosesser og konseptvalgutredninger, bypakker/bymiljø/byvekstavtaler, Nasjonal Transportplan, interkommunalt plansamarbeid, regionale planer og annen overordnet planlegging etter plan- og bygningsloven.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | JD | KLD | LMD | Landbruk og mat | Miljø og klima |
Samfunnssikkerhet og beredskap

5.2.4.2

Koordinere arbeidet på klimatilpasning internt og mellom embeter, samt sørge for at hensyn til klimaendringer blir integrert i relevante oppgaver.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat | Miljø og klima

5.2.4.3

Bidra til å styrke kunnskapen og gjennomføre informasjonstiltak om reduserte utslipp fra jordbruksdrift og hvordan jordbruket kan tilpasses et klima i endring.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat | Miljø og klima

5.2.4.4

Synliggjøre hvordan skog og trevirke kan bidra positivt i klimasammenheng og til det grønne skiftet gjennom å erstatte fossile utslipp samt styrking av skogens karbonopptak.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat | Miljø og klima

5.2.4.5

Arbeide for økt produksjon og bruk av bioenergi i samarbeid med Innovasjon Norge.

Bakgrunnsinformasjon

5.2.5 Kommunal styring

Oppgaver

5.2.5.1

Kommunerettet samordning:

- Ivareta et tverrsektorielt samordningsansvar i forholdet mellom regional statsforvaltning og kommunene, jf. departementets retningslinjer for fylkesmannens samordningsfunksjon og kommunerettet styring (H-2143).
- Fylkesmannsembetene skal gi råd og veiledning til kommunene for å bygge opp om målsettingen i enkelte av de bilaterale avtalene fra konsultasjonsordningen mellom staten og kommunesektoren. Dette gjelder avtaler der det ligger forventninger om samarbeid mellom KS regionalt og fylkesmannsembetene.

Bakgrunnsinformasjon

5.2.5.2

Samordning av statlig tilsyn med kommunesektoren:

- Fylkesmennene skal samordne det statlige tilsynet med kommuner og fylkeskommuner etter kommuneloven §§ 30-6 og 30-7.
- Samordningen skal bidra til at statens tilsyn med den enkelte kommune og fylkeskommune er hensiktsmessig og samlet sett er oversiktlig, enhetlig og forutsigbart.
- Fylkesmannen skal arbeide for at det statlige tilsynet med kommuner og fylkeskommuner bidrar til læring og forbedring i kommunene og fylkeskommunene.

Bakgrunnsinformasjon

5.2.6 Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling

Oppgaver

Alle embetene | **KMD** | BFD | HOD | JD | KLD | LMD | Areal, by og samfunn |
Helsedirektoratet | Samfunnssikkerhet og beredskap

5.2.6.1

Fylkesmannen skal samordne statlige interesser og bidra til at fylkeskommunen og kommunene får et mest mulig helhetlig bilde av statens forventninger og krav i planleggingen.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | KMD | Areal, by og samfunn

5.2.6.2

Fylkesmannen skal samordne statlige innsigelser til kommunale planer. Det vises til eget brev fra KMD av 22.12.2017, ref. 14/2150-149, for en nærmere beskrivelse av oppgaven.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | KMD | Areal, by og samfunn

5.2.6.3

Fylkesmannen skal føre en oversikt over antall behandlede plansaker ved oppstart og offentlig ettersyn, antall dispensasjoner til uttalelse, behandlede klagesaker knyttet til plan-og bygningsloven, omfanget av innsigelser, meklinger, og klager fremmet av fylkesmannen (settesfylkesmannssaker).

Alle embetene | LMD | Areal, by og samfunn | Landbruk og mat

5.2.6.4

Ajourholde informasjonssystem for beitebruk i utmark (IBU).

FMTL | FMNO | FMTF | LMD | Areal, by og samfunn | Landbruk og mat

5.2.6.5

Veilede reinbeitedistriktene i arbeidet med distriktsplaner som et viktig grunnlag for kommunale og fylkeskommunale planleggingsprosesser.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | LMD | Areal, by og samfunn | Landbruk og mat

5.2.6.6

Belyse konsekvenser og ivareta landbrukets og reindriftens interesser i arealplansaker, saker etter naturmangfoldloven og energilovgivningen og ved større tiltak og prosesser. Legge til rette for samordning av planlegging på tvers av kommune- og fylkesgrenser for å sikre reindriften sammenhengende bruksarealer.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | KMD | Areal, by og samfunn

5.2.6.7

Fylkesmannen skal i samarbeid med regionale sektormyndigheter være en pådriver for økt bruk av kart og GIS i fylket.

Fylkesmannen skal veilede og støtte kommunene og i geodataspørsmål og bidra til at disse har kunnskap om tilgjengelig geografisk informasjon.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | **KMD** | LMD | Areal, by og samfunn

5.2.6.8

Fylkesmannen skal i samarbeid med Kartverket bidra til at kommunene følger opp bestemmelsen i plan- og bygningsloven § 2-1 om kart og stedfestet informasjon, som innebærer oppfølging av krav til det offentlige kartgrunnlaget (DOK). Her inngår kunnskap om datasettene, kunnskap om hvordan datasettene blir gjort tilgjengelige og kunnskap om å bruke de på riktig måte.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | KMD | Areal, by og samfunn

5.2.6.9

Fylkesmannen skal delta i og ivareta Fylkesmannens regionale satsingsområder i Norge Digitalt samarbeidet i fylket. Fylkesmannen skal også ha dialog med og gi innspill til partene i Norge Digitalt sentralt.

Alle embetene | KMD | Areal, by og samfunn

5.2.6.10

Fylkesmannen skal i samarbeid med Kartverket følge opp tiltakene i Nasjonal Geodatastrategi og tilhørende handlingsplan

Alle embetene | LMD | Areal, by og samfunn | Landbruk og mat

5.2.6.11

Ivareta landbrukets interesser i kartsamarbeidet Geovekst og informere om nytten av Geovekst og Norge Digitalt.

Alle embetene | LMD | Areal, by og samfunn | Landbruk og mat

5.2.6.12

Følge opp ajourholdet av arealressurskartet (AR5) i samarbeid med Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO), og bidra til at kommunene holder arealressurskart (AR5) oppdatert.

FMTL | FMNO | FMTF | LMD | Landbruk og mat

5.2.6.13

- Bidra til oppdatering og kvalitetssikring av reindriftsnæringens arealbrukskart
- Veilede distriktene i ajourhold av reindriftens arealbrukskart

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | KMD | Areal, by og samfunn

5.2.6.14

Fylkesmannen skal delta i infrastruktur for geografisk informasjon; jf. geodataloven

Alle embetene | KMD | Areal, by og samfunn

5.2.6.15

Det administrative og faglige ansvaret for drift og oppgaver i Fagutvalget for kart blir tildelt et embete (Oslo og Viken).

5.2.7 Samfunnssikkerhet og beredskap

Oppgaver

5.2.7.1

Ha en oppdatert risiko- og sårbarhetsanalyse for fylket (fylkesROS) med oppfølgingsplan som er utarbeidet i samarbeid med regionale samfunnssikkerhetsaktører, og i tråd med fylkesmannens samfunnssikkerhetsinstruks.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.2.7.2

Ta initiativ til, bidra i, veilede og samordne civil beredskapsplanlegging og det sivil-militære samarbeidet i fylket, herunder øvelser og kompetansehevende tiltak.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.2.7.3

Ha oppnevnt et fylkesberedskapsråd og benytte dette i den regionale samordningen av samfunnssikkerhetsarbeidet, herunder arrangere minimum ett møte i året og felles øvelse hvert fjerde år.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.2.7.4

Ha en revidert beredskapsplan og plan for krisekommunikasjon basert på fylkesROS og utarbeidet i tråd med fylkesmannens samfunnssikkerhetsinstruks.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.2.7.5

Ha underliggende planverk knyttet til nasjonale beredskapstiltak.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.2.7.6

Ha systemer for på kort varsel å kunne motta og eventuelt videreforside varsel og meldinger i henhold til gjeldende rutiner og retningslinjer.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.2.7.7

Øve og evaluere egen kriseorganisasjon minimum en gang i året.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.2.7.8

Ved uønskede hendelser samordne krisehåndteringen i regionen gjennom fylkesberedskapsrådet, med øvrige aktuelle aktører og med berørte kommuner.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.2.7.9

Ved uønskede hendelser benytte krisestøtteverktøyet DSB-CIM.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.2.7.10

Ved uønskede hendelser varsle DSB og sende situasjonsrapport iht. gjeldende varsling og rapportering på samordningskanal.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | ASD | HOD | JD | Helsedirektoratet | Samfunnssikkerhet og beredskap

5.2.7.11

Varsle Helsedirektoratet om større hendelser i fylket som berører helse- og sosialektoren. Varsle Arbeids- og velferdsdirektoratet om større hendelser i fylket som medfører økt behov for sosiale tjenester etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.

Alle embetene | **JD** | HOD | Helsedirektoratet | Samfunnssikkerhet og beredskap

5.2.7.12

Ta initiativ til og følge opp evalueringer etter regionale øvelser og uønskede hendelser for å sikre læring og utvikling. Evalueringssporter skal sendes til DSB på samordningskanal i CIM

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

5.2.7.13

Bistå i regionvis innføring av nye brukergrupper for å sikre størst mulig samfunnsmessig gevinst av landsdekkende Nødnett, med spesiell fokus på viktige samfunnssikkerhetsaktører i fylket.

Alle embetene | JD | Miljø og klima | Samfunnssikkerhet og beredskap

5.2.7.14

Ivareta arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap innen ekstremvær og klimaendringer.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

5.2.7.15

Fylkesmannen skal gjennomføre et årlig sivil-militært kontaktmøte for landsdelen.

Bakgrunnsinformasjon

5.2.7.16

- Bidra med skogfaglig kompetanse i regional og lokal skogbrannberedskap
- Bidra til samordning av skogbrannberedskapen og håndteringsevnen lokalt og regionalt ved å gjennomføre samvirkekonferanser både før, under og etter skogbrannsesongen og ved rapportering under større skogbranner.

Bakgrunnsinformasjon

5.2.7.17

Ivareta arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap på Landbruks- og matdepartementets område, jf. brev av 20.4.2012.

5.2.7.18

Lede arbeidet i beredskapsutvalgene for reindrift og bidra til god dialog og samhandling med Mattilsynet og Landbruksdirektoratet om beitesituasjonen og dyrevernmessige forhold. Lage møteplan for beredskapsutvalget 2020. Referat fra beredskapsutvalgene skal sendes Landbruksdirektoratet fortløpende.

5.2.7.19

Fylkesmannens skal på anmodning bistå i Forsvarets og /eller politiets arbeid med objektsikring, jf. instruks om sikring og beskyttelse av objekter.

Bakgrunnsinformasjon

5.2.8 Tilsyn

Oppgaver

Alle embetene | **HOD** | ASD | BFD | Helsetilsynet

5.2.8.1

Fylkesmannen skal årlig legge en plan for å samordne tilsyn på Statens helsetilsyns områder. Planlagte tilsyn registreres i NESTOR.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | **HOD** | BFD | Helsetilsynet

5.2.8.2

Fylkesmennene innen samme region skal i fellesskap legge en helhetlig plan for tilsyn med spesialisthelsetjenesten som bidrar til at resultatmål for aktivitetsvolum i det enkelte embetet blir oppfylt, og en plan for tilsyn med Bufetat. Dette arbeidet koordineres av hhv. kontaktfylkesmannen for helseregionen og koordinerende fylkesmann for tilsyn med Bufetat.

Bakgrunnsinformasjon

FMIN | FMVT | FMVL | FMTL | FMTF | BFD | Helsetilsynet

5.2.8.3

Ved tilsyn med Bufetat skal koordinerende fylkesmann for tilsyn med Bufetat samordne det regionale samarbeidet og være bindeleddet til Bufetat i regionen. Det er inngått avtale om ny koordinerende fylkesmann i region sør og i region øst med virkning fra 6. mai 2019.

Bakgrunnsinformasjon

5.2.8.4

Statens helsetilsyn har utpekt en fylkesmann i hver helseregion som kontaktfylkesmann for oppgaver som gjelder spesialisthelsetjenesten: Fylkesmannen i Oslo og Viken (Helseregion Sør-Øst), Fylkesmannen i Vestland (Helseregion Vest), Fylkesmannen i Trøndelag (Helseregion Midt-Norge) og Fylkesmannen i Troms og Finnmark (Helseregion Nord).

Kontaktfylkesmennene skal, på bakgrunn av samarbeid med øvrige embeter i helseregionene, koordinere tilsyn med RHF sitt sørge-for-ansvar. De skal også sikre enhetlig forberedelse og gjennomføring av alle landsomfattende tilsyn med spesialisthelsetjenesten i regionen.

Alle landsomfattende tilsyn med spesialisthelsetjenesten gjennomføres av et felles team i hver helseregion.

Det skal etableres en arbeidsgruppe bestående av representanter for embetene og fra Helsetilsynet for å utarbeide forslag til forpliktende samarbeidsformer og samarbeidsavtaler om planlagt tilsyn med spesialisthelsetjenesten.

Bakgrunnsinformasjon

5.2.8.5

Tilsynet med de fylkesovergripende helseforetakene skal samordnes og harmoniseres av fylkesmannen i begge fylkene. Dette gjelder Helse Fonna HF (Fylkesmannen i Vestland, etter avtale med Fylkesmannen i Rogaland) og UNN/Narvik HF (Fylkesmannen i Troms og Finnmark etter avtale med Fylkesmannen i Nordland).

Tilsyn med porteføljen fra Sykehuset Innlandet HF som er overført til Akershus universitetssykehus HF ivaretas av fylkesmannen i Oslo og Viken.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | KLD | Tilsyn

5.2.8.6

Delta i det regionale/lokale samordningsarbeidet og samordne tilsynsaktiviteten med andre tilsynsetater, herunder HMS-etatene, i tråd med tilsynsmyndighetenes retningslinje for samordnet tilsyn og felles tilsynsprofil.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.3 Rettssikkerhetsmyndighet

5.3.1 Folk og samfunn

Oppgaver

Alle embetene | HOD | Folk og samfunn | Helsedirektoratet

5.3.1.1

Gi råd og veiledning til politiet, vegmyndighetene, helsepersonell og publikum i spørsmål om helsekrav til førerkort. Fylkesmannen skal behandle søknader om dispensasjon fra førerkortforskriftens helsekrav, samt ta imot meldinger om ikke oppfylte helsekrav, jf. helsepersonelloven § 34. Fylkesmannen skal vurdere disse meldingene og sende tilrådning til politiet om å tilbakekalle føreretten hvis helsekravet ikke er oppfylt. Førerkortsakene skal registreres i registreringssystemet Trafikk.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMOV | BFD | Folk og samfunn

5.3.1.2

Saksbehandling etter ekteskapsloven mv.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus skal behandle søknader om godkjenning av ugyldige ekteskap etter ekteskapsloven §§ 16 og 18 a, og brudvigjingslova § 11.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.3.1.3

Saksbehandling etter ekteskapsloven mv.:

- Fylkesmannen skal behandle saker som følger av ekteskapsloven og lov om anerkjennelse av utenlandske skilsmisser og separasjoner.
- Fylkesmannen skal behandle søknader om skiftefritak, jf. ekteskapsloven § 8.
- Fylkesmannen skal rettlede forstandere i registrerte trossamfunn og livssynssamfunn med vigselsrett.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.1.4

Søknader om fri sakførsel og fritt rettsråd:

- Fylkesmannen skal behandle saker i første instans etter rettshjelpsloven med tilhørende forskrifter.
- Fylkesmannen skal foreta forberedende klagebehandling over egne vedtak der disse blir påklaget til Statens sivilrettsforvaltning.
- Fylkesmannen skal etablere systemer og rutiner som sikrer tilstrekkelig kvalitet i saksbehandlingen.

5.3.1.5

Forliksråd:

- Fylkesmannen skal foreta oppnevninger av medlemmer og varamedlemmer til forliksrådene etter valg foretatt av kommunestyret og føre tilsyn med de administrative sidene ved forliksrådene virksomhet, jf. domstolloven § 58, sammenholdt med domstolloven § 1.
- Fylkesmannen skal kontrollere om valget av forliksrådsmedlemmene er lovig og utferdige oppnevnelsen av de som er valgt, jf. domstolloven § 58.
- Fylkesmannen skal påse at forliksrådsmedlemmene signerer forsikringen og at denne sendes til fylkesmannen, jf. domstolloven § 60. Forsikringene oppbevares av fylkesmannen.
- Fylkesmannen skal følge opp mangelfull virksomhet eller kritikkverdige forhold på et generelt grunnlag.
- Fylkesmannen skal følge opp henvendelser fra forliksrådene selv, kommuneadministrasjonen og eventuelt videreformidle henvendelser til Justis- og beredskapsdepartementet.

5.3.1.6

Tomtefeste:

- Fylkesmannen skal avgjøre enkeltsaker vedrørende krav fra fester om innløsing av festetomter etter tomtefesteloven, herunder behandle søknader om oppreisning for fristoversittelse, og avgjøre hva som skal følge med ved innløsing ved punktfeste og i område der det er festet bort tomter til fritidshus etter en samlet plan.
- Fylkesmannen skal foreta forberedende saksbehandling og innhente uttalelser for å kunne vurdere om det skal gis samtykke til innløsing av festetomt for visse eldre festesaker.
- Fylkesmannen skal forberede klagesaker til Statens sivilrettsforvaltning.

Alle embetene | JD | Folk og samfunn

5.3.1.7

Navneloven:

- Fylkesmannen skal behandle klager over vedtak fattet av skattekontorene i henhold til navneloven.
- Saker om førstegangs navnevalg for barn skal prioriteres fremfor navneendringer for voksne.

Alle embetene | BFD | Folk og samfunn

5.3.1.8

Tros- og livssynssamfunn

Behandle saker etter lov om trudomssamfunn og ymist anna med forskrifter og lov om tilskott til livssynssamfunn med forskrifter. Utbetale statstilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke.

Alle embetene | BFD | Folk og samfunn

5.3.1.9

Gravferdsloven

Behandle søknader om privat gravplass for nedsetting av askeurne, behandle søknader om tillatelse til å spre aske for vinden, behandle klager over enkeltvedtak som er truffet av kommunen i medhold av gravferdsloven.

Alle embetene | BFD | Folk og samfunn

5.3.1.10

Lov om helligdager og helligdagsfred

Fylkesmannen skal behandle søknader om dispensasjon fra påbud om at utsalgssteder skal holde stengt mens helligdagsfreden varer. Behandle søknader om å få fastsatt forskrift om at et område skal regnes som typisk turiststed.

Alle embetene | KMD | Folk og samfunn

5.3.1.11

Fylkesmannen kan fatte vedtak om fullføring av oppmålingsforretning som kommunen ikke har fullført innen oppgitt frist jf. matrikkellova § 35 tredje ledd.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KMD | Folk og samfunn

5.3.1.12

Fylkesmannen kan pålegge kommunen å tildele vegadresser når det anses nødvendig, jf. matrikkelforskriften § 55.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.3.2 Barnehage og opplæring

Oppgaver

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

5.3.2.1

Informere og veilede om barnehageloven, opplæringsloven, friskoleloven og kap. 4 i voksenopplæringsloven med forskrifter.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMTF | KD | Barnehage og opplæring | Klagesaksbehandling | Tilsyn

5.3.2.2

Gjennomføre tilsyn og klagesaksbehandling, og informere og veilede om regelverket innenfor barnehagen og grunnopplæringen til Longyearbyen lokalstyre.

Ved gjennomføring av tilsyn skal Fylkesmannen involvere Sysselmannen for å ta hånd om de særskilte utfordringene for Svalbard.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

5.3.2.3

Ivareta rollen som håndhevingsmyndighet og behandle meldte saker om elevenes psykososiale skolemiljø etter opplæringslovens § 9 A-6 og friskoleloven § 2-4.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.3.2.4

Embetet har følgende oppgaver overfor norske friskoler i utlandet:

- Behandle klagesaker.
- Informere og veilede om regelverket.
- Pedagogisk-psykologisk tjeneste.
- Gjøre vedtak om spesialundervisning.
- Utbetale tilskudd til spesialundervisning.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.2.5

Gjennomføre faglige og administrative oppgaver knyttet til opplæring i kriminalomsorgen.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.2.6

Bidra til at samisk språkopplæring for samiske barn i barnehager og samiskopplæring i grunnopplæringen skjer i samsvar med gjeldende lover og forskrifter.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.2.7

Bidra til at barn i barnehagen og elever, lærlinger og voksne i grunnopplæringen, som har rettigheter som en nasjonal minoritet, får oppfylt disse rettighetene i samsvar med gjeldende lover og forskrifter.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.2.8

Bidra til at opplæring i kvensk eller finsk som andrespråk, for elever som har rett til dette, skjer i samsvar med gjeldende lover og forskrifter.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.3.2.9

Behandle søknader om fritak for taushetsplikt for ansatte i barnehage og skole.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.3.3 Familier, barn og unge

Oppgaver

5.3.3.1

Veiledning og informasjon innen familierettens område

Fylkesmannen skal veilede og rettlede kommuner og publikum om lover på familierettens område, herunder om mekling.

5.3.3.2

Informasjon om biologisk opphav

Fylkesmannen skal gi ut opplysninger om den adoptertes biologiske opphav i saker hvor fylkesmannen har gitt adopsjonsbevilling, jf. forskrift 22. juni 2018 nr. 960 punkt punkt IV.

.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.3.3.3

Saksbehandling etter barneloven

Fylkesmannen skal behandle saker etter barneloven med tilhørende rundskriv:

- Stadfeste avtaler om foreldreansvar, hvor barnet skal bo fast og samvær slik at de får tvangskraft, når begge foreldrene ber om det, jf. barneloven § 55 første ledd.
- Behandle saker om reisekostnader ved samvær, jf. barneloven § 44 andre ledd.
- Behandle klager over avslag på opplysninger om barnet, samt krav om tap av opplysningsretten, jf. barneloven § 47 andre og tredje ledd.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.3.3.4

Implementering av Barnekonvensjonen

Fylkesmannen skal bistå kommunene med å implementere Barnekonvensjonen i sitt arbeid på alle områdene til Fylkesmannen, jf. Sjumilssteget. Fylkesmannen skal både internt og eksternt arbeide for å sikre at Barnekonvensjonen legges til grunn for den samordnede innsatsen og for å sikre gode helhetsløsninger for barn og unge.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.3.3.5

Fylkesmannen skal bidra til å gjøre fritidserklæringen kjent i kommunene.

Fritidserklæringen har en intensjon om at alle barn og unge skal ha en mulighet til å delta jevnlig i minst en fritidsaktivitet, uavhengig av foreldrenes sosiale og økonomiske situasjon, jf. FNs barnekonvensjon, artikkel 31 Lek og fritid.

Gjennom sin kunnskap om barn og unges levekår i kommunene skal Fylkesmannen bidra til at kommunene legger forholdene til rette for et godt samarbeid med frivillige lag og foreninger. Dette er et viktig virkemiddel for sosial inkludering og deltagelse for barn og unge i lokalsamfunnet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.3.4 Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

Oppgaver

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

5.3.4.1

Veilede og gi opplæring til kommuner og helseforetak i anvendelse av lover på folkehelseområdet og på helse- og omsorgstjenesteområdet.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

5.3.4.2

Oppfølging av alle personer til og med 49 års alder med langtidsopphold i institusjon. Jf. Prop. 1 S. (2019-2020) s. 42, vedtak 508, samt forskrift om kommunal helse- og omsorgsinstansjon §1 c) og d).

Bakgrunnsinformasjon

FMRO | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

5.3.4.3

Samarbeide med Helsedirektoratet om fortolkning, forvaltning og regelverksutvikling av lover og forskrifter knyttet til helse på petroleumsfeltet, og behandle søknader om godkjenning av petroleumsleger og dykkerleger. Fylkesmannen i Rogaland er også sekretariat for Klagenemnda.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.4.4

Fylkesmannen er lokal vergemålsmyndighet og skal behandle saker i første instans etter vergemålsloven med tilhørende forskrifter, samt utlendingsloven kapittel 11 A med tilhørende forskrifter.

Fylkesmannen skal foreta forberedende klagebehandling over egne vedtak der disse blir påklaget.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.4.5

Fylkesmannen skal rekruttere verger og representanter i sitt område, og gi nødvendig opplæring, veiledning og bistand, både løpende og ved oppnevning.

Opplæringen skal vektlegge rolleforståelse, trygg økonomiforvaltning og respekt for den enkelte vergehavers selvbestemmelse. Fylkesmannen skal sikre tilstrekkelig tilgang på verger og representanter som kan tiltre på svært kort varsel.

Fylkesmannen skal føre tilsyn med vergene og representantene i sitt område. Tilsyn skal innbefatte både økonomiske disposisjoner og utførelse av oppdraget for øvrig. Gjennomførte tilsyn skal dokumenteres.

Selvbestemmesretten skal både ivaretas ved at vergen gir beslutningsstøtte og ved å fremme vergehavers vilje når vergen representerer personen utad.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.4.6

Fylkesmannen i Oslo og Viken har ansvar for å bistå øvrige fylkesmannsembeter med opplæring av representanter for enslige mindreårige asylsøkere og gi veiledning om representantordningen.

Informasjon i sammenheng med representantordningen Fylkesmannen vurderer som nyttig for de øvrige fylkesmannsembetene, skal formidles videre så snart som mulig. Fylkesmannen i Oslo og Viken skal i forbindelse med oppdraget ha kompetanse på menneskehandel og bidra til at denne kompetansen spres til øvrige embeter og til representantene.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.4.7

Fylkesmannen skal sikre at lovpålagte oppgaver blir gjennomført innen rimelig tid, ha kontroll på restansesituasjonen og sikre god tilgjengelighet i førstelinjen. I akutte tilfeller i forbindelse med avhør av barn og særlig sårbare fornærmede og vitner i straffesaker, skal fylkesmannen ha oppnevnt verge så snart som mulig.

5.3.4.8

Fylkesmannen skal følge opp at alle verger med regnskapsplikt leverer komplett vergeregnskap.

Fylkesmannen skal ut fra en risikovurdering kontrollere vergeregnskap utover sentralt uttrekk.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.4.9

Fylkesmannen skal følge opp at vergehaveres midler er tatt til forvaltning dersom de overstiger beløpsgrensen fastsatt i vergemålsforskriften, samt at midler under denne grensen som fylkesmannen forvalter, blir frigitt der det ikke er truffet vedtak om annet.

Fylkesmannen skal sikre en trygg og forsvarlig kapitalforvaltning.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | JD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

5.3.4.10

Før opprettelse av vergemål skal fylkesmannen gjennomføre samtale med personen det er begjært vergemål for. Formålet er blant annet å kartlegge om vedkommende ønsker vergemål, hva vedkommende ønsker hjelp til og hvem personen ønsker som verge. Unntak kan gjøres når samtale vurderes som umulig eller formålsløst.

Alle embetene | JD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

5.3.4.11

Det skal fremgå av vedtak om opprettelse av vergemål hvilken vurdering som er gjort av vergehavers samtykkekompetanse, hvorvidt samtale med vergehaver er gjennomført og at omfanget av vergemålet er vurdert.

Alle embetene | JD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

5.3.4.12

Fylkesmannen skal bruke tilgjengelige digitale løsninger for en mest mulig effektiv vergemålsforvaltning. Fylkesmannen skal oppfordre til, og gi verger veiledning i, bruk av digitale løsninger.

Alle embetene | JD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

5.3.4.13

Fylkesmannen skal ha et forsvarlig og helhetlig system for internkontroll på vergemålsområdet som er tilpasset risiko og vesentlighet.

Alle embetene | ASD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

5.3.4.14

Sosialtjenesteloven

Fylkesmannen skal holde opplæring i loven og forskrifter for ansatte i NAV-kontoret, og eventuelt andre ansatte i kommunen. Opplæringen skal koordineres med NAV region.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | ASD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

5.3.4.15

Sosialtjenesteloven

Fylkesmannen skal gi NAV-kontorene tilbud om faglig veiledning og spre erfaringer og resultater fra tilsyn til NAV-kontor og kommunene i fylket.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

5.3.4.16

Behandle søknad om fritak fra forvaltningsmessig taushetsplikt etter tvisteloven § 22-3 og straffeprosessloven § 118.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

5.3.4.17

Motta pasientjournaler etter opphør av virksomhet mv og oppbevare dem dersom vilkårene i forskrift om pasientjournal er oppfylt.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | ASD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

5.3.4.18

Fylkesmannen skal forvalte myndighet i henhold til vedtak 4. juni 2018 nr. 810 om delegering av myndighet fra Arbeids- og sosialdepartementet til Fylkesmannen, Statens helsetilsyn og Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.4.19

Oppnevne medlemmer og varamedlemmer til abortnemndene og dekke deres utgifter knyttet til nemndsarbeidet. Fylkesmannen har også oppgaver knyttet til oppnevning, drift og administrasjon av de fylkesvise steriliseringsnemndene, samt godkjenning av private sykehus mv. som utfører sterilisering.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.4.20

Behandle søknader om dispensasjoner fra forskrift om tillatelse til å utføre kosmetisk kirurgiske inngrep.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.4.21

Godkjenne inngrep i forbindelse med donasjon av organer eller uttak av fornybart vev fra personer under 18 år, fra personer som mangler samtykkekompetanse og personer som er uten rettslig handleevne.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.4.22

Fylkesmannen har oppgaver knyttet til hjemsendelse av utenlandske borgere med alvorlige psykiske lidelser som befinner seg i Norge og hjemhenting av norske borgere med alvorlige psykiske lidelser som befinner seg i utlandet.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

5.3.4.23

Fylkesmannen har enkelte oppgaver knyttet til oppnevning og drift av kontrollkommisjonene i det psykiske helsevernet.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | BFD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

5.3.4.24

Fritak for taushetsplikt

Behandle søknader om fritak for taushetsplikt for ansatte i barneverntjenesten.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.5 Miljø og klima

Oppgaver

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

5.3.5.1

Innenfor motorferdsel utføre lovlighekskontroll av kommunens vedtak.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.6 Kommunal styring

Oppgaver

5.3.6.1

Kommunalrett:

- Sørge for god og oppdatert kompetanse i kommunalrett.
- Veilede kommuner, folkevalgte og private i spørsmål etter kommuneloven, og tolke kommuneloven i aktuelle saker. Fylkesmannen skal vise varsomhet og ikke tilrå konkrete løsninger i enkeltsaker, men heller peke på hvilke muligheter som ligger innenfor lovens rammer, siden kommunene har selvstendig ansvar for sin lovanvendelse.
- Behandle lovlighetsklager fra medlemmer av kommunestyret og eventuelt foreta lovlighetskontroll av eget tiltak jf. kommuneloven kapittel 27.
- Sørge for god og oppdatert kompetanse knyttet til regelverket om modeller for interkommunalt samarbeid. Fylkesmannen skal veilede om muligheter og begrensninger reglene for interkommunalt samarbeid i kommuneloven og IKS-loven gir.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.6.2

Forvaltningslovens og offentleglovas anvendelse i kommunesektoren:

- Veilede kommuner og private om forvaltningsrettslige spørsmål og spørsmål knyttet til offentleglova.
- Behandle klager etter offentleglova og forvaltningsloven, dvs. klager på enkeltvedtak truffet av kommunestyret, jf. forvaltningsloven § 28 annet ledd og offentleglova § 32.

5.3.7 Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling

Oppgaver

Alle embetene | KMD | Areal, by og samfunn

5.3.7.1

Fylkesmannen skal etter behov vurdere den juridiske holdbarheten av kommuneplaner og reguleringsplaner.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | KMD | Areal, by og samfunn

5.3.7.2

Fylkesmannen skal behandle krav om sakkostnader etter forvaltningsloven i plan- og byggesaker, jf. forvaltningsloven § 36.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | KMD | Areal, by og samfunn

5.3.7.3

Fylkesmannen skal bistå Regjeringsadvokaten i rettssaker der Staten v/Kommunal- og moderniseringsdepartementet er saksøkt. Fylkesmannen skal utarbeide utkast til tilsvær og møte som partsrepresentant i slike saker.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | KMD | Areal, by og samfunn

5.3.7.4

Ekspropriasjon på plan- og bygningsrettens område

Fylkesmannen skal:

- avgjøre ekspropriasjonssøknader som førsteinstans etter oreigningsloven § 2 nr.12 og 31.
- vurdere å gi samtykke til ekspropriasjon der dette kreves etter plan- og bygningsloven kap. 16.
- behandle klagesaker der kommunen har ekspropriasjonshjemmel etter plan- og bygningsloven kap. 16.
- avgjøre søknader om forhåndstiltredelse etter oreigningsloven § 25 på bygningsrettens område.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.8 Tilsyn

Oppgaver

Alle embetene | BFD | Tilsyn

5.3.8.1

Tilsyn med krisesentertilbudet

Fylkesmannen skal føre tilsyn med at kommunene oppfyller pliktene pålagt etter §§ 2, 3, 4 og 8 i lov om kommunale krisesentertilbud, jf. loven § 9. Fylkesmannen skal gjøre Bufdirs veileder med faglige anbefalinger om kvalitet og innhold i krisesentertilbudet kjent i kommunene, i samarbeid med RVTS. Veilederen ble lansert i 2018. Kopi av rapporter fra det enkelte tilsyn skal oversendes Barne-, ungdoms- og familieliderekoratet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | BFD | Tilsyn

5.3.8.2

Tilsyn med familievernkontor:

- Fylkesmannen skal kontrollere om virksomheten er i tråd med lover og forskrifter gjennom tilsyn.
- Risikovurderinger av hele familievernkontorets virksomhet skal ligge til grunn for valg av tema for tilsynet. Tilsynet skal rettes mot sentrale og prioriterte områder med høy risiko for mangler.
- Det anbefales at fylkesmannens tilsyn gjennomføres som systemrettet tilsyn. I dette ligger anbefaling om at familievernkontorets arbeid med internkontroll gjennomgås.
- Tilsyn skal gjennomføres minimum hvert tredje år eller oftere dersom det vurderes som nødvendig, jf. gjeldende retningslinjer.

Kopi av rapporter fra det enkelte tilsyn skal oversendes Barne-, ungdoms- og familieliderekoratet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.3.8.3

Fylkesmannen skal vurdere behov for tilsynsmessig oppfølging etter hendelser og/eller når det er bekymring for om virksomheten drives uforsvarlig eller ulovlig. Fylkesmannen skal også vurdere om helsepersonell har brutt plikter i helselovgivningen. Saksbehandlingstid og oppfølging skal reflektere sakens alvorlighet og median saksbehandlingstid skal være 6 måneder eller mindre. Henvendelser som omfatter fare for liv, helse og overgrep skal alltid følges opp.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.8.4

Fylkesmannens skal i sin dialog med helseforetakene og kommunene ved tilsynsvirksomhet ha oppmerksomhet på etterlevelse av plikten til å varsle om alvorlige hendelser etter spesialisthelsetjenesteloven § 3-3 a, lov om kommunale helse- og omsorgstjenesteloven § 12-3, pasient- og brukerrettighetsloven § 7-6 og helsetilsynsloven § 6. Fylkesmannen skal på forespørsel delta ved vurderinger av varsel som sendes Statens helsetilsyn, og kan delta på stedlig tilsyn der dette anses nødvendig. Fylkesmannen påregnes å ha oppmerksomhet på alle sider ved varselordningen, og skal bidra til implementeringen av ordningen. I saker der det ikke er nødvendig med stedlig tilsyn fra Statens helsetilsyn, men der videre tilsynsmessig oppfølging eller vurdering anses hensiktsmessig fordi det er grunn til å tro at videre undersøkelser kan avdekke at det foreligger brudd på helselovgivningen, skal fylkesmannen følge opp sakene på en hensiktsmessig måte etter oversendelse. Pasienter og pårørende skal involveres i tråd med kravene i pasient- og brukerrettighetslovens bestemmelser.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.8.5

I saker der Helsetilsynet ikke gjennomfører stedlig tilsyn etter et varsel og saken oversendes fylkesmannen til vurdering, skal fylkesmannen vurdere om og hvordan saken bør følges opp tilsynsmessig på egnet måte, og de frister som der er satt. Fylkesmannen skal alltid involvere og vurdere samtale med pårørende i tilsynssaker opprettet etter varsel i henhold til spesialisthelsetjenesteloven § 3-3 a, lov om kommunale helse- og omsorgstjenesteloven § 12-3, pasient- og brukerrettighetsloven § 7-6 og helsetilsynsloven § 6. Kopi av avsluttende brev i tilsynssakene oversendes Statens helsetilsyn.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.8.6

Fylkesmannen skal bistå politi- og påtalemyndighet i vurdering av alvorlige hendelser, og mulige overtredelser etter helsepersonelloven og eventuelle brudd på alternativ behandlingsloven. Fylkesmannen skal vurdere om etterforskning bør settes i gang. Saker som er ferdig etterforsket skal fylkesmannen sende til Statens helsetilsyn for vurdering av om det skal begjæres påtale etter helsepersonelloven § 67 eller alternativ behandlingsloven § 9 femte ledd.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.8.7

Fylkesmannen skal følge opp varsler fra helseinstitusjon om innleggelse med hjemmel i helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 10, om tilbakeholdelse av rusmiddelavhengige, herunder gravide.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.8.8

Planlegging av tilsyn skal bygge på en risikovurdering med utgangspunkt i kunnskap fra tilsyn, klagebehandling og kartlegginger.

Fylkesmannen skal sende forslag til tema for landsomfattende tilsyn når Statens helsetilsyn inviterer til det.

5.3.8.9

Tilsyn med barnevernet

- Fylkesmannen skal føre tilsyn med at kommunene oppfyller sine lovpålagte oppgaver etter barnevernloven, jf. barnevernloven §§ 2-3 fjerde ledd og 2-3 b.
- Fylkesmannen skal også føre tilsyn med barneverninstitasjoner og sentre for foreldre og barn, og med omsorgssentre for mindreårige, jf. barnevernloven § 2-3 b, tredje ledd. Tilsynsbesøk skal skje når det kan forventes at barn er til stede. De som gjennomfører tilsynet skal ta kontakt med det enkelte barn og spørre om barnets syn på oppholdet. Fylkesmannen kan kontakte barna for eksempel på telefon, sms, eller annen egnet måte i forkant av tilsynet, for å informere om tidspunktet for tilsynet. Dersom barnet ikke var tilstede under tilsynsbesøket, skal fylkesmannen i etterkant kontakte barnet med tilbud om samtale. Fylkesmannen må informere barna om hvordan de ved behov kan komme i kontakt med fylkesmannen. Det forventes at fylkesmennene benytter det elektroniske verktøyet som er utarbeidet for systematisk oversikt over risiko og sårbarhet ved institusjonene i sitt fylke, og tar utgangspunkt i dette ved gjennomføring av tilsyn.
- Fylkesmannen skal også føre tilsyn med lovligheten av andre statlige tjenester og tiltak etter barnevernloven, jf. barnevernloven § 2-3 b, fjerde ledd.
- I tillegg til tilsyn som fremgår av tildelingsbrevets oppdrag, skal fylkesmannen etter egen risikovurdering føre tilsyn med kommunal barneverntjeneste og Bufetat, og avgjør selv form og omfang på tilsynet

Dersom det oppstår prioriteringskonflikt skal klagesaker og tilsyn rettet mot virksomheter hvor det er viktig å gripe inn raskt, ha høyest prioritet. Dette gjelder der konsekvensene av svikt er alvorlige. Deretter prioriteres kontroll med bruk av tvang i barneverninstitasjoner og ved omsorgssentre for mindreårige, og øvrig tilsyn som er pålagt i lov eller forskrift. Deretter kommer landsomfattende tilsyn og annet planlagt tilsyn.

5.3.8.10

I tillegg til tilsyn som fremgår av tildelingsbrevets oppdrag, skal fylkesmannen føre tilsyn med sosialtjenesten basert på egne risikovurderinger. Aktivitetsvolum av tilsyn (tilsynsaktiviteter) fremgår av tildelingsbrevet.

Dersom det oppstår prioriteringskonflikt skal klagesaker og tilsyn rettet mot virksomheter hvor det er viktig å gripe inn raskt, ha høyest prioritet. Dette gjelder der konsekvensene av svikt er alvorlige. Deretter kommer landsomfattende tilsyn og annet planlagt tilsyn.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.8.11

Fylkesmannen skal føre tilsyn med helse- og omsorgstjenester basert på egne risikovurderinger, og avgjør selv form og omfang på det enkelte tilsynet. I tillegg skal fylkesmannen gjennomføre landsomfattende tilsyn med tema bestemt av Statens helsetilsyn.

Aktivitetsvolum av tilsyn (tilsynsaktiviteter) fremgår av tildelingsbrevet.

Gjennomføring av tilsyn med spesialisthelsetjenesten skal skje koordinert i helseregionen og de landsomfattende tilsynene skal gjennomføres av et felles team i hver helseregion., jf. oppgave 5.2.8.4.

Dersom det oppstår prioriteringskonflikt skal klagesaker og tilsyn rettet mot virksomheter og personell hvor det er viktig å gripe inn raskt, ha høyest prioritet. Dette gjelder der konsekvensene av svikt er alvorlig for pasientsikkerheten. Deretter prioriteres kontroll med bruk av tvang innen helse- og omsorgssektoren og øvrig tilsyn som er pålagt i lov eller forskrift. Deretter kommer landsomfattende tilsyn og annet planlagt tilsyn. Den samlede tilsynsaktiviteten styres slik at planlagte tilsyn blir gjennomført i henhold til resultatmål i tildelingsbrevet.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.8.12

En revidert veileder for tilsyn med tvang overfor personer med utviklingshemming ble publisert i mars 2019. Fylkesmennene skal gjennomføre tilsyn etter denne veilederen der fylkesmannen har overprøvd vedtak om bruk av tvang overfor personer med utviklingshemming. I tillegg skal fylkesmannen føre tilsyn etter en risikovurdering, og prioritere tilsyn der det er vedtak om inngripende tvangstiltak. Veilederen gir føringer om at fylkesmannen skal samtale med brukeren i forbindelse med tilsyn.

Fylkesmennene skal sende kopi av rapporter etter tilsyn med tvang til Statens helsetilsyn. Helsetilsynet skal revidere rapportmalen i 2020, og lage et system for gjennomgang og oppfølging av rapporter. Helsetilsynet vil involvere enkelte embeter i dette arbeidet.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.8.13

Som hovedregel skal fylkesmannen innhente og bruke erfaring fra barn og voksne som brukere, pasienter og pårørende i planlegging, gjennomføring og avslutning av tilsyn.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.8.14

Fylkesmannen skal kontrollere barneverntjenestenes fristskjema og følge opp med relevante tilsynsaktiviteter. Ved vedvarende fristoversittelser skal fylkesmannen vurdere å ilette mulkt. Kopi av vedtak om ilette mulkt skal sendes til Statens helsetilsyn til orientering.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.8.15

Fylkesmannen skal vurdere om kopi av vedtak etter pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4A er i samsvar med gjeldende retningslinjer fra Statens helsetilsyn. Fylkesmannen skal på eget initiativ gjennomgå og overprøve vedtak som har vart mer enn 3 måneder.

Statens helsetilsyn skal utarbeidet en kursmodul i Tilsynsskolen som skal omhandle fylkesmannens oppgaver etter pbrl. kapittel 4A. Målgruppen for kurset er saksbehandlere og ledere med helsefaglig og juridisk bakgrunn som har oppgaver på området. Enkelte embeter vil bli involvert i utformingen av kurset.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.8.16

Fylkesmannen skal overprøve vedtak etter kapittel 9 i helse- og omsorgstjenesteloven om planlagte skadeavvergende tiltak og tiltak for å dekke grunnleggende behov for personer med utviklingshemming, og behandle søknader om dispensasjon fra utdanningskrav. Overprøving av vedtak og behandling av søknader om dispensasjon skal skje fortløpende og minst 90 prosent skal være behandlet innen 3 måneder.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.8.17

Fylkesmannen skal gjennomgå meldte beslutninger om skadeavvergende tiltak i nødssituasjoner etter kapittel 9 i helse- og omsorgstjenesteloven.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.8.18

Gjennomføre tilsyn med barnehageloven og opplæringsloven med tilhørende forskrifter og etter gjeldende Metodehåndbok, retningslinjer og omfangskrav.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | KD | Tilsyn

5.3.8.19

Føre tilsyn med barnehager i særlige tilfeller, jf. barnehageloven § 9 andre ledd.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KD | Tilsyn

5.3.8.20

Varsle Udir om risiko ved friskoler etter gjeldende retningslinjer.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KLD | Miljø og klima | Tilsyn

5.3.8.21

Fylkesmannen skal:

- Bruke Forurensning aktivt i planlegging, gjennomføring og avslutning av tilsyn.
- Gjennomføre et risikobasert tilsyn av delegert industri samt følge gjeldende tilsynsplan for Miljødirektoratet og fylkesmannen.
- Veilede kommuner, bransjer og virksomheter i forurensningsregelverket.
- Gjennomføre tilsyn med kommunal myndighetsutøvelse etter plan fra Miljødirektoratet.
- Stille krav ved akutt forurensning dersom myndighet blir delegert fylkesmannen i enkeltsaker.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

FMRO | HOD | Helsetilsynet | Tilsyn

5.3.8.22

Fylkesmannen i Rogaland skal i samarbeid med Petroleumstilsynet føre tilsyn med helsetjenesten på innretninger i norsk olje- og gassindustri med hjemmel i petroleumsloven.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.3.8.23

Fylkesmannen skal vurdere behov for tilsynsmessig oppfølging etter hendelser og/eller når det er bekymring for om virksomheten drives uforsvarlig eller ulovlig. Sakene skal behandles i tråd med Statens helsetilsyns veiledere for tilsynssaker. Saksbehandlingstid og oppfølging skal reflektere sakens alvorlighet. Tilsynssaker om sosiale tjenester skal behandles innen 5 måneder. Henvendelser som omfatter fare for liv, helse og overgrep skal alltid følges opp

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.3.8.24

Fylkesmannen skal utarbeide en årsrapport om tilsynsvirksomheten ved barneverninstitusjoner, omsorgssentre og sentre for foreldre og barn, jf. forskrift om tilsyn med barn i barneverninstitusjoner for omsorg og behandling § 14 og forskrift for sentre for foreldre og barn §28. Statens helsetilsyn og Bufdir skal ha kopi av årsrapporten.

5.3.8.25

Statens helsetilsyn vil innhente tilsynssaker og klagesaker innen barnevern og sosiale tjenester, og rapporter fra tilsyn med barneverninstitusjoner. Vi kommer tilbake til omfang i egne brev til embetene.

5.3.9 Klagesaksbehandling

Oppgaver

5.3.9.1

Introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven)

Fylkesmannen skal behandle klagesaker, gi veiledning om endringer i lov og forskrift og gi nødvendig veiledning til kommunene ved anvendelse av introduksjonsloven med tilhørende forskrifter.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.3.9.2

Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (introduksjonsloven)

Fylkesmannen skal behandle klagesaker, gi veiledning om endringer i lov og forskrift og gi nødvendig veiledning til kommunene ved anvendelse av introduksjonsloven med tilhørende forskrifter og organisere etterutdanning for lærere som underviser voksne innvandrere i norsk og samfunnskunnskap.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.3.9.3

Fylkesmannen skal behandle klagesaker etter barnevernloven (med forskrifter). Minst 90 prosent av klager på bruk av tvang i barnevernsinstitusjoner og omsorgssentre skal behandles innen 1 måned.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.3.9.4

Fylkesmannen skal behandle klager etter pasient- og brukerrettighetsloven, tannhelsetjenesteloven, folkehelselovens kapittel 3 (miljørettet helsevern) og sosialtjenesteloven i henhold til veiledere for saksbehandling fra Statens helsetilsyn. Fylkesmannen skal i behandling av klagesaker etter sosialtjenesteloven ha særskilt fokus på om Nav ivaretar barneperspektivet.

Minst 90 prosent av klagesakene skal være avsluttet innen 3 måneder.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.9.5

Fylkesmannen skal behandle klager etter pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4A i samsvar med gjeldende retningslinjer fra Statens helsetilsyn.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.9.6

Fylkesmannen skal behandle klager på meldte beslutninger om skadeavvergende tiltak i nødssituasjoner etter kapittel 9 i helse- og omsorgstjenesteloven.

Fylkesmannen skal forberede eventuelle klagesaker for fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.9.7

Behandle klager på enkeltvedtak etter alkohollovens § 1-8 og kapittel 3, 4 og 7

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | KD | Klagesaksbehandling

5.3.9.8

Behandle klager knyttet til barnehageloven, opplæringsloven, friskoleloven og kap. 4 i voksenopplæringsloven med forskrifter, jf. forvaltningsloven.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | SD | Klagesaksbehandling

5.3.9.9

Fylkesmannen er klageinstans i avkjørselssaker for riksveger, jf. vegloven § 11.

Fylkesmannen vil dermed være klageinstans for vedtak som Statens vegvesen fatter i henhold til vegloven §§ 40, 41, 42 og 43 for riksveger.

Alle embetene | KLD | Klagesaksbehandling | Miljø og klima

5.3.9.10

Fylkesmannen skal behandle klagesaker etter relevante miljølover med tilhørende forskrifter hvor fylkesmannen er tillagt myndighet som klageinstans.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KMD | Areal, by og samfunn | Klagesaksbehandling

5.3.9.11

Fylkesmannen er klageinstans for kommunale vedtak etter matrikkellova jf. matrikkellova § 46. Tvist om gjennomføring av oppmålingsarbeid avgjøres av fylkesmannen, jf. matrikkellova § 47.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.3.9.12

Fylkesmannen skal behandle klager over kommunens vedtak etter plan- og bygningsloven, herunder begjæringer om utsatt iverksettelse av vedtak etter forvaltningsloven § 42.

Klager over kommunens vedtak i byggesaker skal avgjøres av fylkesmannen innen 12 uker, jf. § 7-1 bokstav d, i byggesaksforskriften. Fylkesmannen skal prioritere saker der en klage er gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42. For disse sakene gjelder en tidsfrist for behandlingen på 6 uker, jf. § 7-1 bokstav e, i byggesaksforskriften.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.9.13

Behandle klager på vedtak om tvungen legeundersøkelse og vedtak om behandling uten eget samtykke etter psykisk helsevernloven. Fylkesmannen skal avgjøre om de formelle og materielle vilkårene er tilstede og fatte vedtak om opphør eller stadfestelse av vedtakene eller oppheve vedtakene og sende tilbake til institusjonen for ny behandling. Helsedirektoratet har utarbeidet maler for fylkesmannens klagevedtak.

Bakgrunnsinformasjon

5.3.9.14

Behandle klager på kommunale enkeltvedtak etter tobakksskadeloven §§ 8 og 9.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | KMD | Klagesaksbehandling

5.3.9.15

Fylkesmannen skal behandle klager over kommunens vedtak i seksjoneringsaker, jf. eierseksjonsloven § 16. Kompetansen til å behandle klager er delegert til fylkesmennene.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | KMD | Klagesaksbehandling

5.3.9.16

Fylkesmannen skal behandle klager på kommunestyrets vedtak om å benytte seg av forkjøpsrett etter lov om kommunal forkjøpsrett til leiegårder.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | NFD | Klagesaksbehandling

5.3.9.17

Fylkesmannen skal behandle klager på kommunale enkeltvedtak jf. serveringsloven § 27

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.4 Informasjon, kunnskapsinnhenting, initiativ og forslag

5.4.1 Barnehage og opplæring

Oppgaver

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

5.4.1.1

Formidle informasjon til sentrale myndigheter om virkningen av statlig politikk innenfor barnehage- og grunnopplæringsområdet.

Alle embetene | **KD** | Barnehage og opplæring

5.4.1.2

Formidle funn fra gjennomførte tilsyn til barnehagemyndigheter, offentlige og private barnehageeiere og skoleeiere, berørte elever og foreldre, andre relevante målgrupper og befolkningen for øvrig.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | **KD** | Barnehage og opplæring

5.4.1.3

Bidra til god bruk og kvalitet i statistikk- og kvalitetsvurderingssystemene på barnehage- og grunnopplæringsområdet.

Bakgrunnsinformasjon

FMOV | **KD** | Barnehage og opplæring

5.4.1.4

Følge opp norske friskoler i utlandet i GSI.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | **KD** | **KMD** | Barnehage og opplæring

5.4.1.5

Bidra til et mest mulig korrekt grunnlag for trekk i rammene til kommunene ved å sørge for at friskoler (grunnskoler) leverer individdata til korreksjonsordningen innen gitt frist, og at kommunene har godkjent individdataene innen sin frist.

Bakgrunnsinformasjon

Alle embetene | **KD** | Barnehage og opplæring

5.4.1.6

Bistå Utdanningsdirektoratet i forbindelse med blant annet nominasjoner, regionale konferanser og høringskonferanser.

Bakgrunnsinformasjon

5.4.2 Helse-, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

Oppgaver

Alle embetene | ASD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

5.4.2.1

Fylkesmannens opplæringstiltak skal omhandle sosialtjenestelovens formål og de fem obligatoriske sosiale tjenestene som ligger i NAV-kontoret. Fylkesmannen skal utarbeide felles kompetanseplan om de sosiale tjenestene sammen med NAV region. Fylkesmannen skal delta aktivt i utformingen og gjennomføringen av kompetanse- og utviklingsløp i arbeids- og velferdsforvaltningen der sosiale tjenester bør inngå, slik at NAV-kontoret opplever opplæringen som helhetlig og tilpasset veiledernes behov.

Fylkesmannen skal samarbeide med NAV region og andre relevante aktører for å bidra til at barn som vokser opp i familier som er i en sosialt og økonomisk vanskelig situasjon og ungdom som mottar ettervernstiltak fra barnevernet får nødvendige hjelp og tjenester fra NAV-kontoret.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | ASD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

5.4.2.2

Fylkesmannen skal følge med på levekårsutviklingen i kommunene og identifisere utfordringer. Fylkesmannen skal ha dialog om utfordringene i de aktuelle kommunene sammen med kommunen og NAV fylke.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | ASD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

5.4.2.3

Fylkesmannen skal samarbeide med NAV fylke om å etablere og følge opp samarbeidsavtaler med universitets- og høgskolesektoren. Samarbeidet skal gjelde innhold i studietilbud og eventuelle lokale forsøks- og utviklingstiltak.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.4.2.4

Fylkesmannen skal basert på tilsynserfaringer gi innspill til årlig melding til Stortinget om kvalitet og pasientsikkerhet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.4.2.5

Fylkesmannen skal bidra til at retten til offentlige tannhelsetjenester gjøres kjent, at tjenestemottakere får nødvendig tann- og munnstell fra kommunens helse- og omsorgstjeneste, samt at den offentlige tannhelsetjenesten bidrar med nødvendig opplæring av helse- og omsorgspersonell.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.4.2.6

Fylkesmannen skal legge til rette for at kommunene ivaretar sitt ansvar for kvalifiseringsprogrammet på en god måte, herunder bidra til at administrativ og politisk ledelse i kommunene har god kunnskap om hva dette ansvaret innebærer. Fylkesmannen skal sammen med NAV fylke legge til rette for at personer i målgruppen for programmet blir vurdert for deltagelse og får tilbud om program hvis de fyller vilkårene loven setter. Fylkesmannen skal iverksette og driftet faglige nettverk for kompetanseheving og erfaringsutveksling på området.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.4.2.7

Fylkesmannsembetene i Oslo og Viken, Vestland og Trøndelag har gjennom sine regionkontakter et særskilt ansvar for å bistå øvrige embeter med kompetansehevende tiltak innenfor økonomisk rådgivning.

Fylkesmannen skal sammen med regionkontaktene gjennomføre grunn- og videregående kurs.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsetilsynet

5.4.2.8

Fylkesmannen skal bistå Statens helsetilsyn ved overvåking av streik som kan medføre fare for liv og helse, og skal innhente informasjon og vurdere konsekvensen ved streik i henhold til de frister som Statens helsetilsyn til enhver tid setter.

Alle embetene | **HOD** | ASD | BFD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsetilsynet

5.4.2.9

Fylkesmannen skal registrere planlagte tilsyn i NESTOR og ajourføre tilsynsaktivitetene fortløpende. Fylkesmannen skal fortløpende registrere klage- og tilsynssaker og lovregulert kontroll ved bruk av tvang i NESTOR. Registreringen skal være ajour senest 5 virkedager etter utløpet av hvert tertial (31/12, 30/4 og 31/8), slik at fylkesmennene og Statens helsetilsyn kan ta ut nasjonale statistikker for å vurdere saksbehandlingstid og omfang av tilsyn, herunder tilsyn der feil ikke er rettet.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsetilsynet

5.4.2.10

Kopi av all korrespondanse som er knyttet til hendelser relatert til blodbankvirksomhet eller til virksomheter som håndterer humane celler og vev, for eksempel hornhinner, stamceller og celler til bruk i assistert befrukting, skal oversendes Statens helsetilsyn.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.4.2.11

Fylkesmannen har oppgaver som er av stor betydning for gjennomføring av psykisk helsevern, herunder oppgaver knyttet til godkjenninger av institusjoner for bruk av tvang og dispensasjoner for faglig ansvarlig.

Bakgrunnsinformasjon

5.4.2.12

Fylkesmannen skal bidra til at alle kommuner har en forsvarlig organisering av akuttberedskapen i kommunene.

5.4.2.13

Fylkesmannen skal fremme kunnskap om økonomisk råd og veiledning i kommunene og tilby basiskurs i økonomisk rådgivning. Fylkesmannen skal iverksette og drifte faglige nettverk for kompetanseheving og erfaringsutveksling på området.

5.4.3 Miljø og klima

Oppgaver

5.4.3.1

Klima:

- Gi råd, veilede og følge opp kommunene i klima- og miljøsaker, spesielt gjelder det å bidra til å spre informasjon om klimatiltak og klimatilpasning i kommunene, veiledningsmateriale og klimagasstatistikk for kommuner.
- Bidra til at klima- og miljøhensyn og klima- og miljødata blir formidlet, forankret og integrert i alle sektorer.
- Informere kommunene om støtteordningen Klimasats, og bidra til å spre erfaringer fra gjennomførte Klimasats-prosjekter.
- Bistå Miljødirektoratet i å vurdere Klimasats-søknader om klimavennlig areal- og transportplanlegging. Fylkesmannen kan bistå i vurdering av søknader på andre tema etter eget ønske.
- Informere kommunene om tilskuddsordningen til klimatilpasning, og bidra til vurdering av aktuelle søknader.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.4.4 Samfunnssikkerhet og beredskap

Oppgaver

5.4.4.1

Holde sentrale myndigheter og regionale aktører orientert om status for samfunnssikkerhetsarbeidet i fylket, og ta opp spørsmål som har betydning utover fylkesgrensen.

[Bakgrunnsinformasjon](#)

5.4.4.2

Fylkesmannen skal på egen måte ha anerkjennelse og ivaretakelse av personell som har tjenestegjort i internasjonale operasjoner som tema i møter med kommunene. Dette kan for eksempel være gjennom kommunale planer for anerkjennelse og ivaretakelse av personell som har tjenestegjort i internasjonale operasjoner, den nasjonale frigjørings- og veterandagen 8. mai og nasjonal veterankonferanse (jf. brev fra Forsvarsdepartementet 12.06.18)

Mer informasjon om arbeidet med på veteranområdet finnes her:

<https://forsvaret.no/tjeneste/veteraner>

5.5 Andre faste oppgaver

5.5.1 *Oppgaver for Kongehuset*

Oppgaver

5.5.1.1

Forberede, gjennomføre og evaluere kongelige besøk i fylket i samråd med Det kongelige hoff.

5.5.1.2

Forestå utdeling av Kongens fortjenestemedalje. Gi informasjon om ordner og medaljer som utdeles av H.M.Kongen. Dele ut ordner etter anmodning fra Ordenskanselliet. Formidle lokal presseomtale, leserinnlegg av interesse for Det kongelig hoff.

5.5.2 *Drift av embetenes kartdatabase og GIS programvare via FRI for samtlige fylkesmannsembeter*

Oppgaver

FMOV | FMIN | KMD | Annet tema

5.5.2.1

Sørge for størst mulig tilgjengelighet til tjenestene overfor brukerne og formidle nødvendig kartgrunnlag og data til embetene, samt være avtaleforvalter for programvareavtalen med Geodata på vegne av embetene

FMOV | FMIN | KMD | Annet tema

5.5.2.2

Utrede tekniske og programmessige spørsmål fra brukere og utviklere, og etablere driftsfunksjon ift FRI og faggrupper for de ulike tjenester som kartbasen skal inneholde.

FMOV | FMIN | KMD | Annet tema

5.5.2.3

Tilrettelegge for videre utvikling av felles karttjenester for embetene.

Tildelingsbrev

1 Innledning

Kommunal- og moderniseringssdepartementet (KMD) gir gjennom tildelingsbrevet styringssignaler og tildeler midler til fylkesmannen i 2020, jf. Prop. 1 S (2019–2020) for Kommunal- og moderniseringssdepartementet og Innst. 16 S (2019-2020) vedtatt 05.12.2019.

Virksomhets- og økonomiinstruksen gjeldende fra 01.01.2020, inneholder oversikt over faste og lovpålagte oppgaver, og legger sammen med tildelingsbrevet rammene for fylkesmannens virksomhet i 2020.

Vi ber fylkesmannen ta opp eventuelle uklarheter så snart som mulig.

2 Overordnede prioriteringer

2.1 Tverrsektorielle prioriteringer

God måloppnåelse på flere av områdene i fylkesmannsembetenes portefølje er avhengig av samordning og samarbeid mellom flere sektorer. Det gjelder blant annet for området arealforvaltning og by- og samfunnsutvikling. Samfunnsutviklingen og arealbruken må bli mer bærekraftig, samtidig som verdiskapingen skal øke. Gjennom kommuneplanlegging etter plan- og bygningsloven er kommunene gitt handlingsrom til å sette dagsorden og forme den

lokale utviklingen, både innenfor egne ansvarsområder og for utviklingen av lokalsamfunnet som helhet. Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for 2019-2023 ble lagt fram i mai 2019. Her fremheves det at regjeringen styrker det lokale selvstyret i planleggingen. Det betyr at kommunene får økt ansvar for å sikre nasjonale og viktige regionale interesser. I brev av 3. september 2019 til fylkesmennene viser kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland til regjeringens politiske plattform og minner om tidligere føringer gitt av daværende kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner i 2014 knyttet til hensynet til lokaldemokratiet, og at disse føringerne fortsatt er viktige. Samtidig påpekes det i den politiske plattformen at fylkesmennenes medvirkning i den kommunale arealplanleggingen er viktig for ivaretakelsen av de nasjonale og vesentlige regionale hensynene. De nasjonale forventningene slår fast at planlegging er et viktig virkemiddel for å oppnå FNs bærekraftsmål. Det kan være krevende å forene lokale forhold med ulike nasjonale målsettinger og forventninger. Det er viktig å ivareta helhet og effektivitet i samfunns- og arealplanleggingen gjennom å se flere sektorer i sammenheng. Fylkesmannen sin samordningsrolle er sentral. Fylkesmannen skal i 2020 fortsatt bidra til å identifisere tiltak for mer effektive planprosesser og bedre plankvalitet.

Klimaendringene er en av de største utfordringene vi står overfor i vår tid. Arbeidet for å bidra til reduserte klimagassutslipp i fylket skal prioriteres. Arealplanlegging skal benyttes som virkemiddel for å redusere klimagassutslipp og til at samfunnet forberedes på og tilpasses et klima i endring.

God måloppnåelse på flere av områdene i fylkesmannsembetenes portefølje er avhengig av kommuner med tilstrekkelig kapasitet og kompetanse. Mange av dagens kommuner har små organisasjoner og utfordringer med å ha tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å dekke opp alle fagområder. Større kommuner og en mer ensartet og framtidsrettet kommunestruktur er en forutsetning for sterke velferdsommunaler som kan gi gode og likeverdige tjenester og drive aktiv og helhetlig samfunnsutvikling nå og i framtiden. Stortinget har slått fast at det fortsatt er behov forendringer i kommunestrukturen. Alle sammenslåinger i perioden 2017-2021 skal være basert på lokale vedtak. Fylkesmannen har, på bakgrunn av embetets brede kontaktflate mot kommunene og gode kjennskap til de ulike kommunenes styrke og svakheter, en viktig rolle med å utfordre kommunene om behovet for strukturendringer og stimulere til diskusjoner om kommunesammenslåing, der det lokalt ligger til rette for dette. Det er særlig viktig at fylkesmannen har god dialog med nye kommunestyrer om fylkesmannens forhold til kommunene, samhandlingen mellom kommunene og fylkesmannen, og utfordringsbildet for den enkelte kommune. Dette vil kunne legge til rette for gjensidig forståelse for hverandres arbeid, og god kontakt og oppfølging gjennom valgperioden. Kommunenes planprosess og arbeidet med planstrategier er en anledning for kommunestyrrene til å diskutere om kommunen har forutsetninger for å møte fremtidens utfordringer alene, eller om kommunen heller bør bygge en større og sterkere kommune sammen med nabokommuner, jf. nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023.

Fylkesmannen skal være pådriver for tverrsektorielt og tverrfaglig samarbeid for utsatte barn og unge og deres familier (0-24-samarbeidet). Fylkesmannen samordningsrolle er sentral i dette arbeidet. Fylkesmannen skal aktivt bidra til bedre regional samordning og samarbeid om innsatser og tiltak, for å understøtte kommunenes arbeid. Gjennom støtte og veiledning til kommunene, skal fylkesmannen bidra til et samordnet tjenestetilbud innen fagområdene barnehage, grunnopplæring, barnevern, helse, sosiale tjenester og arbeidsliv i kommunene.

Fylkesmannen skal følge opp gevinstrealiseringssplanen for å realisere kvalitative og kvantitative gevinster på fagområdene etter ny geografisk inndeling av fylkesmannsembetene, og effektivisering av det administrative området. På fagområdene forventes det kvalitetsgevinster som følge av den nye geografiske inndelingen. Effektiviseringen av det administrative området skal bidra til kvalitetsforbedring og standardisering av administrative tjenester og prosesser. Når planlagt kvalitets- og standardiseringsarbeid er gjennomført og implementert i embetene og FMFA, forventes det at ressurser blir frigjort innen det administrative området.

Arbeid med informasjonssikkerhet

Norge er blant de fremste landene i verden på å ta i bruk digital teknologi. Dette gir store muligheter og fordeler. Samtidig gir digital teknologi nye utfordringer. Et overordnet mål er at norske virksomheter digitaliserer på en sikker og tillitvekkende måte, og har bedre evne til egenbeskyttelse mot uønskede digitale hendelser, jf. Nasjonal strategi for digital sikkerhet (2019).

Med bakgrunn i dette skal alle KMDs underlagte virksomheter fra og med 2020 gi en overordnet beskrivelse i årsrapporten av status i det interne arbeidet med informasjonssikkerhet. Omtalen skal inkludere mål og strategi for virksomhetens arbeid med informasjonssikkerhet, internkontrollsystemet, kartlegging av avhengigheter og deltagelse i øvelser. Første statusrapportering skal skje i forbindelse med (Virksomhetens) årsrapport for 2019.

2.2 Arbeids- og sosialdepartementet

Fylkesmannen skal gjennom tiltak som styrker kompetansen og regelverksetterlevelsen bidra til å øke kvaliteten på de sosiale tjenestene i kommunene og at kommunene ivaretar sitt ansvar for de sosiale tjenestene på en god måte.

Landsomfattende tilsyn har de senere årene avdekket svikt knyttet til blant annet tilgjengeligheten til de sosiale tjenestene, og dette blir tema for det landsomfattende tilsynet i 2020. Fylkesmannen skal også i 2020 medvirke til god kunnskap om sosialtjenesteloven for at kommunen skal gi forsvarlige sosiale tjenester for alle brukere. Dette innebærer blant annet at kommunene ivaretar tilgjengelighet til

tjenestene, gjør individuelle vurderinger i den enkelte saken i tråd med lovens formål og systematisk sørger for at barneperspektivet ivaretas i NAV-kontoret.

Fylkesmannen skal i 2020 ha særlig fokus på opplæring og veiledning tilknyttet lovens krav til konkrete og individuelle vurderinger i utforming av tjenesten. Fylkesmannen skal i behandling av klagesaker etter sosialtjenesteloven ha særskilt fokus på om NAV-kontoret ivaretar barneperspektivet. Fylkesmannen skal samarbeide med relevante aktører for å bidra til at barn som vokser opp i familier som er i en sosialt og økonomisk vanskelig situasjon og ungdom som mottar ettervernstiltak fra barnevernet får nødvendig hjelp og tjenester fra NAV-kontoret.

Fylkesmannen skal i 2020 bidra i Helsetilsynets arbeid med å styrke tilsynet med de sosiale tjenestene i arbeids- og velferdsforvaltningen.

Fylkesmannen skal spesielt rette sine opplærings- og veiledningstilbud mot kommuner der tilsyn, klagesaksbehandling eller annen erfaring vitner om utfordringer. Opplæringstilbuddet skal utformes slik at det i omfang, form og innhold møter opplæringsbehovene Fylkesmannen har identifisert. Veiledningstilbuddet skal tilpasses NAV-kontorenes behov.

Fylkesmannen skal i opplæringen om kvalifiseringsprogrammet vektlegge at programmet er en rettighet og at hensikten med programmet er overgang til arbeid. Opplæring om kvalifiseringsprogrammet bør skje i samarbeid med NAV fylke.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal utvikle tilskuddsordningen "Tilskudd til utvikling av sosiale tjenester i NAV-kontoret". Fylkesmennene bes om å bidra inn i dette arbeidet. Utføring av konkrete oppdrag av enkeltembeter gis i dialog med embete og i eget fullmaktsbrev.

2.3 Barne- og familielatedepartementet

Fylkesmannen er en viktig støttespiller for kommunene i kompetanse- og kvalitetsutviklingen i kommunale tjenester for barn og unge.

Fylkesmannen skal videre ha en aktiv rolle i gjennomføringen av barnevernsreformen, ved å støtte kommunene i deres arbeid med å forberede ansvarsendringene som trer i kraft i 2022. Dette omfatter blant annet tiltak som bidrar til at kommunene reduserer svikt i saksbehandling, samt hever kvaliteten i hjelpetiltak, oppfølging av barn i fosterhjem og rekruttering av fosterhjem i barnets slekt eller nettverk.

Fylkesmannen skal sørge for at barnets perspektiv ivaretas ved tilsyn på barnevernområdet, og at barna blir involvert i tilsyn på en aktiv måte. Fylkesmannen må kontakte barna på egnet måte og må informere barna om hvordan de ved behov kan komme i kontakt med fylkesmannen.

Fylkesmannen skal gjennomføre tilsyn med virksomheten ved familievernkontor og med kommunenes ansvar for krisesentertilbudet, herunder tilbuddet til barn og menn og spesielt sårbare personer med alvorlige rusproblem, psykiske lidelser og funksjonsnedsettelser. Tilsynet med kommunenes oppfølging av voldsutsatte i reetableringsfasen skal prioriteres.

Fylkesmannen skal bidra til at kommunene styrker innsatsen mot vold og overgrep mot barn, jf. Prop. 12 S (2016-2017) Opptrappingsplan mot vold og overgrep (2017-2021).

Fylkesmannen skal i sin tilsynsaktivitet, bidra til samhandling mellom barnevern og psykisk helsevern om barn som på samme tid har behov for tjenester fra begge.

Det forventes at fylkesmennene benytter det elektroniske verktøyet som er utarbeidet for systematisk oversikt over risiko og sårbarhet ved barnevernsinstitusjonene i sitt fylke, og tar utgangspunkt i dette ved gjennomføring av tilsyn.

2.4 Helse- og omsorgsdepartementet

Fylkesmannens virkemidler og tiltak skal samlet sett være med på å bedre folkehelsen og øke kvaliteten, innovasjonsevnen og regelverksetterlevelsen i helse- og omsorgstjenestene.

I Meld. St. 15 (2017-2018) Leve hele livet - En kvalitetsreform for eldre, er målet å bidra til at eldre får mulighet til å mestre egen hverdag og får god hjelp når de trenger det. Fylkesmannen har en sentral rolle i å gjennomføre reformen og koordinere det regionale støtteapparatet i reformperioden. Støtteapparatet veileder og bistår kommunene med å planlegge, utforme og gjennomføre reformen lokalt.

Fylkesmannen skal ha et særlig fokus på å bistå kommunene i arbeidet med langsiktig og helhetlig planlegging knyttet til kapasitet, kompetanse og kvalitet i tjenestene, for å møte de store demografiske utfordringene i fremtiden.

Fylkesmannen skal bistå kommunene i deres etterlevelse av krav om systematisk arbeid med kvalitetsforbedring og pasient – og brukersikkerhet, og vil ha en viktig rolle i å iverksette og følge opp tiltak i nasjonal handlingsplan for pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring (2019-2023).

Fylkesmannen skal arbeide for regjerings mål om god helse og gode liv, og at målet om å inkludere psykisk helse som en likeverdig del av folkehelsearbeidet blir realisert. Regjeringen la i 2019 fram en ny stortingsmelding om folkehelsepolitikken, Meld. St. 19 (2018-2019) Folkehelsemeldinga. Regjeringen la også i 2019 frem en ny opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse. Planen inneholder både folkehelse- og tjenesteperspektivet. Fylkesmannen har en viktig veileder og pådriverrolle overfor kommunene i dette arbeidet, i tråd med folkehelseloven.

Andre områder som vil kreve fylkesmannen bidrag i 2020 og de kommende årene er videre oppfølging av Omsorg 2020, herunder Demensplan 2020, Kompetanseløft 2020, Fremtidens primærhelsetjeneste, jf. Meld. St. 26 (2014-2015), Opptrappingsplanen for rusfeltet (2016-2020), Opptrappingsplan mot vold og overgrep, Mestre hele livet – Regjeringens strategi for god psykisk helse (2017-2022), Opptrappingsplan habilitering og rehabilitering og spesialistutdanning i allmennmedisin.

Fylkesmannen skal bidra til å understøtte regjeringens langvarige satsning på helsestasjons- og skolehelsetjenesten, inkludert svangerskapsomsorgen, og har en særlig viktig rolle i å følge med på kommunenes kompetansebehov og rekrutteringssituasjon.

Fylkesmannen har et helhetlig ansvar for embetets oppgaveportefølje på Helse- og omsorgsdepartementets ansvarsområder. Fylkesmannen skal gjøre en skjønnsmessig og risikobasert vurdering og prioritering, og bruke ressursene best mulig ut fra disse prioriteringene med sikte på endring og forbedring i tjenestene. Lovpålagte oppgaver skal prioriteres, og da særlig saker som omhandler enkeltpersoners rettigheter og saker der konsekvensene av svikt er alvorlige. NOU 2017:12; Svikt og svik i oppfølging av volds- og overgrepsutsatte, førte til lovendringer fra 2018, hvor helse- og omsorgstjenestens ansvar nå er tydeliggjort. Det vises også til omtale under kapittel 2.3 om samhandling mellom barnevern og psykisk helsevern. Fylkesmennene skal bidra inn i arbeidet med utvikling av tilsyn slik at det best mulig kan ivareta formålet som er pasientsikkerhet, kvalitet og tillit til tjenestene også i framtiden.

Brukerinvolvering er fortsatt et satsingsområde. Brukerne av tjenestene skal oppleve at tilsynsmyndigheten blir mer tilgjengelig og åpen, og kunnskap og erfaringer fra brukerne skal bidra til å styrke faktagrunnlaget i saksbehandling og tilsyn.

Fylkesmannen skal tilstrebe en lik fordeling av ressurser mellom oppgaver under Helsedirektoratet og Statens helsetilsyn.

IKT er i økende grad en integrert del av helsetjenestene. Statens helsetilsyn er gitt midler for å ivareta IKT-perspektivet i tilsynet. Det er viktig å ha et tett samarbeid mellom Helsetilsynet og fylkesmennene om dette. Fylkesmennene skal påse at de har en person hos seg som kan være et kontaktpunkt til Helsetilsynet når det gjelder dette temaet.

Forklaring på resultatmål fra Helse- og omsorgsdepartementet: Styringsparameter og resultatmål retter seg enten mot Fylkesmannen, eller mot kommunene via embetet. Der oppdraget retter seg mot Fylkesmannen direkte, vil embetet bli vurdert på resultatmål. Når oppdrag skal gjennomføres i kommunene, er ikke embetet ansvarlig for selve måloppnåelsen. Embetet skal i rapporteringen likevel gjøre rede for hvordan man har arbeidet for at kommunene skal nå mål, og eventuelt hvorfor kommunene ikke når resultatmål.

2.5 Justis- og beredskapsdepartementet

Fylkesmannen skal gjennom sin rolle som førstelinje på vergemålsområdet bidra til å nå målet om en effektiv og velfungerende vergemålsforvaltning som ivaretar rettsikkerhet og rettslikhet. Fylkesmannen skal særlig fokusere på å heve kvaliteten på vergemålsfeltet i de kommende årene. Omfang av vergemålene skal tilpasses den enkelte vergehavers vilje og hjelpebehov og dette skal følges opp av vergene. Dette krever kompetente verger som har god rolleforståelse. God opplæring og oppfølging av verger er derfor viktig.

Av hensyn til vergehavere skal det føres tilsyn med vergene. Fylkesmannen skal i 2020 fortsette å digitalisere vergemålsforvaltningen og skal oppfordre til bruk av digitale løsninger.

Fylkesmannen bidrar til styrket samfunnssikkerhet og beredskap gjennom å ha kunnskap og oversikt over risiko og sårbarhet, og benytte dette i arbeidet med forebygging, beredskap og krisehåndtering.

Et viktig element i dette er å se til at fremtidige konsekvenser av ekstremvær og klimaendringer fanges opp i samfunnsplanleggingen. For at kommunene skal kunne ivareta sitt samfunnssikkerhetsansvar, bidrar fylkesmannen gjennom veiledning, øvelser og tilsyn. Embetene skal også bidra til at arbeidet med kommunal beredskapsplikt blir tydeligere forankret i planer og prosesser etter plan- og bygningsloven.

Fylkesmannen har også et samordningsansvar, som innebærer å legge til rette for felles arenaer og aktiviteter i samarbeid med andre regionale samfunnssikkerhetsaktører og ved håndtering av uønskede hendelser. Regionreformen innebærer etablering av en del nye fylkeskommuner. Det er i den forbindelse viktig å videreføre og videreutvikle samarbeidet på samfunnssikkerhets- og beredskapsområdet.

Totalforsvarsprogrammet ble etablert i 2016, og har varighet ut 2020. Den første del av programperioden ble det gjennomført mye arbeid på sentralt nivå. Det er viktig at dette arbeidet også blir formidlet og integrert i det regionale og lokale samfunnssikkerhetsarbeidet. Embetene skal derfor i 2020 blant annet bidra til at utviklingen og kompetansehevingen som er utført på sentralt nivå, gjennomføres regionalt og lokalt.

2.6 Klima- og miljødepartementet

Fylkesmannens innsats på klima- og miljøområdet er viktig for å iverksette nasjonal miljøpolitikk og utvikle fylket i en klima- og miljøvennlig retning.

Forvaltning av arealer er sentralt for ivaretakelse av miljøhensyn. Arealbruksendringer påvirker for eksempel både klimagassutslipp og tap av natur. Bærekraftig arealforvaltning er derfor avgjørende for å nå nasjonale klima- og miljømål.

Fylkesmannen skal bidra til at kommunene i sin arealplanlegging ivaretar klima- og miljøhensyn av nasjonal og vesentlig regional verdi. Fylkesmannen skal videre bidra til at krav i konsekvensutredningsforskriften blir gjennomført i den kommunale arealplanleggingen.

Fylkesmannens arbeid med klima skal fortsatt prioriteres. En rolle for embetene er å motivere kommunene til å arbeide aktivt med klimatilpasning og reduksjon av klimagassutslipp, blant annet gjennom å utfordre kommuner til å gjennomføre konkrete tiltak som bidrar til reduserte utslipp.

Innenfor vannforvaltning har fylkesmannen sentrale oppgaver knyttet til overvåking, tiltak og kvalitetssikring. Dette arbeidet skal videreføres i 2020. Det er avgjørende at Vann-Nett holdes oppdatert. Opprydding ved prioriterte skipsverftlokaliteter er også prioritert.

Fylkesmannens oppfølging av og kravstilling til utslipp av kommunalt avløpsvann skal på sikt føre til at det slippes ut mindre urensset og dårlig avløpsvann. Iverksetting av embetenes egne planer for revisjon av tillatelser er viktig. Dette skal prioriteres i 2020.

Arbeidet med frivillig skogvern skal prioriteres også i 2020, jf. Stortingets mål om å verne 10 prosent av norsk skog.

2.7 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Fylkesmannen gjør viktig arbeid med å veilede og formidle kunnskap om lover og forskrifter på kommunalrettens område. Den 22. juni 2018 vedtok Stortinget en ny kommunelov. De fleste av bestemmelsene i den nye kommuneloven trer i kraft fra og med det konstituerende møtet i det enkelte kommunestyret og fylkestinget ved oppstart av valgperioden 2019–2023. Økonomibestemmelsene og enkelte andre bestemmelser trer i kraft 1. januar 2020. Fylkesmannen vil i 2020 ha en sentral rolle i å veilede kommuner, folkevalgte og private i ny kommunelov og tilhørende forskrifter når disse trer i kraft. Det er derfor viktig at fylkesmannsembetene sørger for god og oppdatert kompetanse i ny kommunelov med tilhørende forskrifter.

Det har vært en relativt sterk inntektsvekst i kommunene de siste årene, og antall kommuner i ROBEK har blitt betydelig redusert. Vi kan ikke regne med like gode økonomiske resultater i årene framover. Det er derfor viktig at fylkesmannsembetene jobber aktivt med kommuneøkonomi, slik at antall kommuner i ROBEK forblir på et lavt nivå.

2020 er det første året for 43 nye kommuner som følge av kommunereformen. Fylkesmennene skal i 2020 vurdere behov for kompensasjon til kommuner som slår seg sammen og får et tap på grunn av utilsiktede virkninger i inntektssystemet. Fylkesmannen skal også bidra med faglig støtte til de nye kommunene ved behov

2.8 Kulturdepartementet

2.9 Kunnskapsdepartementet

Fylkesmannens virkemidler og tiltak skal samlet sett bidra til å øke kvaliteten, kompetansen og regelverksetterlevelsen i barnehagene og grunnopplæringen. Myndighetsoppgavene klagesaksbehandling, tilsyn og veiledning i regelverket er embedenes primær oppgaver og skal prioriteres. I tillegg skal oppgaver knyttet kompetanseordningene på barnehage- og opplæringsområdet vektlegges i det kommende året.

Innholdet i skolen fornyes og nye læreplaner er gjeldende forskrift fra skoleåret 2020-2021. Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet vil ha dialog med fylkesmannen om fylkesmannens rolle i forbindelse med innføringen av nye læreplaner.

Fylkesmannens gjennomslagskraft overfor kommunene er avhengig av at riktig virkemiddel blir benyttet til rett tid og med riktig omfang. Kunnskap om og analyse av tilstanden i sektor skal ligge til grunn for hvilket virkemiddel som tas i bruk, og fylkesmannen må benytte hele sin portefølje av virkemidler for at barn og unge skal få et trygt og godt barnehage- og skoletilbud, som de har krav på etter loven.

Fylkesmannen kan ikke velge bort klagesaker eller håndhevingsordningen. Disse ordningene er i hovedsak egnet for å reparere og korrigere ulovlig praksis knyttet til enkeltindivider. Tilsyn kan både være forebyggende og reparerende, og er som regel systemrettet, slik at endring av praksis kan få varig betydning for flere barn og unge. Proaktiv bruk av tilsyn kan på sikt bidra til å redusere tilfanget av klage- og håndhevningssaker. For at tilsyn skal bli brukt proaktivt må risikovurderingene som ligger til grunn være grundige og treffsikre.

Arbeidet for et trygt og godt skolemiljø skal fortsatt prioriteres. Målet med håndhevingsordningen er å få på plass et enklere, raskere og mer barnevennlig sikkerhetsnett i skolemiljøsaker. Fra 1. januar innføres det derfor en frist for førstekontakt i disse sakene. Fylkesmannen skal gjøre en første vurdering og gi elev og foreldre en tilbakemelding innen fem virkedager. Dette er viktig for at eleven og foreldrene skal føle seg sett og ivaretatt i vanskelige saker. Mange av sakene etter § 9 A-6 er kompliserte og krever lang saksbehandlingstid, og vi ser at mye av fylkesmannens ressurser blir bundet opp i å håndtere enkeltsaker. I 2020 vil vi derfor ha oppmerksomhet på mer forebyggende og systematisk arbeid rettet mot skoleeiere og skoleledere, slik at flere barn og unge får en trygg og god skolehverdag og at sakene på sikt kan gå ned.

Barnehage- og skoleeiere har hovedansvaret for kvalitets- og kompetanseutvikling i sine virksomheter. For å styrke lokalt ansvar for og eierskap til kompetanseutvikling har fylkesmannen bidratt til at det har blitt etablert samarbeidsforsa i samtlige fylker, og støttet opp om en mer langsigkt tenkning rundt prioriteringer. I 2020 vil fylkesmannen

ha en sentral pådriverrolle for at alle barnehage- og skoleeiere har systemer for å kartlegge, analysere og vurdere kompetansebehov i sine virksomheter, slik at kompetansetiltak som prioriteres er basert på lokale kompetansebehov og langsiktige planer. Fylkesmannen er videre en viktig pådriver for at barnehage- og skolebaserte kompetansetiltak blir gjennomført i partnerskap med UH. Disse forutsetningene er vesentlige slik at det ikke oppstår uheldige variasjoner mellom barnehager, skoler og kommuner.

2.10 Landbruks- og matdepartementet

Fylkesmannen er statlig sektormyndighet på landbruks- og matområdet regionalt, og er et viktig bindeledd mellom kommunene og staten i gjennomføring av nasjonal landbrukspolitikk. Fra 2020 overføres oppgaver fra fylkesmannen til kommunene og fylkeskommunene. Oppgaveoverføringen innebærer at kommunene og fylkeskommunene får en utvidet rolle og økt ansvar i gjennomføringen av landbrukspolitikken. Som kompetansesenter for kommunene skal fylkesmannen trekke veksler på sitt samlede myndighets- og ansvarsområde for å videreutvikle veiledning, dialog og oppfølging av kommunene. I 2020 har fylkesmannen et særskilt ansvar for kunnskapsoverføring i lys av oppgavene som overføres til kommunene.

Fylkeskommunens rolle og ansvar som regional samfunnsutvikler styrkes fra 2020, ved at oppgaver innen næringsutvikling i landbruket overføres fra fylkesmannen til fylkeskommunen. Fylkeskommunen vil bl.a. få ansvaret for regionalt næringsprogram, og blir dermed leder av partnerskapet for utvikling av landbruket i fylket. For å nå målene om økt verdiskaping og landbruk over hele landet, skal fylkesmannen i kraft av sin samlede landbruksfaglige kompetanse delta aktivt i samhandlingen med fylkeskommunen og partnerskapet for utvikling av landbruk og landbruksbaserte næringer. Satsinger innen utvikling av det tradisjonelle landbruket, lokalmat, landbruksbasert reiseliv, Inn på tunet, økologisk landbruk og potensialet innen bioøkonomien er noen områder det vil være særlig viktig at partnerskapet følger opp.

Regjeringen legger også i 2020 opp til et høyt ambisjonsnivå for videreutvikling av infrastrukturtiltak i skogbruket. Det vises til kommunenes nye oppgaver på dette området fra 1.1.2020. Fylkesmannen forutsettes å veilede og støtte kommunene i gjennomføringen av tiltak for bedre skogsveinett og drift i bratt terreng, fordele tilskuddsrammer og kontrollere forvaltningen av ordningene. Fylkesmannen bør videre arbeide for at skogsveinettet ses i sammenheng med offentlige veier og jernbane for effektive transportårer fra skog til marked. Foryngelse etter hogst skal prioriteres også i 2020.

Nytt regionalt bygdeutviklingsprogram med tilhørende tre underprogram ble iverksatt fra 1.1.2019. Departementet vil i løpet av 2020 vurdere forenklinger i programstrukturen for regionalt bygdeutviklingsprogram.

En evaluering av endringene som ble gjort i reindriftsforvaltningen i 2014 viser blant annet at det er behov for å tydeliggjøre og styrke fylkesmannens rolle som

førstelinjetjeneste for reindrift. Som førstelinjetjeneste har fylkesmannen et særskilt ansvar for å veilede og gi råd til reindriftsnæringen for å legge til rette for økt produksjon og verdiskaping. Fylkesmannen skal bidra til at reindriftens interesser blir vurdert i kommunale og fylkeskommunale areal- og planprosesser, og at kunnskapsgrunnlag om reindrift og sørge for at denne videreføres til Landbruksdirektoratet, kommuner og fylkeskommuner. Dette forutsetter at fylkesmannen har jevnlig dialog med reindriftsnæringen, Norske Reindriftsamers Landsforbund (NRL) og Sametinget om reindriftsfaglige problemstillinger, og at det etableres møteplasser for kunnskapsutveksling og kompetansebygging.

Fylkesmannen skal også i 2020 bidra til at jordvern følges opp som nasjonal eller vesentlig regional interesse i kommunenes planlegging, slik at målet om at årlig omdisponering av dyrka jord skal være under 4000 dekar blir nådd.

Regjeringen har inngått en avtale med organisasjonene i jordbruket om at det skal arbeides for reduserte klimagassutslipp og økte opptak av karbon fra jordbruket. At ny forskning, teknologi og kunnskap tas i bruk er blant de viktigste tiltakene for å redusere klimabelastningen fra jordbruket. Fylkesmannen har en viktig oppgave i å følge med på kunnskapsutviklingen, implementere ny kunnskap i arbeidet med miljøvirkemidlene og bidra til at kunnskapen når ut til kommunene og jordbruksnæringen.

Tiltak i regionale miljøprogram skal være innrettet mot regionale miljøutfordringer. Det er fortsatt utfordringer med å tette gapet mellom dagens miljøtilstand og miljømålene som er satt etter vannforskriften, og partene i jordbruksoppkjøret understreket senest i 2019 at tiltak som bidrar til oppfølging av vannforvaltningsplanene skal prioriteres i de regionale miljøprogrammene, der vannmiljøutfordringene tilsier det. Fylkesmannen må derfor bidra til at føringene fra jordbruksoppkjøret følges opp. Dette er en viktig del av sektoransvaret for miljø som landbruksforvaltningen har.

Fylkesmannen skal i 2020 vektlegge arbeidet med tilskuddsforvaltning og kontroll på hele landbruksområdet, der skogbruk og reindrift skal være integrert i arbeidet. Risiko- og vesentlighetsvurderinger skal danne grunnlaget for kontrollarbeidet. Fylkesmannen skal ha særlig oppmerksomhet på kommunenes forvaltning av de landbrukspolitiske virkemidlene, spesielt produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket.

Stortinget har vedtatt lov om forbud mot hold av pelsdyr. Pelsdyrprodusenter som holdt pelsdyr 15. januar 2018 får en avviklingsperiode fram til 1. februar 2025. I tillegg skal det etableres en kompensasjonsordning. Søknader om kompensasjon etter denne ordningen skal behandles av fylkesmannen i første instans. Landbruksdirektoratet vil være klageinstans, og ha et overordnet ansvar for forvaltning av ordningen. Fylkesmannen må vektlegge enhetlig behandling av kompensasjonssøknadene, og bidra til erfaringsutveksling og god utnyttelse av den kompetanse som etableres i de fylkesmannsembetene som vil få relativt mange søknader.

Fylkesmannen skal bidra til å styrke beredskapen for å gjøre landbruket bedre rustet til å håndtere klimarelaterte hendelser som tørke, skogbrann, storm og ulike skadegjørere. I arbeidet med å styrke beredskapen inngår også fylkesmannens ansvar for å lede beredskapsutvalg for reindrift.

3 Mål for 2020

3.1 Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket

3.1.1 Tverrsektorielle delmål

3.1.1.1 En bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling og arealbruk

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.1.1.1 Dialog med kommunene om nasjonale og viktige regionale interesser	Alle embetene KMD BFD HOD JD KLD LMD Areal, by og samfunn Landbruk og mat Miljø og klima Samfunnssikkerhet og beredskap 3.1.1.1.1 Kommunene har god kunnskap om nasjonale og viktige regionale interesser
3.1.1.1.2 Ivaretakelse og samordning av nasjonale og viktige regionale interesser	Alle embetene KMD BFD HOD JD KLD LMD Areal, by og samfunn Landbruk og mat Miljø og klima Samfunnssikkerhet og beredskap 3.1.1.1.2.1 Nasjonale og viktige regionale interesser er ivaretatt i kommunale og regionale planer.
	Alle embetene KMD BFD HOD JD KLD LMD Areal, by og samfunn 3.1.1.1.2.2 God innsigelsespraksis
	Alle embetene KMD BFD HOD JD KLD LMD Areal, by og samfunn 3.1.1.1.2.3 Statlige innsigelser er samordnet

<p>3.1.1.1.3 Ivaretakelse av et helhetlig og systematisk samfunnssikkerhetsarbeid i planleggingen</p>	<p>Alle embedene JD KMD Areal, by og samfunn Samfunnssikkerhet og beredskap</p> <hr/> <p>3.1.1.1.3.1 Kommunene har på bakgrunn av helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse, et kunnskapsgrunnlag for å utarbeide mål for arbeidet med samfunnssikkerhet. Kommunen ser til at denne kunnskapen følges opp i alle planer etter plan- og bygningsloven, for eksempel oppfølging av helhetlig ROS i plansystemet.</p>
	<p>Alle embedene JD KMD Areal, by og samfunn Samfunnssikkerhet og beredskap</p> <hr/> <p>3.1.1.1.3.2 I hvilken grad ivaretar kommunen samfunnssikkerhetshensyn i alle planer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alle planprogram beskriver hvordan samfunnssikkerhet skal ivaretas. 2. Det stilles kvalitetskrav til ROS-analyser og kvalitetssikres i etterhånd, når disse gjennomføres av eksterne. 3. Avdekket risiko og sårbarhet, inkludert klimaendringer, følges opp i planer. 4. Tiltak fra overordnet plan følges opp på lavere plannivå
	<p>Alle embedene JD HOD KMD Samfunnssikkerhet og beredskap</p> <hr/> <p>3.1.1.1.3.3 Kommunene ivaretar og fremmer drikkevannshensyn i de regionale vannforvaltningsplanene.</p>

	<p>Alle embedene JD Samfunnssikkerhet og beredskap</p> <hr/> <p>3.1.1.3.4</p> <p>Kommuner med storulykkevirksomheter etablerer hensynssoner med tilhørende bestemmelser rundt virksomhetene når planer revideres/rulleres.</p>
3.1.1.4 Ivaretakelse av klima- og miljøhensyn i planleggingen	<p>Alle embedene KLD KMD Miljø og klima</p> <hr/> <p>3.1.1.4.1</p> <p>Tilstrekkelig ivaretakelse av nasjonale og vesentlige regionale interesser i tråd med rundskriv T-2/16, Statlige planretningslinjer og andre nasjonale føringer (herunder nye nasjonale forventninger til kommunal og regional planlegging) på klima- og miljøområdet</p>
3.1.1.5 Andel kommuner som ivaretar boligsosiale hensyn i planer.	<p>Alle embedene KMD HOD Areal, by og samfunn Folk og samfunn Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet Kommunal styring</p> <hr/> <p>3.1.1.5.1 100 %</p>
3.1.1.6 Fylkesmannen skal være pådriver for at rekrutterings- og kompetanseplanlegging på helse- og omsorgsområdet er en sentral del av kommunenes samfunnsplanarbeid.	<p>Alle embedene HOD KMD Areal, by og samfunn Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet Kommunal styring</p> <hr/> <p>3.1.1.6.1</p> <p>Planlegging skjer i tråd med Lov om folkehelsearbeid §6, Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenestene (FOR-2016-10-28-1250), og bærekraftsmål i § 1.1 i Plan- og bygningsloven.</p>

<p>3.1.1.1.7 Ivaretakelse av statlige føringer på arealutnyttelse i byer og tettsteder</p>	<p>Alle embedene KMD KLD LMD Areal, by og samfunn</p> <hr/> <p>3.1.1.1.7.1 Planleggingen skjer i tråd med SPR for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging</p> <hr/> <p>Alle embedene KMD KLD Areal, by og samfunn</p> <hr/> <p>3.1.1.1.7.2 Massekåring avklares i regionale og kommunale planer</p>
<p>3.1.1.1.8 Bærekraftig utvikling i strandsonen langs sjø og vassdrag, og i fjell og utmark</p>	<p>Alle embedene KMD KLD Areal, by og samfunn</p> <hr/> <p>3.1.1.1.8.1 Planlegging i strandsonen langs sjø og vassdrag skjer i tråd med PBL § 1-8, SPR for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen, RPR for verna vassdrag og regionale planer.</p> <hr/> <p>Alle embedene KMD KLD LMD Areal, by og samfunn</p> <hr/> <p>3.1.1.1.8.2 Planlegging i fjell og utmark skjer i tråd med Nasjonale forventninger og regionale planer</p>
<p>3.1.1.1.9 Ivaretakelse av landbrukets arealressurser</p>	<p>Alle embedene LMD KMD Areal, by og samfunn Landbruk og mat</p> <hr/> <p>3.1.1.1.9.1 Kommuner og fylkeskommuner har kunnskap om landbrukets arealbehov, og ivaretar landbrukets interesser og behov i planprosesser og arealforvaltning.</p>

	<p>Alle embedene LMD KMD Areal, by og samfunn Landbruk og mat</p> <hr/> <p>3.1.1.1.9.2 Omdisponering er i tråd med Stortingets jordvernsmål 2020.</p>
3.1.1.1.10 Ivaretakelse av reindriftens arealressurser	<p>FMTL FMNO FMTF LMD KMD Areal, by og samfunn Landbruk og mat</p> <hr/> <p>3.1.1.1.10.1 Kommuner og fylkeskommuner har kunnskap om reindriftens arealbehov, og ivaretar reindriftens interesser og behov i planprosesser og arealforvaltning. Fylkesmannen har fulgt opp planer og tiltak som kan få vesentlige konsekvenser for reindrift.</p>
3.1.1.1.11 Bruk av KU-forskriften § 10 i kommunene	<p>Alle embedene KLD KMD Areal, by og samfunn Miljø og klima</p> <hr/> <p>3.1.1.1.11.1 Aktiv bruk av KU-forskriften § 10 med tilhørende veileder i kommunene</p>
3.1.1.1.12 Kommunene får tilbud om råd og veiledning til å etablere et systematisk og langsiktig folkehelsearbeid, herunder motvirke sosiale helseforskjeller etter plan- og bygningsloven.	<p>Alle embedene HOD KMD Areal, by og samfunn Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet Kommunal styring</p> <hr/> <p>3.1.1.1.12.1 Planlegging skjer i tråd med Folkehelseloven § 5-7, og § 3-1 f) samt kap. 10 og 11 i Plan- og bygningsloven. Kommunene har fått formidlet revidert veiledning (Helsedirektoratets nettsider) til et systematisk folkehelsearbeid.</p>

Oppdrag

3.1.1.1.13

I 2020 skal fylkesmannen i de ni største byområdene delta i forberedende arbeid og/eller aktivt i forhandlinger og reforhandlinger av byvekstavtaler, og følge opp byvekst- og byutviklingsavtalene for å sikre ivaretagelse av arealdimensjonen i avtalene. Det vises til eget brev med KMD ref. 15/4537-53 Fylkesmannens rolle og oppgaver når det gjelder arbeidet med byvekstavtaler for de ni største byområdene, for en nærmere beskrivelse av oppdraget.

Alle embetene | HOD | KMD | Areal, by og samfunn | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet | Kommunal styring

3.1.1.1.14

Fylkesmannen skal bidra til at kommunene driver langsiktig areal- og boligplanlegging for å møte framtidige demografiutfordringer, og at kommunene tar boligsosiale hensyn i areal- og samfunnsplanleggingen gjennom krav til boligstørrelse og nærområde, samt planlegger for et tilbud for tilrettelagte boliger for eldre og personer i alle aldre med nedsatt funksjonsevne.

3.1.1.2 Fylkesmannen understøtter kommunenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.1.2.1 Tilsyn med kommunenes etterlevelse av krav til samfunnssikkerhet og beredskap i helseberedskapsloven og sivilbeskyttelsesloven med forskrifter.	Alle embetene JD Samfunnssikkerhet og beredskap
	<p>3.1.1.2.1.1 Fylkesmannen skal gjennomføre tilsyn med kommunal beredskapsplikt i ¼ av kommunene. Kommuner for tilsyn velges ut på bakgrunn av en vurdering av risiko og vesentlighet.</p> <p>Fylkesmannen vurderer om helseberedskap skal inngå i tilsynet, ref. 3.1.1.2.1.2.</p>

	<p>Alle embedene HOD JD Helsetilsynet Samfunnssikkerhet og beredskap</p> <hr/> <p>3.1.1.2.1.2</p> <p>Fylkesmannen avgjør om det skal gjennomføres tilsyn med helseberedskap i kommunene basert på kunnskap om risiko og sårbarhet. Tilsyn med helseberedskap i kommunene skal gjennomføres som felles tilsyn med kommunal beredskapsplikt etter sivilbeskyttelsesloven, jf. Veileder for felles tilsyn med kommunal beredskapsplikt og helseberedskap fra DSB og Statens helsetilsyn.</p>
3.1.1.2.2 Fylkesmannen skal veilede kommunen i arbeidet med kommunal beredskapsplikt og helseberedskap.	<p>Alle embedene JD HOD Helsedirektoratet Samfunnssikkerhet og beredskap</p> <hr/> <p>3.1.1.2.2.1</p> <p>Fylkesmannen skal styrke veiledningen i kommunene i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap, herunder helseberedskap.</p> <hr/> <p>Alle embedene JD Samfunnssikkerhet og beredskap</p> <hr/> <p>3.1.1.2.2.2</p> <p>Fylkesmannen skal i 2020 bidra til at kommunene arbeider for styrket egenberedskap hos innbyggerne gjennom lokale tiltak og oppfølging av <i>Egenberedskapskampanjen</i> fra DSB.</p>
3.1.1.2.3 Fylkesmannen skal bidra til at kommunen har kompetanse i krisehåndtering.	<p>Alle embedene JD HOD Helsedirektoratet Samfunnssikkerhet og beredskap</p> <hr/> <p>3.1.1.2.3.1</p> <p>Fylkesmannen skal i løpet av 2019- 2022 gjennomføre øvelse for alle kommuners kriseorganisasjon.</p>

Oppdrag

3.1.1.2.4

Fylkesmannen skal veilede kommunene om iverksetting av anbefalinger etter helsesektorenes feltøvelser i forbindelse med Trident Juncture

2018. [Informasjon finnes på Helsedirektoratets nettside](#)

Fylkesmennene skal delta i Nasjonal helseøvelse 2020, som vil omhandle håndtering av digitale hendelser.

FMTL | FMNO | FMTF | LMD | Landbruk og mat | Samfunnssikkerhet og beredskap

3.1.1.2.5

Fylkesmannen skal implementere kriseberedskap knyttet til reindrift i fylkesmannens beredskapsplan, og skal opprette beredskapsutvalg som gjennom planlegging skal forebygge og håndtere krisesituasjoner. Frist 1.6.2020.

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

3.1.1.2.6

Fylkesmannen skal gjennom samlinger for alle kommunene bidra til kompetanseheving om totalforsvaret. Innhold tilrettelegges av Totalforsvarsprogrammet i DSB.

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

3.1.1.2.7

Fylkesmannen skal gjøre seg kjent med DSBs Kunnskapsbank og oppfordre kommunene til å benytte denne som kilde til informasjon om risiko og sårbarhet i det forebyggende samfunnssikkerhets-arbeidet.

FMNO | FMTF | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

3.1.1.2.8

Når Fylkesmannen skal føre tilsyn med kommunene etter kommunal beredskapsplikt, ref. 3.1.1.2.1.1, skal Fylkesmannens tilsyn omfatte kommuner der det finnes næringsdrivende som er pålagt oppgaver etter næringsberedskapsloven, ref. NFDs brev 18.01.18. Tilsynet skal vurdere hvordan kommunens bistandsplikt til næringslivet (§12 i næringsberedskapsloven), er ivaretatt.

3.1.1.2.9

Fylkesmannen i Troms og Finnmark må i samarbeid med Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) og andre relevante aktører sluttføre arbeidet med egen forsyningsplan for matvarer i fylket i løpet av 2020. Fylkesmannen i Nordland må være forberedt på å involveres i arbeidet.

3.1.1.3 Et velfungerende plansystem i kommunene

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.1.3.1 Omfanget av kommuner og fylkeskommuner som har vedtatt planstrategi	Alle embetene KMD Areal, by og samfunn 3.1.1.3.1.1 Alle kommuner og fylkeskommuner har vedtatt en kommunal planstrategi i 2020
3.1.1.3.2 Behandling av klager på reguleringsplaner	Alle embetene KMD Areal, by og samfunn 3.1.1.3.2.1 God og rask klagesaksbehandling
3.1.1.3.3 Juridisk veiledning og kvalitetssikring av planer	Alle embetene KMD KLD Areal, by og samfunn 3.1.1.3.3.1 Kommunale planer har juridisk gyldige bestemmelser og plankart Alle embetene KMD KLD Areal, by og samfunn 3.1.1.3.3.2 Konsekvensutredningsforskriften følges opp

<p>3.1.1.3.4</p> <p>Fylkesmannen skal være pådriver slik at samfunnssikkerhet ivaretas i kommunale planstrategier</p>	<p>Alle embedene JD KMD Areal, by og samfunn Samfunnssikkerhet og beredskap</p> <hr/> <p>3.1.1.3.4.1</p> <p>Kommunene skal ha blitt informert og veiledet om at de skal vurdere opphevelse eller revisjon av gamle planer, basert på ny og relevant kunnskap om samfunnssikkerhet.</p>
---	---

3.1.2 Arbeids- og sosialdepartementet

3.1.2.1 Økt kunnskap om sosialtjenesteloven

Styringsparametere	Resultatmål
<p>3.1.2.1.1</p> <p>Opplæringstiltak.</p>	<p>Alle embedene ASD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</p> <hr/>
	<p>3.1.2.1.1.1</p> <p>Alle NAV-kontor i fylket har fått tilbud om opplæring i sosialtjenesteloven og forskrifter med særlig vekt på individuelle vurderinger knyttet til de sosiale tjenestene.</p>
	<p>Alle embedene ASD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</p> <hr/> <p>3.1.2.1.1.2</p> <p>NAV-kontor som vurderes å ha lav kunnskap om sosialtjenesteloven og hvordan den skal praktiseres, eller forvaltningsloven og saksbehandlingsreglene i sosialtjenesteloven, har fått tilbud om særskilt opplæring.</p>

<p>3.1.2.1.2 Oppfølging av kommuner med særlige utfordringer.</p>	<p>Alle embedene ASD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</p> <hr/> <p>3.1.2.1.2.1 Fylkesmannen har systematisk fulgt opp kommuner der det gjennom tilsyn, klagesaksbehandling og veiledning er avdekket særlige utfordringer ved praktisering av sosialtjenesteloven.</p>
---	---

3.1.3 Helse- og omsorgsdepartementet

3.1.3.1 Forbedret, forsterket, tverrsektoriell og samordnet innsats på psykisk helse, rus- og voldsfeltet

Styringsparametere	Resultatmål
<p>3.1.3.1.1 Alle kommuner skal gjøre nytte av Brukerplan som foretrukket kartleggingsverktøy.</p>	<p>Alle embedene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet</p> <hr/> <p>3.1.3.1.1.1 100%</p>

Oppdrag
<p>Alle embedene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet</p> <hr/> <p>3.1.3.1.2 Fylkesmannen skal bistå kommunene i arbeidet med rutiner/prosedyrer for oppfølging av personer etter selvmordsforsøk, og støtte Ressurssenter om vold, traumatiske stress og selvmordsforebygging (RVTS) og øvrige relevante kompetansemiljø i deres arbeid med å legge til rette for samlinger i regionen for kommunene der forebygging av selvmord og oppfølging av etterlatte er tema. Formidling av veiledende materiell vil være en sentral del av innholdet på samlingene. Bruker, pårørende og etterlatte bør involveres i samarbeidet.</p>

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

3.1.3.1.3

Fylkesmannen skal tilby alle kommuner bistand i å etablere/videreutvikle et system/samarbeid på tvers av tjenestene for identifisering og oppfølging av personer med behov for tidlig intervensjon ved rusrelatert problematikk.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

3.1.3.1.4

Alle kommuner skal få veiledning og bistand i arbeidet med å implementere pakkeforløp psykisk helse og rus

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

3.1.3.1.5

Fylkesmannen skal bidra til at kommunene utvikler sitt rusarbeid i tråd med Opptrappingsplanen for rusfeltet (2016-2020) og bidra til at kommunene integrerer rusfeltet i sitt ordinære planverk. Fylkesmannen skal oversende sin virksomhetsplan med angivelse av tidspunkt for aktivitet og milepælsplan for arbeidet med Opptrappingsplanen for rusfeltet. Planen oversendes Helsedirektoratet innen 15. mars 2020.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

3.1.3.1.6

Fylkesmannen bes om å bidra til at alle kommuner får informasjon om Opptrappingsplanen mot vold og overgrep og aktuelle lovbestemmelser , samt veiledning i hvordan de kan arbeide systematisk for å nedfelle arbeidet mot vold i nære relasjoner i kommunale planer.

3.1.3.1.7

Fylkesmannen skal bidra til økt tilgjengelighet og bedre kvalitet i tilbuddet til personer med psykisk helse- og/eller rusmiddelproblemer ved å understøtte kommunene i å ta i bruk kunnskapsbaserte metoder, slik som aktivt oppsøkende behandlings- og oppfølgingsteam- ACT/FACT-team, Individuell jobbstøtte/ Jobbmestrende oppfølging og Rask psykisk helsehjelp, jf. tiltak i pågående planer og strategier på psykisk helse- og rusfeltet.

Alle kommuner som har eller skal etablere oppsøkende behandlingsteam (ACT/FACT-team), bør delta i nettverk for slike team. Vi ber fylkesmannen videreføre samarbeidet med KoRus, RVTS og helseforetak om etablering og drift av regionale nettverk. NAPHA og NKROP vil bistå i dette arbeidet.

Rapportering skjer gjennom IS 24/8 og BrukerPlan-rapporten.

3.1.3.1.8

Fylkesmannen skal gå i dialog og samarbeide med de regionale kompetansesentrene om oppgavefordeling og måloppnåelse på psykisk helse-, rus- og voldsfeltet:

- Utvikling av kommunalt rusarbeid i tråd med Opptrappingsplanen for rusfeltet (2016-2020)
- Utvikling av kommunale planer i tråd med Opptrappingsplan mot vold og overgrep (2017-2021)
- Implementering av pakkeforløpene for psykisk helse og rus
- Implementering av pakkeforløp for kartlegging av psykisk helse og rusmiddelproblemer hos barn og unge i barnevernet (Samhandlingsforløpet) - lanseres 2020
- Orientere kommuner om Brukerplan som foretrukket kartleggingsverktøy
- Orientere kommunene om ny nasjonal overdosestrategi
- Mestre hele livet. Regjeringens strategi for god psykisk helse (2017–2022)
- Opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse (2019-2024)

3.1.3.1.9

Fylkesmannen skal gi en vurdering av omfanget av vold i sykehjem i sitt fylke og hvordan avviksmeldinger om vold og overgrep mot beboere følges opp og jobbes med. Videre skal fylkesmannen gi eksempler på kommuner som jobber godt med problemstillingen i eget embete og hvordan disse kommunene jobber. Oppdraget gjøres i samråd med Helsedirektoratet som vil komme tilbake med mer informasjon om oppdraget. Frist for rapportering til Helsedirektoratet er 1.4.2020.

3.1.3.2 Styrket folkehelsearbeid

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.3.2.1 Andel kommuner som har etablert et systematisk og langsigkt folkehelsearbeid	Alle embetene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet Kommunal styring 3.1.3.2.1.1 100%

Oppdrag

3.1.3.2.2

Fylkesmannen skal formidle ny nasjonal politikk og nytt kunnskapsgrunnlag på folkehelseområdet til kommuner, fylkeskommuner og relevante regionale aktører:

- Folkehelsemeldinga. Gode liv i eit trygt samfunn.
- Meld. St. 19 (2018-2019) Folkehelsemeldinga. Gode liv i eit trygt samfunn.
- Veileder (revidert) til systematisk folkehelsearbeid (jf. oppdrag 3.1.1.1.12)
- Håndbok i aldersvennlig stedsutvikling som et verktøy i planlegging av et mer aldersvennlig samfunn.
- Regjeringens nye handlingsplan for fysisk aktivitet som en nasjonal interesse som ivaretas i samfunns- og arealplanlegging.
- Sluttevaluering og anbefalinger fra Nærmiljøprosjektet som inneholder erfaringer, metoder og arbeidsformer i kommunalt folkehelsearbeid.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

3.1.3.2.3

Fylkesmannen skal tilby kommunene veiledning i forståelsen av alkoholloven, med særlig vekt på bevillingssystemet.

3.1.3.3 Økt tilgjengelighet og kapasitet, samt styrket kvalitet og pasientsikkerhet i helse- og omsorgssektoren i kommunene

Styringsparametere	Resultatmål
<p>3.1.3.3.1</p> <p>Bistå og veilede kommunene for å møte demografiutfordringene innen helse- og omsorgsområdet. Kommuner som allerede har demografiutfordringer er prioritert. Relevante verktøy benyttet for å analysere den enkelte kommunens utfordringer og behov.</p> <p>Herunder bidra til kunnskap om forholdet mellom planlagt kompetanse og faktisk kompetanse/ bemanning.</p>	<p>Alle embetene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet Kommunal styring</p> <p>3.1.3.3.1.1</p> <p>Kommunene gjennomfører en langsiktig og helhetlig planlegging knyttet til kapasitet, kompetanse og kvalitet i tjenestene.</p>

Oppdrag

3.1.3.3.2

Fylkesmannen har ansvar for spredning og implementering av Meld. St 15 (2017-2018), Leve hele livet - En kvalitetsreform for eldre i sin region, og koordinere det regionale støtteapparatet for reformperioden. Fylkesmannen har gjennom sin koordinatorrolle bidratt og bidrar til gjennomføring av dialogmøter og nettverksmøter og kommunebesøk for å bistå kommunene i sitt kartleggings- og planarbeid. Alle embetene har utarbeidet egne regionale gjennomføringsplaner for hele reformperioden. Det legges opp til at kommunestyrrene i 2020 behandler og vedtar hvordan løsningene i Leve hele livet kan utformes i planverk og gjennomføres lokalt basert på analyse av egne utfordringer og behov. Fylkesmannen skal videreføre det formaliserte samarbeidet med KS og Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT), samt samarbeide med fylkeskommunene, regionale fagmiljø, fylkeseldreråd og aktuelle organisasjoner om videre gjennomføring i tråd med fasene i reformen.

3.1.3.3.3

Fylkesmannen skal følge med på at kommunen har nødvendig dekning av jordmor, helsepsykter, lege og fysioterapeut i helsestasjons- og skolehelsetjeneste for å kunne ivareta oppgaver i tråd med nasjonale faglige retningslinjer.

Rapportering: Fylkesmannen skal gi en kortfattet vurdering av kompetanse- og rekrutteringssituasjonen i helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

3.1.3.3.4

Fylkesmannen skal i 2020 bidra til implementering av Nasjonal faglig retningslinje for tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge. Retningslinjen bør ses i sammenheng med Nasjonal faglig retningslinje for svangerskapsomsorg og anbefaling om tidlig livstilsamtale, som ivaretar oppdagelse av risiko og iverksetting av helsefremmende tiltak før fødsel.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

3.1.3.3.5

Fylkesmannen skal gi råd og veiledning for å bidra til at kommunene planlegger og gjennomfører sine tjenester i tråd med føringer i Omsorg 2020. Fylkesmannen skal støtte opp om utviklingssentrene for sykehjem og hjemmetjenester slik at de kan ivareta sin rolle overfor de andre kommunene i fylket.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

3.1.3.3.6

Fylkesmannen skal gi råd og veiledning og stimulere til at kommunene planlegger og gjennomfører sine tjenester i tråd med mål, strategier og tiltak i Demensplan 2020. I 2020 bes Fylkesmannen om å bidra til at informasjon når ut til befolkningen, leger og annet helsepersonell i forbindelse med nasjonal informasjonskampanje om demens, som vil omhandle utredning av demens og nedbygging av stigma.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

3.1.3.3.7

Fylkesmannen skal stimulere til at velferdsteknologi blir en integrert del av de kommunale helse- og omsorgstjenestene innen 2020. Det skal følges med på og stimuleres til gode implementeringsprosesser i kommunene. [Mer om Nasjonalt velferdsteknologiprogram på Helsedirektoratets nettsider](#).

Hensikten er at kommuner tilbyr velferdsteknologi på lik linje med andre tjenester, og oppnår gevinster i form av forbedret kvalitet og økt omsorgskapasitet.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

3.1.3.3.8

Fylkesmannen skal følge med på at kommunene planlegger opplæring for alle leger i vakt som skal ha grunnkompetanse etter §7 første ledd i akuttmedisinforskriften. Overgangsordningene er forlenget. Kompetansekravene for leger i vakt skal være oppfylt fra 1.1.2020 (Obs. Forskriften er under revisjon høsten 2019). Kravene for kurs i akuttmedisin og volds- og overgrepshåndtering gjennomføres fra 1.5.2021. Fylkesmannen skal følge utviklingen i kommunene.

3.1.3.3.9

Fylkesmannen skal ha oversikt over kapasitet i fastlegeordningen i fylkets kommuner, og følge opp kommuner som har underdekning av fastleger og lav andel ledige plasser på åpne fastlegelister. Fylkesmannen skal bistå Helsedirektoratet i arbeidet med å følge opp tiltak i Handlingsplanen for allmennlegetjenesten.

3.1.3.3.10

Fylkesmennene har oppdrag med å følge opp spesialistutdanningen i allmennmedisin jf. revidert spesialistforskrift som ble iverksatt 1.3.2019. Fylkesmennene skal bidra med god informasjon til kommunene om ordningen, følge opp implementeringen og bidra til å forberede individuelle veilederne på nye oppgaver.

Fylkesmannens ansvar for læringsaktiviteter (kurs, gruppeveiledning, veilederopplæring) i kommunedelen av spesialistutdanningens første del videreføres. Det er laget maler for form og innhold i disse læringsaktivitetene. Det presiseres at kurset i akuttmedisin må følge malen fra Helsedirektoratet, eller benytte godkjent tilbyder av akuttmedisinkurs for leger ved legevakt.

LIS som spesialiserer seg ved registrert utdanningsvirksomhet, men ikke får godkjent læringsmål, kan henvende seg til fylkesmannen for å få en ny vurdering. Dette gjelder ikke leger i utdanningens første del. Disse legene må søke ny stilling.

3.1.3.3.11

Helsedirektoratet viser til gevinstrealiseringssplan i forbindelse med sammenslåing av embeter, som er utarbeidet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD). Fylkesmannen skal i tråd med dette gjennomføre en kompetansekartlegging, for å sikre god ressursutnyttelse. Rapportering på kompetansekartleggingen, og endringer foretatt på bakgrunn av denne, meldes i årsrapport for 2020

Alle embetene | HOD | Folk og samfunn | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

3.1.3.3.12

Forvaltningen av tilskudd til etablering og utvikling av kommunale frisklivs-, lærings- og mestringstilbud overføres til fylkeskommunen fra 2020. Fylkesmannen skal bistå fylkeskommunen i overføringen av tilskuddet. Frisklivs-, lærings- og mestringstilbud er helsetjenester, og Fylkesmannen vil fortsatt ha det samme ansvaret som for øvrige helsetjenester.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

3.1.3.3.13

Fylkesmannen skal bistå kommunene i etablering av helsefellesskap mellom kommuner og helseforetak for å bidra til mer sammenhengende og bærekraftige helse- og omsorgstjenester, i tråd med beskrivelse i Meld. St. 7 (2019-2020) Nasjonal helse- og sykehusplan 2020-2023. Nasjonal helse- og sykehusplan beskriver ønsket videreutvikling av samhandlingen mellom kommunal helse- og omsorgstjeneste og spesialisthelsetjenesten, som bl.a. bygger på avtale av 23. oktober 2019 mellom regjeringen og KS om innføring av helsefellesskap. Fylkesmannen skal bistå kommunene i deres arbeid for å nå målene for helsefellesskapene, og legge til rette for utveksling av erfaringer på tvers av kommuner.

3.1.4 Klima- og miljødepartementet

3.1.4.1 Økosystemene i fylket skal ha god tilstand og leve økosystemtjenester

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.4.1.1 Ivaretakelse av økosystemene	Alle embetene KLD Miljø og klima
	3.1.4.1.1.1 Kommunene og sektorene bruker kartleggingsdata til å ivareta økosystemene i arealforvaltningen

3.1.4.1.2 Restaureringstiltak i myr og annen våtmark	Alle embedetene KLD Miljø og klima 3.1.4.1.2.1 Alle restaureringstiltak som har fått tildelt midler i 2020, skal være igangsatt i løpet av året
3.1.4.1.3 Tilstand i vannforekomstene	Alle embedetene KLD LMD Landbruk og mat Miljø og klima 3.1.4.1.3.1 Forbedret tilstand i vannforekomstene
3.1.4.1.4 Innsats for bekjempelse av fremmede organismer	Alle embedetene KLD Miljø og klima 3.1.4.1.4.1 God innsats for å hindre negativ påvirkning av fremmede organismer på naturmangfoldet

Oppdrag
Alle embedetene KLD Miljø og klima
3.1.4.1.5 Foreslå arealer for naturtypekartlegging med vektlegging av områder med stor aktivitet og stort utbyggingspress, der man forventer å finne naturtyper etter Miljødirektoratets kartleggingsinstruks. Frist: 1.11.2020.
Alle embedetene KLD Miljø og klima
3.1.4.1.6 Varsle grunneiere om det endelige utvalget av arealer for naturtypekartlegging og følge opp grunneiere ved behov. Frist: 1.6.2020.
Alle embedetene KLD Miljø og klima
3.1.4.1.7 Bidra til neste hovedregulering av fiske etter anadrom laksefisk (femårsplan) i henhold til ansvarsdeling og nærmere avtale med Miljødirektoratet. Frist: 31.12.2020.

FMVL | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.8

Lede arbeidsgruppa for å utarbeide en forvalningsstrategi for storørret. Frist: 1.7 2020

FMVT | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.9

Bidra i arbeidet med å følge opp nødvendige tiltak mot spredning av gjedde i Telemarkskanalen som Miljødirektoratet prioriterte i henhold til ekspertgruppas anbefalinger. Frist: 31.12 2020.

FMNO | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.10

Gjennomføre markering av forventet friskmelding etter bekjempelse av Gyrodactylus salaris i Ranaregionen. Frist: 31.12.2020.

FMVL | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.11

Vurdere allmennhetens adgang til laksefiske i Lærdalselva, jamfør presisering fra departementet om praktisering av §26 i lakse- og innlandsfiskeloven (2013) og St. prp. 86 (2011-12). Frist: 1.6.2020.

FMVL | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.12

Ansvarlig for gjennomføring av rehabilitering av fisketrapp i Hovefossen i Nausta, herunder gjennomføring av anbudskonkurranse forutsatt at finansiering er på plass. Frist: 31.12. 2020.

FMOV | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.13

Representere miljøforvaltningen i styringsgruppa i Interreg-prosjektet med Sverige knyttet til handlingsplan for edelkreps fra 2019-2022. Frist: 31.12.2020.

FMOV | FMIN | FMVT | FMAG | FMRO | FMVL | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.14

Bidra til rullering av handlingsplanen for kalking. Frist: 31.12 2020.

3.1.4.1.15

Etablere et prosjekt for å styrke veiledningsinnsatsen på motorferdsel i utmark, og da spesielt med fokus på utfordringer knyttet til motorferdsel på barmark. Prosjektet bør ha en varighet på 1- 2 år, og skal oppsummeres i en sluttrapport. Frist for igangsetting av prosjekt: 31.12.2020.

3.1.4.2 Ingen arter og naturtyper skal utslettes, og utviklingen til truede og nært truede arter og naturtyper skal forbedres

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.4.2.1 Utvalgte naturtyper: Oppfølging av slåttemark og slåttemyr	FMVT FMAG FMRO FMVL FMNO FMTF KLD Miljø og klima
	3.1.4.2.1.1 Minst 1 slåttemyrlokalitet i skjøtsel
	FMOV FMIN FMMR FMTL KLD Miljø og klima
	3.1.4.2.1.2 Minst 2 slåttemyrlokaliteter i skjøtsel
	FMTF KLD Miljø og klima
	3.1.4.2.1.3 Arbeidet med de utvalgte naturtypene slåttemark og slåttemyr er styrket

Oppdrag

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

3.1.4.2.2

Fullføre saksbehandling i Elektronisk søknadssenter (ESS) for alle søknader om tilskudd til trua arter, trua naturtyper, ville pollinerende insekter og prioritere kulturlandskap fra perioden 2016 til og med 2019. Frist: 1.4. 2020.

3.1.4.3 Et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.4.3.1 Skogareal tilrådd for vern	Alle embetene KLD Miljø og klima 3.1.4.3.1.1 Vern av skog tilrådd i et omfang som bidrar til at skogvernbudsjettet for 2020 utnyttes fullt ut.
3.1.4.3.2 Ivaretakelse av verneverdiene i verneområdene	Alle embetene KLD Miljø og klima 3.1.4.3.2.1 Andel av verneområder med behov for forvaltningsplan, og som har forvaltningsplan, skal være høyere enn i 2019

Oppdrag
FMNO KLD Miljø og klima 3.1.4.3.3 Gjennomføre verneplanprosesser for områder på Statskogs grunn i tråd med oppdrag fra Miljødirektoratet. Frist: 31.12.2020.
Alle embetene KLD Miljø og klima 3.1.4.3.4 Supplerende vern: Gjennomføre verneplanprosesser for aktuelle områder etter nærmere oppdrag fra Miljødirektoratet. Omfanget av oppdraget avventer avklaring fra KLD. Frist: 31.12.2020.
Alle embetene KLD Miljø og klima 3.1.4.3.5 Utarbeide høringsforslag, forestå høring og gi tilrådning til Miljødirektoratet mht. revidering av verneforskrifter for store verneområder som oppfølging av Handlingsplan friluftsliv. Oppdraget vil bli nærmere konkretisert. Frist: 31.12.2020.

FMTL | KLD | Miljø og klima

3.1.4.3.6

Marint vern: Oversende tilråding om vern av området Kråkvågsvaet-Grandefjæra-Bjugnfjorden. Frist: 1.6.2020.

FMTL | KLD | Miljø og klima

3.1.4.3.7

Marint vern: Melde oppstart av planarbeidet for området Borgan-Frelsøy. Frist: 31.12.2020.

FMVL | KLD | Miljø og klima

3.1.4.3.8

Marint vern: Gjennomføre høring og oversende tilråding om vern av områdene Dalsfjorden og Stad. Frist: 31.12.2020.

FMMR | KLD | Miljø og klima

3.1.4.3.9

Marint vern: Gjennomføre høring og oversendelse tilråding om vern av området Giske, samt gjennomføre høring for områdene Griphølen og Remman. Frist: 31.12.2020.

FMNO | FMTF | KLD | Miljø og klima

3.1.4.3.10

Marint vern: Gjennomføre høring for området transekt fra Andfjorden. Frist: 31.12.2020.

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

3.1.4.3.11

Levere grunnlag for etablering av datasett for restriksjonsområder knyttet til verneområder, i tråd med nærmere oppdrag fra Miljødirektoratet. Arbeidet skal skje i Naturbase. Frist: 01.10.2020.

FMOV | KLD | Miljø og klima

3.1.4.3.12

Starte opp verneplanprosess for Østmarka i tråd med nærmere oppdrag fra Miljødirektoratet. Frist: 31.12.2020.

3.1.4.3.13

Gjennomføre aktivitet i prosjektet uttak av fremmede treslag i verneområder etter nærmere avtale med Miljødirektoratet. Frist: 31.12.2020.

3.1.4.4 Forurensning skal ikke skade helse og miljø

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.4.4.1 Oppfølging av utslipp av kommunalt avløpsvann	Alle embetene KLD Miljø og klima 3.1.4.4.1.1 Alle embeter har oversikt over antall tettbebyggelser og deres størrelse i egen region omfattet av kap. 14 i forurensningsforskriften og tettbebyggelser som grenser mot virkeområdet i kap. 14
	Alle embetene KLD Miljø og klima 3.1.4.4.1.2 Arbeidet med å revidere de aktuelle tillatelsene er igangsatt
3.1.4.4.2 Oppdatering av fagsystemet Grunnforurensning	Alle embetene KLD Miljø og klima 3.1.4.4.2.1 Alle kommuner registerer, oppdaterer og vedlikeholder egne lokaliteter i Grunnforurensning

Oppdrag

FMVL | KLD | Miljø og klima

3.1.4.4.3

Gjennomføre kildesøk i tiltaksområdet Vågen og følge opp tidligere resultat fra kildesøk i tiltaksområdene Store Lungegårdsvann og Puddefjorden, herunder gjennomføre tilsyn på aktuelle virksomheter, med fokus på overvannshåndtering.
Frist: 31.12.2020.

FMOV | FMVT | FMAG | FMRO | FMVL | FMMR | FMTL | FMNO | FMTF | KLD | Miljø og klima

3.1.4.4.4

Sørge for fremdrift i arbeidet med opprydding på land og i sjø ved prioriterte skipsverft. Frist: 31.12.2020.

FMVT | KLD | Miljø og klima

3.1.4.4.5

Følge opp tillatelsen til gjennomføring av oppryddingstiltak i forurensset sjøbunn i Horten Indre havn. Sørge for at nødvendige tiltak på land for å begrense spredning til Horten Indre havn gjennomføres. Frist: 31.12.2020.

FMOV | FMVT | FMAG | FMRO | FMVL | FMMR | FMTL | FMNO | FMTF | KLD | Miljø og klima

3.1.4.4.6

Årlig oppdatering og kvalitetssikring av informasjon om prioriterte skipsverftslokaliteter i fagsystemet Grunnforurensning gjennomføres i henhold til [veiledning](#). Frist 31.8.2020.

FMAG | FMRO | FMNO | KLD | Miljø og klima

3.1.4.4.7

Kvalitetssikre at alle grunnforurensingslokaliteter som fylkesmennene har ansvaret for, er ajourført i Grunnforurensningsdatabasen. Det skal leveres en egen sluttrapport. Frist: 31.12.2020.

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

3.1.4.4.8

Avfallsplaner i havner: Kvalitetssikre data i nytt fagsystem. Frist: 30. april 2020.

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

3.1.4.4.9

Behandle delegerte saker fra Miljødirektoratet som omhandler undersøkelser/opprydding og bygge- og gravesaker i PFAS-forurensset grunn. Frist: 31.12.2020.

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

3.1.4.4.10

Vurdere hvilke deponier som er egnet til å ta imot masser med lave konsentrasjoner av PFAS som kommer fra borekaks og slopp fra plattformene, og revidere tillatelsene ved behov. Frist: 31.12.2020.

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

3.1.4.4.11

Sørge for at det er stilt krav om finansiell sikkerhet i tillatelsen for deponier som er omfattet av kravet om finansiell sikkerhet. Frist: 31.12.2020.

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

3.1.4.4.12

Skaffe oversikt over "massetipper/massemottak" for ikke-forurensset jord- og steinmasser som tar imot masser fra flere prosjekter/aktører, over lengre tid, og som ønsker å drive videre, det vil si ikke enkeltdisponeringer (f.eks. det Statens vegvesen kaller "steindeponi"). Veiledning om oppdraget kommer på FM-nett. Frist: 01.04.2020. Oppfølging av virksomhetene med påfølgende frister settes i dialog med Miljødirektoratet.

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

3.1.4.4.13

Informere kommunene om varslingsjenesten for lokal luftkvalitet (Luftkvalitet i Norge: luftkvalitet.miljostatus.no) og om muligheten til å supplere varselet med lokal informasjon til sine innbyggere i tjenesten. Frist: 31.12.2020.

FMOV | FMAG | FMRO | FMVL | FMTL | KLD | Miljø og klima

3.1.4.4.14

Levere innspill i kommende prosess for håndtering av ikke- forurensede jord- og steinmasser. Frist: 31.12.2020.

3.1.5 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

3.1.5.1 God økonomiforvaltning i kommunene

Styringsparametere	Resultatmål
--------------------	-------------

<p>3.1.5.1.1 Antall kommuner i ROBEK.</p>	<p>FMOV FMIN FMVT FMAG FMRO FMTL KMD Kommunal styring</p> <hr/> <p>3.1.5.1.1.1 Antallet kommuner i ROBEK ved utgangen av 2020 skal ikke overstige antallet ved utgangen av 2019.</p>
	<p>FMVL FMMR FMNO FMTF KMD Kommunal styring</p> <hr/> <p>3.1.5.1.1.2 Antallet kommuner i ROBEK skal reduseres i 2020.</p>
<p>3.1.5.1.2 Kvalitet i KOSTRA-data.</p>	<p>Alle embetene KMD Kommunal styring</p> <hr/>
<p>3.1.5.1.3 Bruk av KOSTRA-data</p>	<p>Alle embetene KMD Kommunal styring</p> <hr/> <p>3.1.5.1.3.1 Kommunene skal aktivt bruke KOSTRA-data i styring av kommunene.</p>

3.1.6 Landbruks- og matdepartementet

3.1.6.1 Økt verdiskaping i landbruket og landbruk over hele landet

Styringsparametere	Resultatmål
<p>3.1.6.1.1 Verdiskaping i jordbruket og i landbruksbaserte næringer</p>	<p>Alle embetene LMD Landbruk og mat</p> <hr/> <p>3.1.6.1.1.1 Regional innsats innen landbruksbasert næringsutvikling er innrettet slik at nasjonale mål og føringer i RNP nås.</p>

	<p>Alle embedene LMD Landbruk og mat</p> <hr/> <p>3.1.6.1.2</p> <p>Fylkesmannens landbruksfaglige kompetanse brukes aktivt i utviklingsarbeid initiert av det regionale partnerskapet for å nå de landbrukspolitiske målene.</p>
3.1.6.1.2 Verdiskapning i skogbruket	<p>Alle embedene LMD Landbruk og mat</p> <hr/> <p>3.1.6.1.2.1</p> <p>Kommunenes arbeid med tilfredsstillende foryngelse innen tre år etter hogst er fulgt opp.</p> <hr/> <p>Alle embedene LMD Landbruk og mat Tilskudd og økonomiske virkemidler</p> <hr/> <p>3.1.6.1.2.2</p> <p>Kommunene er fulgt opp med henblikk på effektiv bruk av tilskuddsordningene i skogbruket. 100%.</p> <hr/> <p>Alle embedene LMD Landbruk og mat</p> <hr/> <p>3.1.6.1.2.3</p> <p>Fylkesmannen har gjennom kunnskapsoverføring til kommunene bidratt til en effektiv og god forvaltning av tilskudd til skogsveier og drift med taubane o.a.</p>
3.1.6.1.3 Verdiskaping i reindriften	<p>FMTL FMNO FMTF LMD Landbruk og mat</p> <hr/> <p>3.1.6.1.3.1</p> <p>Fylkesmannens rådgiving og veiledning overfor distriktsstyrene og siidaandelsledere bidrar til økt produksjon og verdiskaping i reindriften.</p>

Oppdrag

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

3.1.6.1.4

Fylkesmannen skal i 2020 bidra til at kommunene ivaretar forvaltning av tilskudd til skogsveier og drift i vanskelig terren, gjennom opplæring, veiledning og informasjon om forvaltningen av ordningen på en god måte.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

3.1.6.1.5

Fylkesmannen skal i 2020 bidra til at kommunene ivaretar forvaltning av tilskudd til tiltak i beiteområder gjennom opplæring, veiledning og informasjon om forvaltningen av ordningen på en god måte.

FMTL | FMNO | FMTF | LMD | Landbruk og mat

3.1.6.1.6

Fylkesmannen skal informere om prosjektet «Ut på vidda – lærings- og omsorgstjenester i reindrifta».

FMTF | LMD | Landbruk og mat

3.1.6.1.7

Fylkesmannen skal bygge opp fundamentet for "Ut på vidda – lærings- og omsorgstjenester i reindrifta", bistå etablerere med kompetanseoppbygging og legge til rette for at de skaffer seg relevant kunnskap om HMS, førstehjelp og formidling.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

3.1.6.1.8

Bidra med faglig bistand til regjeringens arbeid med en nasjonal strategi for urbant landbruk.

3.1.6.2 Bærekraftig landbruk

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.6.2.1 Klimadelen i nytt regionalt skog- og klimaprogram er tatt i bruk.	Alle embetene LMD Landbruk og mat
	3.1.6.2.1.1 Klimadelen i regionalt skog- og klimaprogram er kjent og fulgt opp av kommunene.

<p>3.1.6.2.2</p> <p>Nytt regionalt miljøprogram (RMP) fra 2019 er fastsatt, og forskrift om regionale miljøtilskudd er fastsatt i tråd med den nasjonale instruksen.</p>	<p>Alle embedetene LMD Landbruk og mat</p> <hr/> <p>3.1.6.2.2.1</p> <p>Innholdet i RMP er kjent for landbrukets organisasjoner, kommuner og aktuelle søker.</p>
<p>3.1.6.2.3</p> <p>Bidra til opprettholdelse av kulturlandskap og redusert miljøbelastning fra jordbruksdrift.</p>	<p>Alle embedetene LMD Landbruk og mat Tilskudd og økonomiske virkemidler</p> <hr/> <p>3.1.6.2.3.1</p> <p>Tiltak i RMP er innrettet mot de regionale miljøutfordringene.</p>
	<p>Alle embedetene LMD Landbruk og mat Miljø og klima</p> <hr/> <p>3.1.6.2.3.2</p> <p>Miljøvirkemidlene er innrettet i henhold til vannforvaltningsplanene. I tråd med nasjonale føringer om vannforvaltning skal mer forpliktende krav tas i bruk ved behov for forsterket innsats.</p>
	<p>Alle embedetene KLD LMD Landbruk og mat Miljø og klima</p> <hr/> <p>3.1.6.2.3.3</p> <p>Ha god oversikt over forvaltning av områdene som har status som Utvalgte kulturlandskap i jordbruket, samt bidra til direktoratenes forslag til plan for videre arbeid med Utvalgte kulturlandskap i jordbruket fra 2020 til og med 2025.</p>
	<p>Alle embedetene LMD Landbruk og mat Tilskudd og økonomiske virkemidler</p> <hr/> <p>3.1.6.2.3.4</p> <p>Formålet med Tilskudd til tiltak i beiteområder er kjent og fulgt opp av kommunene på en god måte.</p>

Oppdrag

Alle embetene | **LMD** | KLD | Landbruk og mat

3.1.6.2.4

Fylkesmannen skal også i 2020 bistå Mattilsynet og Miljødirektoratet i bekjempelsen av dyresykdommen skrantesjuke (CWD). Fylkesmannen vil ha ansvar for ulike oppgaver som informasjonsarbeid, forvaltning av tilskudd til beitelag og vedlikeholde sperregjerder (gjelder Fylkesmannen i Trøndelag). Det er også viktig med oppfølging av kommunenes arbeid i saken, herunder at viltforvaltningen prøvetar risikodyr.

Alle embetene | KLD | LMD | Landbruk og mat | Miljø og klima | Tilskudd og økonomiske virkemidler

3.1.6.2.5

Fylkesmannen skal i 2020 bidra til at kommunene får informasjon om forvaltningen av Tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap i jordbruksområdene Vegaøyan og Vestnorsk fjordlandskap.

FMTL | FMNO | FMTF | LMD | Landbruk og mat

3.1.6.2.6

Fylkesmannen skal i 2020 gjennomføre møter i samarbeidsforumet med Sametinget og Norske Reindriftsamers Landsforbund.

FMOV | **LMD** | KLD | Landbruk og mat | Miljø og klima | Tilskudd og økonomiske virkemidler

3.1.6.2.7

Fylkesmannen i Oslo og Viken skal forvalte de særskilte midlene til CWD i 2020.

3.1.7 Andre oppdrag

Oppdrag

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

3.1.7.1

Fylkesmannen skal som førsteinstans forvalte kompensasjonsordningen etter avvikling av hold av pelsdyr.

3.1.7.2

Fylkesmannen skal gjøre innholdet i barnevernsreformen kjent, og bistå kommunene i forberedelse og gjennomføring av ansvarsendringene som følger av reformen. Fylkesmannen skal ha en kontaktperson for arbeidet med å gjennomføre reformen.

3.1.7.3

Fylkesmannen skal utfordre kommunene til å ha en prosess hvor kommunestyret vurderer sammenslåing som et alternativ. En forutsetning for gode dialoger om strukturutfordringer og -muligheter er at arbeidet er forankret i embetsledelsen, og at fagavdelingene bidrar i arbeidet.

3.1.7.4

Fylkesmannen skal fordele midler til stillinger i det kommunale barnevernet, jf. pkt. 5.1.10.6 i VØI. Øremerkede stillinger fra 2019 er videreført. Barne- og familiedepartementet ber fylkesmennene om å komme med forslag til justert fordeling av antall stillinger som følge av regionreformen. Det bes om at den nye fordelingen av stillinger gis ved en oversikt over nedjustert antall stillinger i fylkene av 2019 knyttet til de kommunene som bytter fylke, og at diskrepansen føres opp som stillinger med nye fylkesnavnene.

Frist 15.3.2020.

3.2 Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger

3.2.1 TverrsektorIELLE delmål

3.2.1.1 Den offentlige boligsosiale innsatsen skal være helhetlig og effektiv

Styringsparametere	Resultatmål
--------------------	-------------

<p>3.2.1.1.1</p> <p>Fylkesmannens bidrag til samarbeid mellom regionale aktører om de to tiltakene i strategien Bolig for velferd.</p>	<p>Alle embedene KMD ASD BFD HOD JD KD Areal, by og samfunn Familier, barn og unge Folk og samfunn</p> <hr/> <p>3.2.1.1.1.1</p> <p>Helhetlig samarbeid mellom stat og kommune om de to tiltakene i Bolig for velferd.</p>
--	--

3.2.1.2 Tilsyn skal være samordnet, målrettet og medvirke til læring og forbedring

Styringsparametere	Resultatmål
<p>3.2.1.2.1</p> <p>Samlet tilsynsbelastning for den enkelte kommune.</p>	<p>Alle embedene KMD Tilsyn</p> <hr/> <p>3.2.1.2.1.1</p> <p>Den samlede tilsynsbelastningen for den enkelte kommune skal ikke være for stor.</p>
<p>3.2.1.2.2</p> <p>Fylkesmannens hensyntagen til forvalningsrevisjoner i sin planlegging, prioritering og gjennomføring av tilsyn.</p>	<p>Alle embedene KMD Tilsyn</p> <hr/> <p>3.2.1.2.2.1</p> <p>Tilsyn mot kommunen innrettes slik at fylkesmannens ressurser benyttes effektivt.</p>
<p>3.2.1.2.3</p> <p>Tilsyn som grunnlag for læring.</p>	<p>Alle embedene KMD Tilsyn</p> <hr/> <p>3.2.1.2.3.1</p> <p>Tilsyn fører til læring og forbedring i kommunen.</p>

Oppdrag
<p>Alle embedene KMD Tilsyn</p> <hr/>
<p>3.2.1.2.4</p> <p>Fylkesmennene skal fra og med 1.1.2020 benytte den nasjonale tilsynskalenderen som driftes av Fylkesmennenes fellesadministrasjon (FMFA) som et verktøy i arbeidet med å samordne det statlige tilsynet med kommunesektoren etter kommuneloven §§ 30-6 og 30-7.</p>

3.2.1.2.5

Fylkesmannsembetene skal fra 1.1.2020 benytte den nasjonale tilsynskalenderen som driftes av Fylkesmennenes fellesadministrasjon (FMFA) som et verktøy i arbeidet med å samordne det statlige tilsynet med kommunesektoren etter kommuneloven §§ 30-6 og 30-7. Fylkesmannen i Møre og Romsdal skal i 2020 gi faglig og juridisk brukerstøtte til brukere av kalenderen som en oppfølging av fase 1 av prosjektet, mens FMFA i 2020 skal drifte den nasjonale tilsynskalenderen og gi teknisk brukerstøtte.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal skal i løpet av 2020 utvikle en teknisk løsning for fase 2 av nasjonal tilsynskalender i samarbeid med FMFA og andre berørte aktører. Utviklingsprosjektet skal skje i henhold til prosjektplan, og vil omfatte integrasjon mellom tilsynskalenderen og fagsystemene til de nasjonale tilsynsmyndighetene som deltar i Arena for nasjonal samordning av statlig tilsyn med kommunene.

Arbeidstilsynets Felles tilsynsdatabase (FTD) og Statens helsetilsyns Nestor skal være piloter i arbeidet med integrasjon. Fase 2 skal også inkludere en integrasjon mot Norsk kommunerevisorforbunds (NKRF) forvaltningsrevisjonsdatabase.

3.2.1.3 Klimahensyn skal ivaretas i alle sektorer

Styringsparametere	Resultatmål
3.2.1.3.1 Kommunenes arbeid med klimatilpasning og klimagassreduksjon	Alle embetene KLD KMD Areal, by og samfunn Miljø og klima
	3.2.1.3.1.1 Alle kommuner har en gjeldende klima- og energiplan med ambisiøse mål som bidrar til å redusere klimagassutslipp

	<p>Alle embedene KLD JD KMD LMD Areal, by og samfunn Landbruk og mat Miljø og klima Samfunnssikkerhet og beredskap</p> <hr/> <p>3.2.1.3.1.2</p> <p>Kommunene har tatt i bruk ny veileding til klimatilpasning i statlig planretningslinje (SPR) for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning i kommunene, herunder i utforming av planstrategier etter plan- og bygningsloven.</p>
--	---

Oppdrag	
FMOV FMTF KLD LMD Landbruk og mat Miljø og klima	
3.2.1.3.2	<p>Oppsummere og formidle erfaringer og kunnskap fra pilotprosjektet "Klimatilpasning i landbruket". Frist: 31.12.2020.</p>

3.2.1.4 Andre oppdrag

Oppdrag	
Alle embedene BFD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester	
3.2.1.4.1	<p>Fylkesmannen skal bistå og samarbeide med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet om tiltakene i kompetansestrategien for det kommunale barnevernet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tjenestestøtteprogrammet • Veiledingsteamet • Dialogmøter • Læringsnettverk og lokale utviklingsprosjekter <p>Oppgavene vil bli nærmere spesifisert i forbindelse med utsendelse av belastningsfullmaktene for 2020.</p>

3.2.1.4.2

Fylkesmannen skal bidra til å gjøre Opptrappingsplan mot vold og overgrep (2017-2021) kjent i kommunene, jf. FNs barnekonvensjon, Artikkel 19 Beskyttelse mot misbruk.

Fylkesmannen skal bidra til at kommuner og fylkeskommuner gjøres kjent med de voldsforebyggende verktøyene: "Jeg Vet" og "SNAKKE". Fylkesmannsembetene i Troms og Finnmark, Nordland og Trøndelag skal ha et særlig ansvar og samarbeide for å bidra til implementering og bruk av verktøyene i relevante sektorer. I tillegg skal det etableres et samarbeid med RVTsene om systematisk implementering av verktøyene.

"Jeg Vet" skal tas i bruk i barnehager, grunnskoler og videregående skoler, mens "SNAKKE" bør brukes i barnehager, skoler og øvrige tjenester involvert i arbeidet. Det er også ønskelig med et samarbeid med Sametinget der dette er aktuelt.

Fylkesmennene skal rapportere på antall kommuner som har tatt "Jeg Vet" og "SNAKKE" i bruk og hvilke erfaringer kommunene har gjort seg med dette.

Lenker:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-12-s-20162017/id2517407/>

<http://www.jegvet.no/>

<https://snakkemedbarn.no/>

3.2.1.4.3

Andelen barn som vokser opp i familier med vedvarende lavinntekt, øker.

Fylkesmannen spiller en viktig rolle i å tilrettelegge for kunnskapsformidling, og skal bidra til at god praksis og relevante verktøy og tiltak gjøres kjent for kommunene.

Dette gjelder for eksempel Bufdirs veileder for tverrsektorelt arbeid mot fattigdom i barnefamilier og indikatorene på kommunenivå om barnefattigdom som Bufdir har utarbeidet.

Lenke: www.barnefattigdom.no.

3.2.1.4.4

Det er lite kunnskap om FN-konvensjonen om rettigheter til personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD) i kommunene. Som nasjonale myndigheters representant og tilsynsmyndighet på fylkesnivå har fylkesmannen gode forutsetninger for å følge med i kommunenes implementering av FN-konvensjonen. Fylkesmannen skal gjennom sin samordnings- og veiledningsfunksjon overfor kommunene arbeide for at konvensjonen legges til grunn i alt arbeid som berører personer med nedsatt funksjonsevne.

Bufer har igangsatt et arbeid for å øke kunnskapen om CRPD i kommunene. Fylkesmannen i Oslo og Viken, Fylkesmannen i Troms og Finnmark, Fylkesmannen i Rogaland og Fylkesmannen i Trøndelag skal være piloter de to første årene og skal i samarbeid med Bufer implementere FNs konvensjonen i eget embete og hos kommunalt ansatte i forvaltning og tjenester. Dette innebærer et samarbeid med Bufer om å utvikle og spre et opplæringstilbud om CRPD, og bidra inn i opplæringen av kommunene. Piloten skal være gjennomført 31.12.2021.

3.2.1.4.5

Fylkesmannen skal bistå med forberedelser og innføring av nødkommunikasjon mellom norske, svenske og finske beredskapsaktører

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

3.2.1.4.6

Fylkesmannen skal i løpet av 2020 gjennomføre sambandstest med kommunene på Nødnett

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

3.2.1.4.7

Fylkesmannen skal i løpet av 2020-2021 inkludere sikkerhetspolitisk krise/krig i fylkesROS. Scenariogrunnlag tilrettelegges av Totalforsvarsprogrammet i DSB.

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

3.2.1.4.8

Fylkesmannen skal initiere til kontakt med Forsvaret for å gjøre en felles vurdering av behovet for sivilt regionalt planverk for vertslandsstøtte.

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

3.2.1.4.9

Fylkesmannen skal på forespørsel bidra i revisjon og videreutvikling av Forsvarets planverk.

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

3.2.1.4.10

Fylkesmannen skal delta i Øvelse Digital 2020.

Alle embetene | **HOD** | JD | Helsedirektoratet | Samfunnssikkerhet og beredskap

3.2.1.4.11

Læringspunkter fra evaluatingsrapporten etter Nasjonal helseøvelse 2018 skal drøftes med fylkesberedskapsrådet.

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

3.2.1.4.12

Fylkesmannen må være forberedt på å benytte Nødnett i sin kommunikasjon med DSB.

Alle embetene | ASD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

3.2.1.4.13

Fylkesmannsembetene skal bidra til spredning av erfaringer fra forsøket med NAV-veileder i videregående skole og understøtte kommunene i arbeidet med utsatt ungdom.

FMOV | FMVL | FMTL | FMTF | ASD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

3.2.1.4.14

Fylkesmannsembetene i Oslo og Viken, Vestland, Trøndelag og Troms og Finnmark skal bistå Arbeids- og velferdsdirektoratet i prosjektet "Økt kompetanse i NAV" og samarbeide med NAV region om utvikling og eventuell iverksetting av tiltak i regi av prosjektet. Disse embetene skal også bistå direktoratet i utvikling av kompetanseverktøy for de sosiale tjenestene i NAV-kontoret.

FMIN | FMVL | FMTL | ASD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

3.2.1.4.15

Fylkesmennene i Trøndelag, Innlandet og Vestland skal videreutvikle verktøyet "Tjenestebarometer for sosiale tjenester" som Fylkesmannen i Trøndelag har utarbeidet. Som et ledd i dette arbeidet skal hvert embete gjennomføre dialogmøter med minst 10 kommuner i 2020.

Alle embetene | ASD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

3.2.1.4.16

Fylkesmannen skal følge med på om og hvordan digitalisering/DIGISOS påvirker tilgjengelighet til og kvalitet på de sosiale tjenestene.

FMNO | ASD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

3.2.1.4.17

Fylkesmannen i Nordland får i oppdrag å systematisere metodikk knyttet til hvordan det kan gis opplæring og veiledning om kvalifiseringsprogrammet ut mot NAV-kontorene. Fylkesmannen skal skriftliggjøre metodikken og dele den med de øvrige fylkesmannsembetene.

3.2.1.5 Tilrettelegge for god CBRNE-beredskap

Styringsparametere	Resultatmål
3.2.1.5.1 Fylkesmannen skal gjennom sitt samordningsansvar legge til rette for styrket CBRNE-beredskap.	Alle embetene JD HOD Helsedirektoratet Samfunnssikkerhet og beredskap 3.2.1.5.1.1 Sørge for at CBRNE er vurdert i etterlevelse av relevante krav i <u>Fylkesmannens samfunnssikkerhetsinstruks</u>

	<p>Alle embedene JD HOD Helsedirektoratet Samfunnssikkerhet og beredskap</p> <hr/> <p>3.2.1.5.1.2</p> <p>Ivareta rollen som regionalt samordningsledd i tråd med Fylkesmannens samfunnssikkerhetsinstruks innen CBRNE-beredskap, ref.kgl.res. 23. august 2013 <u>- Atomberedskap sentral og regional organisering</u> og <u>mandat for beredskapsutvalget mot biologiske hendelser, 23.mars 2019</u>.</p>
	<p>Alle embedene JD HOD KLD Helsedirektoratet Samfunnssikkerhet og beredskap</p> <hr/> <p>3.2.1.5.1.3</p> <p>Benytte fylkesberedskapsrådet aktivt for å sikre god faglig rådgivning regionalt og lokalt, i tråd med Nasjonal strategi for CBRNE- beredskap.</p>

Oppdrag	
FMNO FMTF JD HOD Samfunnssikkerhet og beredskap	<hr/> <p>3.2.1.5.2</p> <p>Fylkesmannen skal bidra i planlegging og gjennomføring av øvelsen <i>Arctic Reihn</i>.</p>
FMVT JD Samfunnssikkerhet og beredskap	<hr/> <p>3.2.1.5.3</p> <p>Fylkesmannen skal delta i rådgivningsgruppen for samvirkeområdet CE-beredskap.</p>
Alle embedene HOD JD Helsedirektoratet Samfunnssikkerhet og beredskap	<hr/> <p>3.2.1.5.4</p> <p>Fylkesmannen er observatør i kriseutvalget for atomberedskap.</p>

3.3 Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene

3.3.1 Tverrsektorielle delmål

3.3.1.1 Høy kvalitet i veiledning, kontroll, tilsyn og saksbehandling

Styringsparametere	Resultatmål
3.3.1.1.1 Gjennomførte tilsyn med ordningene i introduksjonsloven.	Alle embetene KD Tilsyn 3.3.1.1.1 Minimum 2 tilsyn per år.
3.3.1.1.2 Saksbehandlingstid i antall uker for klager over kommunens vedtak i byggesaker etter plan- og bygningsloven	Alle embetene KMD Areal, by og samfunn 3.3.1.1.2.1 Alle klagesaker er behandlet innen 12 uker, jf. § 7-1 bokstav d, i byggesaksforskriften Alle embetene KMD Areal, by og samfunn 3.3.1.1.2.2 Alle klagesaker der det er gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42, er behandlet innen 6 uker, jf. § 7-1 bokstav e, i byggesaksforskriften
3.3.1.1.3 Saksbehandlingstid i antall uker for ekspropriasjonssaker på plan- og bygningsrettens område (også der oreigningsloven er hjemmelsgrunnlag).	Alle embetene KMD Areal, by og samfunn 3.3.1.1.3.1 Alle ekspropriasjonssaker i førsteinstans på plan- og bygningsrettens område er behandlet innen 12 uker Alle embetene KMD Areal, by og samfunn 3.3.1.1.3.2 Alle ekspropriasjonssaker som klageinstans på plan- og bygningsrettens område er behandlet innen 12 uker

3.3.1.1.4 Implementering av BAT i tråd med industriutslippsdirektivet (IED)	Alle embedetene KLD Miljø og klima 3.3.1.1.4.1 Alle aktuelle virksomheter som er omfattet av avfalls-BREF, har fått varsel og pålegg om endring av tillatelse.
3.3.1.1.5 Kompetanse på forurensningstilsyn	Alle embedetene KLD Miljø og klima 3.3.1.1.5.1 Fylkesmannen har god kompetanse og tilfredsstillende aktivitet på forurensningstilsyn

Oppdrag
Alle embedetene KLD Miljø og klima 3.3.1.1.6 Delta i to IED-fellesprosjekt: Avfallsforbrenningsanlegg og næringsmiddel (food, milk and drink). I begge prosjektene skal fylkesmannen i 2020: 1) Finne de aktuelle virksomhetene; 2) gi oppdrag til virksomhetene om å vurdere sin egen virksomhet opp mot de beste teknikker slik de er beskrevet i BREF-dokumentene; og 3) gjennomføre statusrapportering og forberedelse til videre arbeid. Frist: 31.12.2020.

3.3.1.2 Effektiv og korrekt lov- og tilskuddsforvaltning

Styringsparametere	Resultatmål
3.3.1.2.1 Etablerte systemer for kontroll og oppfølging på landbruksområdet på regionalt og kommunalt nivå etterleves.	Alle embedetene LMD Landbruk og mat 3.3.1.2.1.1 Det er gjennomført kontroller i henhold til kontrollplan, og planen er bekreftet til Landbruksdirektoratet.
	Alle embedetene LMD Landbruk og mat 3.3.1.2.1.2 Det er gjennomført risikobasert forvaltningskontroll av 20 pst. av kommunene.

	<p>Alle embedene LMD Landbruk og mat</p> <hr/> <p>3.3.1.2.1.3 Andel avvik avdekket under kontroll som er fulgt opp: 100 pst.</p>
3.3.1.2.2 Veiledning av distrikter i utarbeidelse og revisjon av bruksregler og distriktsplaner.	<p>FMTL FMNO FMTF LMD Landbruk og mat</p> <hr/> <p>3.3.1.2.2.1 Alle reinbeitedistrikttene har oppdaterte bruksregler og distriktsplaner.</p>
3.3.1.2.3 Gjennomføring av oppgaver etter norsk-finsk reingjerdekonvensjon.	<p>FMTF LMD Landbruk og mat</p> <hr/> <p>3.3.1.2.3.1 Norge har oppfylt sine forpliktelser etter norsk-finsk reingjerdekonvensjon.</p>
3.3.1.2.4 Oppfølging av brudd på bestemmelsene i reindriftsloven	<p>FMTL FMNO FMTF LMD Landbruk og mat</p> <hr/> <p>3.3.1.2.4.1 Brudd på bestemmelsene i reindriftsloven eller vedtak gitt i medhold av reindriftsloven er fulgt opp.</p>
3.3.1.2.5 Utarbeiding av plan for telling av rein i 2020, på grunnlag av en risikovurdering av distrikttene.	<p>FMTL FMNO FMTF LMD Landbruk og mat Tilskudd og økonomiske virkemidler</p> <hr/> <p>3.3.1.2.5.1 Fylkesmannen har gjennomført telling av rein i henhold til planen for 2020.</p>

Oppdrag
FMTF LMD Landbruk og mat
3.3.1.2.6 Fylkesmannen skal kartlegge og dokumentere norsk/russisk grensegjerde, der gjerdet deles inn i parseller med tilstandsbeskrivelse. Det skal samtidig utarbeides en vedlikeholdsplan for de neste 5 år. Frist 31.12.2020.

FMTL | FMNO | LMD | Landbruk og mat

3.3.1.2.7

Fylkesmannen skal utarbeide en oversikt over ulovlig oppsatte gjerder og hytter i reindriftsnæringa. Frist 31.12.2020.

FMTL | FMNO | FMTF | LMD | Landbruk og mat

3.3.1.2.8

Fylkesmannen skal bidra i utviklingen av nytt fagsystem for melding om reindrift etter forespørsel fra Landbruksdirektoratet.

FMTL | FMNO | FMTF | LMD | Landbruk og mat

3.3.1.2.9

Fylkesmannen skal, på grunnlag av en oversikt over ulovlige forhold i reindriftsnæringen, jf. reindriftsloven § 75, utarbeide en plan for oppfølging av reindriftsutøverne det gjelder. Planen sendes Landbruksdirektoratet innen 1.9.2020.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

3.3.1.2.10

Ta i bruk nytt digitalt saksbehandlingssystem for tilskudd til veterinære reiser og bistå i arbeidet med videreutvikling og evaluering. Frist 31.12.2020.

3.3.1.3 Befolkingen har tillit til tjenestene og får ivaretatt sin rett til forsvarlige og nødvendige tjenester

Styringsparametere	Resultatmål
3.3.1.3.1 Tilsyn med tvangsbruk overfor personer med utviklingshemming.	Alle embetene HOD Helsetilsynet Tilsyn 3.3.1.3.1.1 Nye tvangstiltak skal følges opp med tilsyn. Tilsynet skal utføres på stedet hvor tjenesten ytes og tvangstiltakene utøves. Fylkesmannen skal undersøke om kommunens plikter overholdes i samsvar med overprøvde vedtak. Prioritering av tilsyn med tvang skal for øvrig være basert på informasjon om risikoforhold og på fylkesmannens kjennskap til kommunene og aktuelle vedtak.

<p>3.3.1.3.2</p> <p>Tilsynsmyndighetens kontakt med barn i barneverninstitusjoner og omsorgssentre.</p>	<p>Alle embedene BFD Helsetilsynet Tilsyn</p> <hr/> <p>3.3.1.3.2.1</p> <p>Fylkesmannen skal ta kontakt med det enkelte barn med tilbud om tilsynssamtale. Barnet kan kontaktes i forkant eller under fylkesmannens tilsynsbesøk. Dersom barnet ikke var tilstede under tilsynsbesøket, skal fylkesmannen i etterkant kontakte barnet med tilbud om samtale.</p>
	<p>Alle embedene BFD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsetilsynet Tilsyn</p> <hr/> <p>3.3.1.3.2.2</p> <p>Fylkesmannen skal gjennomføre samtale med alle barn som ønsker det.</p>
<p>3.3.1.3.3</p> <p>Saksbehandlingstid.</p>	<p>Alle embedene HOD Helsetilsynet Tilsyn</p> <hr/> <p>3.3.1.3.3.1</p> <p>Median saksbehandlingstid for tilsynssaker: 6 måneder eller mindre.</p>
	<p>Alle embedene ASD Helsetilsynet Tilsyn</p> <hr/> <p>3.3.1.3.3.2</p> <p>Saksbehandlingstid for tilsynssaker: 5 måneder eller mindre</p>
	<p>Alle embedene ASD HOD Helsetilsynet Tilsyn</p> <hr/> <p>3.3.1.3.3.3</p> <p>Avslutning av klagesaker: Minst 90 prosent innen 3 måneder.</p>
	<p>Alle embedene HOD Helsetilsynet Tilsyn</p> <hr/> <p>3.3.1.3.3.4</p> <p>Andel vedtak om bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemming som er overprøvd innen 3 måneder: Minst 90 %.</p>

	<p>Alle embedene HOD Helsetilsynet Tilsyn</p> <hr/> <p>3.3.1.3.3.5 Andel søknader om dispensasjon fra utdanningskrav som er behandlet innen 3 måneder: Minst 90 %.</p>
	<p>Alle embedene BFD Helsetilsynet</p> <hr/> <p>3.3.1.3.3.6 Minst 90 % av klager på tvang i barnevernsinstitusjoner og omsorgssentre skal være avsluttet innen 1 måned.</p>
3.3.1.3.4 Aktivitetsvolum av tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester	<p>FMOV HOD Helsetilsynet Tilsyn</p> <hr/> <p>3.3.1.3.4.1 Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 715 poeng</p>
	<p>FMVL HOD Helsetilsynet Tilsyn</p> <hr/> <p>3.3.1.3.4.2 Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 360 poeng</p>
	<p>FMVT HOD Helsetilsynet Tilsyn</p> <hr/> <p>3.3.1.3.4.3 Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 265 poeng</p>
	<p>FMAG FMTF HOD Helsetilsynet Tilsyn</p> <hr/> <p>3.3.1.3.4.4 Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 240 poeng</p>
	<p>FMIN FMTL HOD Helsetilsynet Tilsyn</p> <hr/> <p>3.3.1.3.4.5 Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 295 poeng</p>
	<p>FMMR HOD Helsetilsynet Tilsyn</p> <hr/> <p>3.3.1.3.4.6 Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 175 poeng</p>

	FMRO HOD Helsetilsynet Tilsyn
	3.3.1.3.4.7
	Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 230 poeng
	FMNO HOD Helsetilsynet
	3.3.1.3.4.8
	Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 185 poeng
3.3.1.3.5 Aktivitetsvolum av tilsyn med spesialisthelsetjenesten	FMTL HOD Helsetilsynet Tilsyn
	3.3.1.3.5.1
	Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 70 poeng
	FMIN FMVT FMAG HOD Helsetilsynet Tilsyn
	3.3.1.3.5.2
	Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 60 poeng
	FMVL HOD Helsetilsynet Tilsyn
	3.3.1.3.5.3
	Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 85 poeng
	FMRO FMNO HOD Helsetilsynet Tilsyn
	3.3.1.3.5.4
	Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 45 poeng
	FMOV HOD Helsetilsynet Tilsyn
	3.3.1.3.5.5
	Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 170 poeng
	FMTF HOD Helsetilsynet
	3.3.1.3.5.6
	Tilsynsaktiviteter tilsvarende 65 poeng
	FMMR HOD Helsetilsynet
	3.3.1.3.5.7
	Tilsynsaktiviteter tilsvarende 40 poeng

<p>3.3.1.3.6</p> <p>Aktivitetsvolum av tilsyn med sosiale tjenester</p>	<p>FMOV ASD Helsetilsynet Tilsyn</p>
	<p>3.3.1.3.6.1</p> <p>Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 240 poeng</p>
	<p>FMVT ASD Helsetilsynet Tilsyn</p>
	<p>3.3.1.3.6.2</p> <p>Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 85 poeng</p>
	<p>FMAG FMTF ASD Helsetilsynet Tilsyn</p>
	<p>3.3.1.3.6.3</p> <p>Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 80 poeng</p>
	<p>FMVL ASD Helsetilsynet Tilsyn</p>
	<p>3.3.1.3.6.4</p> <p>Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 120 poeng</p>
	<p>FMRO ASD Helsetilsynet Tilsyn</p>
	<p>3.3.1.3.6.5</p> <p>Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 75 poeng</p>
	<p>FMTL ASD Helsetilsynet Tilsyn</p>
	<p>3.3.1.3.6.6</p> <p>Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 100 poeng</p>
	<p>FMMR ASD Helsetilsynet Tilsyn</p>
	<p>3.3.1.3.6.7</p> <p>Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 60 poeng</p>
	<p>FMIN ASD Helsetilsynet</p>
	<p>3.3.1.3.6.8</p>
	<p>Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 95 poeng</p>
	<p>FMNO ASD Helsetilsynet</p>
	<p>3.3.1.3.6.9</p>
	<p>Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 65 poeng</p>

<p>3.3.1.3.7 Avslutning av tilsyn</p>	<p>Alle embedene HOD ASD BFD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsetilsynet Tilsyn</p> <hr/> <p>3.3.1.3.7.1 Alle tilsyn på Helsetilsynets områder hvor det er funnet brudd på lov- og forskriftskrav er avsluttet (dvs. praksis er endret) innen en avtalt frist.</p>
---	---

<p>Oppdrag</p>
<p>FMVT FMTF BFD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</p> <hr/>
<p>3.3.1.3.8 Fylkesmannen skal innhente erfaringer fra kommunene som deltar i forsøket med ny ansvarsdeling mellom stat og kommune i barnevernet, foreta vurderinger av forsøkskommunenes arbeid og delta i regelmessige drøftingsmøter med Bufdir om temaet.</p>
<p>Alle embedene HOD Helsetilsynet</p> <hr/>
<p>3.3.1.3.9 Alle landets fylkesmenn skal føre tilsyn med somatiske spesialisthelsetjenester til pasienter som er plassert på en annen avdeling enn den som har spesifikk kompetanse og medisinsk ansvar (dvs. utlokaliserte pasienter). Tilsynet skal gjennomføres ved alle helseforetak i løpet av to år (2019 og 2020). Tilsynene utgjør en del av resultatmålet for planlagte tilsyn. Antallet som skal gjennomføres fremgår av veilederen for det landsomfattende tilsynet. Tilsynene skal utføres i tråd med veilederen.</p>
<p>Alle embedene HOD Helsetilsynet</p> <hr/>
<p>3.3.1.3.10 Statens helsetilsyn har startet planleggingen og utviklingen av et landsomfattende tilsyn med tvang i psykisk helsevern i 2020-2021. Tilsynet starter opp med 2 – 4 tilsyn på landsbasis i 2020. Tilsynet er forutsatt gjennomført av sentralt sammensatte team. For de fylkene hvor det gjennomføres tilsyn i 2020, og senere i 2021, må det enkelte embetet bistå og delta ved gjennomføringen og oppfølgningen av tilsynet. Embetene det gjelder vil bli varslet i egne brev fra Statens helsetilsyn i andre halvdel av 2020.</p>

3.3.1.3.11

Alle landets fylkesmenn skal føre tilsyn med praktiseringen av tvungen somatisk helsehjelp i den kommunal helse- og omsorgstjenesten. Tilsynet skal utføres i tråd med veileder utarbeidet av Statens helsetilsyn, og utgjør en del av resultatmålet for planlagt tilsyn. Antallet tilsyn som skal gjennomføres framgår av veilederen. Alle tilsynene skal være gjennomført innen utgangen av 2020.

3.3.1.3.12

Alle landets fylkesmenn skal i 2020 føre tilsyn med tilgjengelighet til sosiale tjenester i Nav. Det er utarbeidet en veileder og tilsynene skal utføres i tråd med denne. Tilsynene utgjør en del av resultatmålet for planlagte tilsyn. Antallet som skal gjennomføres fremgår av veilederne. Tilsynet vil gå over to år og alle tilsynene skal være gjennomført innen utgangen av 2021.

3.3.1.3.13

Alle landets fylkesmenn skal i 2020 og 2021 føre tilsyn med undersøkelser i barnevernet. Det er utarbeidet en veileder og tilsynene skal utføres i tråd med denne. Tilsynene utgjør en del av resultatmålet for planlagte tilsyn. Antallet som skal gjennomføres fremgår av veilederne. Alle tilsynene skal være gjennomført innen utgangen av 2021.

3.3.1.3.14

Koordinerende fylkesmenn for tilsyn med Bufetat må ta initiativ til, og koordinere et tilsyn, ikke nødvendigvis systemrevisjon, rettet mot Bufetat i 2020 med bistandsplikt i akuttsaker som tema. Fylkesmennene skal med utgangspunkt i Veileder for landsomfattende tilsyn 2017 undersøke om Bufetat sikrer forsvarlig ivaretakelse av bistandsplikten når barneverntjenesten anmoder om tiltak i akuttsituasjoner. Det må gjennomføres ett tilsyn i hver Bufetat region. Tilsynet skal registreres i NESTOR og tilsynsrapporten skal oversendes til Helsetilsynet ved årsslutt.

3.3.1.3.15

Fylkesmannen skal bistå Bufdir i arbeidet med å

- utarbeide mer barnevennlig informasjon om rett til å klage i barnevernssaker
- vurdere hvilke tekniske endringer som kan gjøres for å forenkle klagemulighetene for barn.

Fylkesmennenes fellesadministrasjon skal koordinere arbeidet.

3.3.1.4 Andre oppdrag

Oppdrag

3.3.1.4.1

Fylkesmannen skal gi løpende veiledning til kommuner, folkevalgte, og private i ny kommunelov og tilhørende forskrifter når disse trer i kraft, og må sørge for god og oppdatert kompetanse i ny kommunelov med tilhørende forskrifter.

3.3.2 Justis- og beredskapsdepartement

3.3.2.1 En effektiv og velfungerende vergemålsforvaltning som ivaretar rettsikkerhet og rettslikhet

Styringsparametere	Resultatmål
3.3.2.1.1 Saksbehandlingstid (utvalgte sakstyper).	Alle embetene JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester 3.3.2.1.1.1 <i>Opprett vergemål – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 70 dager.</i> 3.3.2.1.1.2 <i>Fylkesmannens samtykke til bruk av kapital – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 20 dager.</i>
	FMOV FMIN FMVL JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

	<p>FMOV FMIN FMAG FMVL JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</p> <hr/> <p>3.3.2.1.3 <i>Godtgjøring og utgiftsdekning til verger og representanter</i> – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 45 dager.</p>
	<p>Alle embedene JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</p> <hr/> <p>3.3.2.1.4 <i>Klagesaksbehandling</i> – 80 % av klagene Fylkesmannen mottar på vergemålsområdet skal være behandlet innen 60 dager.</p>
3.3.2.1.2 Vergeregnskapskontroll	<p>Alle embedene JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</p> <hr/> <p>3.3.2.1.2.1 Alle vergeregnskap i sentralt uttrekk fra Statens sivilrettsforvaltning skal være kontrollert innen fristen.</p>
3.3.2.1.3 Digital innsending	<p>Alle embedene JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</p> <hr/> <p>3.3.2.1.3.1 Andelen vergeregnskap som leveres digitalt via Altinn, skal være minst 75 %.</p> <hr/> <p>Alle embedene JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</p> <hr/> <p>3.3.2.1.3.2 Andelen søknader om godtgjøring og søknader om fylkesmannens samtykke (bruk av kapital, salg av eiendom etc.) som leveres digitalt via Altinn, skal være minst 60 %</p>

Oppdrag

Alle embetene | JD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

3.3.2.1.4

Fylkesmannen skal gjennomføre tilsyn i tråd med føringer fra SRF.

Alle embetene | JD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

3.3.2.1.5

Fylkesmannen skal i løpet av 1. tertial sende SRF alle dommer avsagt etter 1.7.2013 om fratakelse av rettslig handleevne. Fylkesmannen skal også i løpet av 2020 sørge for at registreringen av personer fratatt rettslig handleevne er riktig i VERA, Brønnøysundregistrene og Folkeregisteret

3.3.2.2 Vergehaver skal ha høy grad av selvbestemmelse og vergemålene skal være individtilpassede

Styringsparametere	Resultatmål
3.3.2.2.1 Individtilpasning av vergemål	<p>Alle embetene JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</p> <p>3.3.2.2.1.1 Når et vergemål opprettes, skal fylkesmannen foreta nødvendige undersøkelser slik at vergens mandat tilpasses vergehavers behov og ønsker. Begrunnelsen for omfanget av vergemålet skal framgå av vedtaket.</p>
	<p>Alle embetene JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</p> <p>3.3.2.2.1.2 Kompetente verger som ivaretar vergehavers selvbestemmelsesrett, har god rolleforståelse og kunnskap om vergemålsloven. Vergene skal være bevisst på at vergerollen både innebærer å gi beslutningsstøtte til vergehaver samt å representere personen utad.</p>

Oppdrag

Alle embetene | JD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

3.3.2.2.2

Fylkesmannen skal i 2020 gjennomføre en brukerundersøkelse blant sine verger. SRF vil stå for utformingen av brukerundersøkelsen.

3.3.3 Kunnskapsdepartementet

3.3.3.1 Barnehagemyndigheter, barnehageeiere og skoleeiere forstår, formidler og etterlever regelverket

Styringsparametere	Resultatmål
3.3.3.1.1 Riktig virkemiddel til riktig tid	<p>Alle embetene KD Barnehage og opplæring Klagesaksbehandling Tilsyn</p> <hr/> <p>3.3.3.1.1.1 All vurdering av oppfølging og valg av virkemiddel skal være basert på kunnskap om tilstanden på rettsikkerhetsområdet</p> <hr/> <p>3.3.3.1.1.2 Økt bruk av tilsyn som virkemiddel der risikovurderingene tilsier det</p>
3.3.3.1.2 Risikobasert tilsyn	<p>Alle embetene KD Barnehage og opplæring Tilsyn</p> <hr/> <p>3.3.3.1.2.1 Tilsyn er prioritert på områder hvor det er høy sannsynlighet for brudd på regelverket og hvor det er store konsekvenser for barn, unge og voksne og læringer</p> <hr/> <p>3.3.3.1.2.2 Tilsyn skal, i større grad enn i 2018, sikre økt samsvar mellom identifisert risiko og de kontrollerte områdene i regelverket</p>

	<p>FMTL KD Barnehage og opplæring Tilsyn</p> <hr/> <p>3.3.3.1.2.3</p> <p>Tilsyn skal, i større grad enn i 2018, sikre økt samsvar mellom identifisert risiko og de kontrollerte områdene i regelverket</p>
	<p>FMOV KD Barnehage og opplæring Tilsyn</p> <hr/> <p>3.3.3.1.2.4</p> <p>Tilsyn skal, i større grad enn i 2018, sikre økt samsvar mellom identifisert risiko og de kontrollerte områdene i regelverket</p>
	<p>FMIN KD Barnehage og opplæring Tilsyn</p> <hr/> <p>3.3.3.1.2.5</p> <p>Tilsyn skal, i større grad enn i 2018, sikre økt samsvar mellom identifisert risiko og de kontrollerte områdene i regelverket</p>
	<p>FMVT KD Barnehage og opplæring Tilsyn</p> <hr/> <p>3.3.3.1.2.6</p> <p>Tilsyn skal, i større grad enn i 2018, sikre økt samsvar mellom identifisert risiko og de kontrollerte områdene i regelverket</p>
3.3.3.1.3 Forebyggende og systematisk arbeid for et trygt og godt skolemiljø	<p>Alle embedene KD Barnehage og opplæring Klagesaksbehandling</p> <hr/> <p>3.3.3.1.3.1</p> <p>Alle skoleeiere og skoleledere har kompetanse på hva som gir et trygt og godt skolemiljø</p> <hr/> <p>Alle embedene KD Barnehage og opplæring Klagesaksbehandling</p> <hr/> <p>3.3.3.1.3.2</p> <p>Alle skoler har fått økt kompetanse om aktivitetsplikten</p>

<p>3.3.3.1.4 Rask behandling i saker etter § 9 A-6</p>	<p>Alle embedene KD Barnehage og opplæring Klagesaksbehandling</p> <hr/> <p>3.3.3.1.4.1 Innen fem virkedager skal fylkesmannen ta kontakt med eleven/foreldre som har meldt inn saken og gi dem en plan for videre saksbehandling. Innen samme frist skal fylkesmannen ha avgjort om saken skal avvises.</p> <hr/> <p>Alle embedene KD Barnehage og opplæring Klagesaksbehandling</p> <hr/> <p>3.3.3.1.4.2 Alle saker er ferdigbehandlet så raskt som mulig</p>
<p>3.3.3.1.5 Kvalitet i saksbehandlingen etter § 9 A-6</p>	<p>Alle embedene KD Barnehage og opplæring Klagesaksbehandling</p> <hr/> <p>3.3.3.1.5.1 Alle vedtak etter § 9 A-6 har høy kvalitet i saksbehandlingen</p>
<p>3.3.3.1.6 Klarspråk og brukerrettede vedtak</p>	<p>Alle embedene KD Barnehage og opplæring Klagesaksbehandling</p> <hr/> <p>3.3.3.1.6.1 Alle vedtak er skrevet i et klart språk og er tilpasset mottakeren</p>
<p>3.3.3.1.7 Riktig rettsanvendelse og forståelse av saksbehandlingsreglene i vedtak</p>	<p>Alle embedene KD Barnehage og opplæring Klagesaksbehandling</p> <hr/> <p>3.3.3.1.7.1 Antall vedtak fra skoleeier med rettsanvendelsesfeil og/eller saksbehandlingsfeil er redusert</p>

Oppdrag

3.3.3.1.8

Fylkesmannen skal øke sin kompetanse på fagopplæringsområdet og sørge for økt regelverksetterlevelse i sektor. Dette gjelder særlig lærekandidatordningen.

3.3.3.2 Fylkesmannen understøtter nasjonale myndigheters, fylkeskommunenes og kommunenes arbeid med bosetting og integrering

Styringsparametere	Resultatmål
3.3.3.2.1 Fylkesmannen bidrag til samarbeid mellom stat- og kommunesektor om bosetting av nyankomne flyktninger.	Alle embetene KD Annet tema 3.3.3.2.1.1 Helhetlig samarbeid mellom stat, fylkeskommuner og kommuner om rask og treffsikker bosetting.

3.4 Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk

3.4.1 Kunnskapsdepartementet

3.4.1.1 Barnehageeiere og skoleeiere har ansatte med kompetanse som fremmer utvikling, læring og trivsel tilpasset barn og unges behov

Styringsparametere	Resultatmål
3.4.1.1.1 Ordninger for regional og desentralisert kompetanseutvikling for barnehage og skole	Alle embetene KD Barnehage og opplæring 3.4.1.1.1.1 Alle barnehage- og skoleeiere har systemer for å kartlegge, analysere og vurdere kompetansebehov i sine virksomheter
	Alle embetene KD Barnehage og opplæring 3.4.1.1.1.2 Alle samarbeidsforum sikrer at prioritering av tiltak møter lokale kompetansebehov og er forankret i langsiktige kompetanseutviklingsplaner

	<p>Alle embedene KD Barnehage og opplæring</p> <hr/> <p>3.4.1.1.3</p> <p>Alle samarbeidsforum sikrer at barnehage- og skolebaserte kompetansetiltak gjennomføres i partnerskap mellom barnehage-, skoleeiere og UH</p>
3.4.1.1.2 Oppfølgingsordningen for kommuner med særskilt behov for støtte til utviklingsarbeid	<p>FMVT FMAG FMRO FMVL FMMR FMTL FMNO FMTF KD Barnehage og opplæring</p> <hr/> <p>3.4.1.1.2.1</p> <p>Alle kommuner i oppfølgingsordningen har systemer for å kartlegge, analysere og vurdere kompetansebehov i sine virksomheter</p> <hr/> <p>FMVT FMAG FMRO FMVL FMMR FMTL FMNO FMTF KD Barnehage og opplæring</p> <hr/> <p>3.4.1.1.2.2</p> <p>Alle kommuner i oppfølgingsordningen jobber med målretta tiltak basert på analyser av utfordringer og behov for å bedre læringsmiljøet og læringsutbyttet for barn og unge</p>

Oppdrag
FMVT FMAG FMRO FMVL FMMR FMTL FMNO FMTF KD Barnehage og opplæring
<p>3.4.1.1.3</p> <p>I oppfølgingsordningen skal fylkesmannen i en forfase samarbeide med kommuner og eksterne ressurspersoner for å finne hensiktsmessige tiltak for den enkelte kommune.</p> <p>Som en videreutvikling av oppfølgingsordningen vil fylkesmannen få midler til utviklingstiltak i kommunene. Etter søknad fra kommunene skal fylkesmannen behandle søknadene og fordele midlene. Fylkesmannen skal innhente rapportering på bruk av midlene fra kommunene.</p>

4 Andre forutsetninger og krav

4.1 Føringer for 2020

4.1.1 Fellesføringer 2020

Oppfølging av regjeringens inkluderingsdugnad

Fylkesmannen skal arbeide for å utvikle rutiner og arbeidsformer for å nå målene for regjeringens inkluderingsdugnad. Fylkesmannen skal i årsrapporten redegjøre for hvordan rekrutteringsarbeidet har vært innrettet for å nå målet om 5 pst., vurdere eget arbeid opp mot målene og omtale utfordringer og vellykkede tiltak. Har fylkesmannen hatt nyansettelser i faste eller midlertidige stillinger i 2020, skal antallet med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en, samt nyansettelser i faste og midlertidige stillinger totalt, rapporteres i årsrapporten. Fylkesmannen skal rapportere i tråd med veiledning publisert høsten 2019.

4.1.2 Arbeid med informasjonssikkerhet

Norge er blant de fremste landene i verden på å ta i bruk digital teknologi. Dette gir store muligheter og fordeler, men digital teknologi byr også på nye utfordringer. Et overordnet mål er at norske virksomheter digitaliserer på en sikker og tillitvekkende måte, og har bedre evne til egenbeskyttelse mot uønskede digitale hendelser, jf. Nasjonal strategi for digital sikkerhet (2019).

Med bakgrunn i dette skal alle KMDs underlagte virksomheter fra og med 2020 gi en overordnet beskrivelse i årsrapporten av status i det interne arbeidet med informasjonssikkerhet. Omtalen skal inkludere mål og strategi for virksomhetens arbeid med informasjonssikkerhet, internkontrollsystemet, kartlegging av avhengigheter og deltagelse i øvelser. Første statusrapportering skal skje i forbindelse med fylkesmannens årsrapport for 2019.

4.1.3 Utvikling av klimavennlig virksomhet

Det er viktig at embetene gjennomfører klimatiltak i egen virksomhet. Alle embetene skal i 2020 fortsette å gjøre tiltak for å sikre at egen virksomhet blir mer miljøvennlig

4.2 Vesentlige endringer i oppgaveporteføljen

4.2.1 Arbeids- og sosialdepartementet

4.2.2 Barne- og familielatedepartementet

4.2.3 Helse- og omsorgsdepartementet

4.2.4 Justis- og beredskapsdepartementet

4.2.5 Klima- og miljødepartementet

4.2.6 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Arbeid med informasjonssikkerhet

Norge er blant de fremste landene i verden på å ta i bruk digital teknologi. Dette gir store muligheter og fordeler, men digital teknologi byr også på nye utfordringer. Et overordnet mål er at norske virksomheter digitaliserer på en sikker og tillitvekkende måte, og har bedre evne til egenbeskyttelse mot uønskede digitale hendelser, jf. Nasjonal strategi for digital sikkerhet (2019).

Med bakgrunn i dette skal alle KMDs underlagte virksomheter fra og med 2020 gi en overordnet beskrivelse i årsrapporten av status i det interne arbeidet med informasjonssikkerhet. Omtalen skal inkludere mål og strategi for virksomhetens arbeid med informasjonssikkerhet, internkontrollsystemet, kartlegging av avhengigheter og deltagelse i øvelser. Første statusrapportering skal skje i forbindelse med embetenes årsrapport for 2019.

4.2.7 Kulturdepartementet

4.2.8 Kunnskapsdepartementet

4.2.9 Landbruks- og matdepartementet

5 Budsjettildelinger 2020

5.1 Budsjettildelinger på kap. 525 og kap. 3525

5.1.1 Kap. 525 Fylkesmannsembetene (Utgifter)

I tråd med Stortingets vedtak tildeles fylkesmannen utgifter og inntekter i 2018 i samsvar med kapittel 5.1.1 og 5.1.2:

Post	Betegnelse	Tildeling 2020 <i>(I 1000 kroner)</i>
-------------	-------------------	---

01	Driftsutgifter	1 896 952
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	172 308
	Sum kap. 525	2 069 260

Oversikt over de foreløpige tildelingene til det enkelte embete og til Fylkesmennenes Fellesadministrasjon (FMFA) følger som vedlegg 2.

Budsjettildeling til embetene for 2020 er i stor grad videreført fra 2019 bortsett fra endringer som følger av overføring av oppgaver til FMFA. Tildelingene til de embetene som slås sammen, er slått sammen.

Forklaringer til beløpene framkommer på første side i vedlegget.

Det presiseres at det kan bli endringer i løpet av budsjettåret mellom tildelingene til FMFA og embetene.

Rammeendringer

I 2019 ble det tildelt 12 mill. kroner for å dekke engangskostnader i forbindelse med etablering av Fylkesmennenes fellesadministrasjon. Det foreslås å videreføre 7 mill. kroner av denne ekstrabevilgningen til og med 2020.

Som følge av kommune- og regionreformen skal det overføres oppgaver fra fylkesmannen til kommunene og fylkeskommunene, tilsvarende 24,3 mill. kroner på landbruks- og klimaområdet.

Regjeringen har satt i gang et arbeid med mer effektive leieavtaler for statlige virksomheter. Som resultat av nye leiekontrakter for Fylkesmannen i Oslo og Viken, trekkes det derfor ut 2,7 mill. kroner i 2020.

Det rammeoverføres 112 000 kroner fra Direktoratet for økonomistyring til kap 525, post 01. Som følge av endrete tjenestemodeller, og endringer i kundeforhold på lønns- og regnskapsområdet for FMFA og fylkesmannsembetene.

Det foreslås at bevilgningen økes med 6 mill. kroner, mot en tilsvarende reduksjon på Klima- og miljødepartementets kap. 1420, post 21 Spesielle driftsutgifter.

Når embetet mottar midler til tidsavgrensede prosjekter eller oppgaver, skal midlene inntektsføres på kap. 3525, post 01, og når midlene brukes, skal de utgiftsføres på kap. 525, post 21 i tråd med Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 3.4.2 c). I tabellen under framgår tildelingen til embetet.

Tildeling på kap.525, post 01 for 2020

Kap/post	Betegnelse	Tildeling 2020 (i 1000 kroner)	Embete
525.01	Driftsutgifter (2. STB: Overf. fra 2018, korr.printut., kommunikasjonsf.)	343 448	FMOV
525.01	Driftsutgifter (2. STB: Overf. fra 2018, korr.printut., kommunikasjonsf.)	182 898	FMIN
525.01	Driftsutgifter (2. STB: Overf. fra 2018, korr.printut., kommunikasjonsf.)	136 572	FMVT
525.01	Driftsutgifter (2. STB: Overf. fra 2018, korr.printut., kommunikasjonsf.)	131 042	FMAG
525.01	Driftsutgifter (2. STB: Overf. fra 2018, korr.printut., kommunikasjonsf.)	116 346	FMRO
525.01	Driftsutgifter (2. STB: Overf. fra 2018, korr.printut., kommunikasjonsf.)	195 891	FMVL
525.01	Driftsutgifter (2. STB: Overf. fra 2018, korr.printut., kommunikasjonsf.)	91 669	FMMR
525.01	Driftsutgifter (2. STB: Overf. fra 2018, korr.printut., kommunikasjonsf.)	187 729	FMTL
525.01	Driftsutgifter (2. STB: Overf. fra 2018, korr.printut., kommunikasjonsf.)	114 633	FMNO
525.01	Driftsutgifter (2. STB: Overf. fra 2018, korr.printut., kommunikasjonsf.)	160 293	FMTF
Sum		1 660 521	

5.1.2 Kap. 3525 Fylkesmannsembetene (Inntekter)

I Prop. 1S (2018-2019) er følgende tildeling foreslått for 2019:

Post	Betegnelse	Tildeling 2020 (I 1000 kroner)
01	Inntekter ved oppdrag	172 308

	Sum kap. 3525	172 308
--	---------------	---------

På kap. 3525 post 02 Diverse inntekter føres refusjoner av ordinære driftsutgifter på kap. 525, post 01 som kan gjelde andre embeter, andre statlige virksomheter eller andre virksomheter og organisasjoner.

5.2 Tildelinger utenfor kapittel 525

5.2.1 Arbeids- og sosialdepartementet

5.2.2 Barne- og familieldepartementet

Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet, post 21 Spesielle driftsutgifter

Til sammen 9,5 mill. kroner tildeles til stillinger i embetene. Bufdir sender eget brev med fordeling av midlene.

I forbindelse med forsøket i Alta og Nøtterøy kommune med økt kommunalt oppgave- og finansieringsansvar for barnevernet tildeles hver av fylkesmennene i Troms og Finnmark og Vestfold og Telemark inntil 335 000 kroner. Midlene skal benyttes til å føre tilsyn i henhold til Forskriftene om forsøk med økt kommunalt oppgave- og finansieringsansvar for barnevernet i den respektive kommune § 14. Fylkesmannen skal i tillegg legge til rette for samhandlingen mellom forsøkskommune og Bufetat i fylket.

Inntil 3,5 mill. kroner tilstilles Fylkesmannen i Troms og Finnmark for å utbetale statsrefusjon til Svalbard for barneverntiltak på fastlandet. Det vises til Virksomhets- og økonomiinstruks for fylkesmannen gjeldende fra 01.01.2020, hvor Fylkesmannen i Troms og Finnmarks oppgave knyttet til å utbetale statsrefusjon til Svalbard for barneverntiltak på fastlandet er beskrevet.

Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet, post 60 Kommunalt barnevern

Når det gjelder videreføring av øremerkede stillinger i det kommunale barnevernet vises det til pkt. 3.1.7.4.

Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet, post 61 Utvikling i kommunene

Til sammen 9,75 mill. kroner tilstilles embetene til tilskudd til videreføring av lokale utviklingsprosjekter i kommunale læringsnettverk. Bufdir sender eget brev med fordeling av ytterligere midler i en styrking av ordningen.

5.2.3 Helse- og omsorgsdepartementet

5.2.4 Justis- og beredskapsdepartementet

Tabellen viser tildeling til de ulike embetene over kap 469, post 01 Vergemålsordningen, for 2020. I tillegg gis en belastningsfullmakt på kap. 469 Vergemålsordningen, post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 470 Fri rettshjelp, post 01 Driftsutgifter.

Bevilgningene på kap. 469, post 21 og kap. 470, post 01 disponeres i tråd med regelverket for de regelstyrte ordningene. Det er viktig at fylkesmannen er oppmerksom på hvilke type utgifter som kan belastes de regelstyrte postene, samt utviser en kritisk holdning til bruken av denne typen utgifter. Justis- og beredskapsdepartementet gjør oppmerksom det er flere virksomheter som belaster kap. 470, post 01.

Tildeling over kap. 469, post 01 Vergemålsordningen			
Kap/post	Betegnelse	Tildeling 2020 (i 1000 kroner)	Embete
469.01	Vergemålsordningen	65 240	FMOV
469.01	Vergemålsordningen	17 621	FMIN
469.01	Vergemålsordningen	19 307	FMVT
469.01	Vergemålsordningen	13 848	FMAG
469.01	Vergemålsordningen	16 291	FMRO
469.01	Vergemålsordningen	26 166	FMVL
469.01	Vergemålsordningen	11 773	FMMR
469.01	Vergemålsordningen	20 612	FMTL
469.01	Vergemålsordningen	13 770	FMNO
469.01	Vergemålsordningen	12 725	FMTF
Sum		217 353	

5.2.5 Klima- og miljødepartementet

Miljødirektoratet tildeler budsjettmidler til spesielle oppdrag og tidsavgrensede prosjekter til fylkesmannen over kapittel 1140 Høstbare viltressurser, 1400 Klima- og miljødepartementet, 1410 Miljøforskning og overvåking, 1420

Miljødirektoratet og 1425 Fisketiltak. Det vises til supplerende tildelinger for detaljerte budsjettildelinger på klima- og miljøområdet til hvert enkelt embete.

Hovedtildelingen på klima- og miljøområdet skjer ved første supplerende tildeling. På områdene rovvilt og kalking av vassdrag skjer det tildelinger igjennom året.

Retningslinjer

Miljødirektoratet viser til [retningslinjer fra Fornyings- og administrasjonsdepartementet av 16.02.2010](#) (nå KMD) vedrørende administrativ kostnadsdekning. Dekning av embetets administrative tilleggskostnader avtales med oppdragsgiver jf. retningslinjen pkt. 2. De tildelte midlene er ikke overførbare til neste år og eventuelle overskridelser kan ikke dekkes.

Klikk her [for rundskriv om tilskuddsordninger fra Klima og miljødepartementet, rundskriv T 1/19](#)

Tildeling for gebyrer fra tilsyn og konsesjonsbehandling				
Kap/post	Betegnelse	Prosjektnummer	Tildeling 2020 (i 1000 kroner)	Embete
1420.23	Tilsyn	14A18109	3 000	FMOV
1420.23	Konsesjonsbehandling		0	FMOV
1420.23	Tilsyn	14A18109	1 800	FMIN
1420.23	Konsesjonsbehandling		0	FMIN
1420.23	Tilsyn	14A18109	1 500	FMVT
1420.23	Konsesjonsbehandling		0	FMVT
1420.23	Tilsyn	14A18109	1 400	FMAG
1420.23	Konsesjonsbehandling		0	FMAG
1420.23	Tilsyn	14A18109	1 600	FMRO
1420.23	Konsesjonsbehandling		0	FMRO
1420.23	Tilsyn	14A18109	3 000	FMVL
1420.23	Konsesjonsbehandling		0	FMVL
1420.23	Tilsyn	14A18109	1 700	FMMR
1420.23	Konsesjonsbehandling		0	FMMR

1420.23	Tilsyn	14A18109	1 800	FMTL
1420.23	Konsesjonsbehandling		0	FMTL
1420.23	Tilsyn	14A18109	1 700	FMNO
1420.23	Konsesjonsbehandling		0	FMNO
1420.23	Tilsyn	14A18109	1 800	FMTF
1420.23	Konsesjonsbehandling		0	FMTF
		Sum	19 300	

Referanse i VØI

5.3.8.21: Gjennomføre et risikobasert tilsyn av delegert industri samt følge opp gjeldende tilsynsplan for Miljødirektoratet og FM.

Bevilgning

Miljødirektoratet viser til tilsynsplanen for 2020 hvor det fremgår estimat over antall tilsyn for hvert embete.

Bevilgningen for gebyrer fra konsesjonsbehandling kunngjøres i første supplerende tildeling i forbindelse med fylkesmannens frist 20. januar for innmelding av planlagte tilsyn jf. [veileder til fylkesmannsembetene om budsjettering og oppfølging av gebyrer](#).

Gebyrfinansierte utgifter belastes kap. 1420 post 23 og må ikke overskride innbetalte gebyr inneværende år. Tildelte midler vil justeres i henhold til oppdaterte inntektsprognoser på høsten. Gebyrinntektene skal anvendes til tilsynsaktiviteter og saksbehandling på forurensningsområdet.

For mer informasjon om planlegging/budsjettering, rapportering og bruk av tildelte midler, se veiledning om budsjettering og oppfølging av gebyrer gebyrveileder.

Post 39 opprydningstiltak				
Kap/post	Betegnelse	Prosjektnummer	Tildeling 2020 (i 1000 kroner)	Embete
1420.39	Forurensset sjøbunn og skipsverft (referanse i VØI: 5.1.5.41)	14A14186	1 000	FMOV

1420.39	Forurensset sjøbunn og skipsverft (referanse i VØI: 5.1.5.41)	14A14199	400	FMVT
1420.39	Kvalitetssikring Grunnforurensning (referanse i tildelingsbrevet: 3.1.4.4.7)	14A14201	1 000	FMAG
1420.39	Forurensset sjøbunn og skipsverft (referanse i VØI: 5.1.5.41)	14A14188	1 000	FMRO
1420.39	Kvalitetssikring Grunnforurensning (referanse i tildelingsbrevet: 3.1.4.4.7)	14A14201	1 000	FMRO
1420.39	Forurensset sjøbunn og skipsverft (referanse i VØI: 5.1.5.41)	14A14195	1 000	FMVL
1420.39	Forurensset sjøbunn og skipsverft (referanse i VØI: 5.1.5.41)	14A14190	900	FMMR
1420.39	Kvalitetssikring Grunnforurensning (referanse i tildelingsbrevet: 3.1.4.4.7)	14A14201	1 000	FMNO
1420.39	Forurensset sjøbunn og skipsverft (referanse i VØI: 5.1.5.41)	14A14189	942	FMTF
		Sum	8 242	

Referanse

3.1.4.4.7 Kvalitetssikret at alle grunnforurensingslokaliteter som fylkesmennene har ansvaret for er oppført i Grunnforurensningsdatabasen, Det skal leveres en egen sluttrapport. Frist: 31.12.2020

VØI: 5.1.5.41 Følge opp arbeidet med forurensset sjøbunn i aktuelle tiltaksplanområder og ved prioriterte verft. Dette inkluderer oppfølging av overvåking i etterkant av gjennomført tiltak.

Bevilgningen

Kvalitetssikring grunnforurensning: Embetene tildeles midler for å videreføre tilsetningene av medarbeider i engasjement for 2020 i henhold til avtale med Miljødirektoratet.

Forurensset sjøbunn og skipsverft: Embetene tildeles midler til prosjektmedarbeider som skal jobbe med å følge opp arbeidet med forurensset sjøbunn i tiltaksplanområde i fylket samt sørge for fremdrift i arbeidet ved prioriterte skipsverft. Det vil ettersendes egne brev til gjeldende embeter med mer informasjon om bevilgning.

5.2.6 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Utvikling av tilsynskalender				
Kap/post	Betegnelse	Prosjektnummer	Tildeling 2020 (i 1000 kroner)	Embete
571.21	Midlene skal gå til videreutvikling av felles nasjonal tilsynskalender (fase 2)	607092	500	FMMR
			Sum	500

Kommunestruktur				
Kap/post	Betegnelse	Prosjektnummer	Tildeling 2020 (i 1000 kroner)	Embete
571.21	Fylkesmannens arbeid med kommunestruktur	607025	1 360	FMOV
571.21	Fylkesmannens arbeid med kommunestruktur	607025	1 360	FMIN

571.21	Fylkesmannens arbeid med kommunestruktur	607025	1 360	FMVT
571.21	Fylkesmannens arbeid med kommunestruktur	607025	1 360	FMAG
571.21	Fylkesmannens arbeid med kommunestruktur	607025	1 360	FMRO
571.21	Fylkesmannens arbeid med kommunestruktur	607025	1 360	FMVL
571.21	Fylkesmannens arbeid med kommunestruktur	607025	1 360	FMMR
571.21	Fylkesmannens arbeid med kommunestruktur	607025	1 360	FMTL
571.21	Fylkesmannens arbeid med kommunestruktur	607025	1 360	FMNO
571.21	Fylkesmannens arbeid med kommunestruktur	607025	1 360	FMTF
		Sum	13 600	

Tilskudd til de politiske partiene				
Kap/post	Betegnelse	Tildeling 2020 (i 1000 kroner)	Embete	
577.01	Driftsutgifter	1 700	FMVL	
577.71	Tilskudd til de politiske partiers kommunale organisasjoner	33 592	FMVL	
577.73	Tilskudd til de politiske partiers fylkesorganisasjoner	73 402	FMVL	
577.75	Tilskudd til de politiske partiers fylkesungdomsorganisasjoner	21 803	FMVL	
		Sum	130 497	

5.2.7 Kulturdepartementet

5.2.8 Kunnskapsdepartementet

5.2.9 Landbruks- og matdepartementet

I tråd med Stortingets vedtak tildeles fylkesmannen utgifter og inntekter i 2019 i samsvar med kapittel 5.1.1 og 5.1.2.

1. Tildelinger til fylkesmannen fra Landbruks- og matdepartementet utenfor kapittel 525

Landbruks- og matdepartementet viser til Prop. 1 S (2019-2020), Prop. 117 S (2018-2019), Prop. 120 S (2018-2019) og Stortingets behandling av disse der de økonomiske rammer og retningslinjer framgår.

2 Tildeling av belastningsfullmakter innenfor Landbruksdirektoratets ansvarsområde

2.1 Rammer for fullmaktene

De økonomiske rammer og retningslinjer går fram av pkt. 5.2.5.1 ovenfor.

Landbruksdirektoratet tar forbehold om eventuelle endringer i tildelingen som følge av endringer i statsbudsjettet for 2020.

2.2 Tildeling av belastningsfullmakter

Landbruksdirektoratet tildeler herved belastningsfullmakt til budsjettdisponering for tilskuddsordninger innenfor Landbruk- og matdepartementets område.

I henhold til Reglement for økonomistyring i staten, skal Landbruksdirektoratet gi belastningsfullmakt til fylkesmannen for de tilskudds- og erstatningsordninger der fylkesmannen er vedtaksmyndighet. Videre skal fylkesmannen gi belastningsfullmakt til budsjettdisponering til kommunene der kommunene er vedtaksmyndighet.

Produksjonstilskuddene, tilskudd til avløsning ved ferie og fritid, regionalt miljøtilskudd tilskudd til reinbeitedistrikter og tamreinlag og tilskudd til siidaandeler og tamreinlag, er unntatt fra tildelingen fordi belastningsfullmakten utøves i Landbruksdirektoratet.

2.3 Ordninger uten rammefordeling

For noen av ordningen gis det en generell budsjettfullmakt til å belaste ordningen. Slik fullmakt gis til fylkesmannen for følgende ordninger:

Reisetilskudd ved veterinærers syke- og inseminasjonsbesøk// Tidligpensjon for jordbrukere// Erstatning for avlingssvikt// Erstatning for svikt i honningproduksjonen// Erstatning etter offentlige pålegg som følge av

planteskadegjørere// Erstatning etter offentlige pålegg om nedslakting av husdyr// Erstatning etter frivillig nedslaktning av sauebesetning pga. sykdommene mædi og skrapesyke// Erstatning for tap av tilskudd i en pålagt oppholdsperiode// Erstatning for nedføringskostnader som følge av radioaktivitet// Erstatning for flytterestriksjoner for bier// Kompensasjon for produksjonstap ved MRSA// Kompensasjon ved restriksjoner i bruk av utmarksbeite grunna rovvilt// Kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold.

2.4 Tildeling av budsjettdisponering til kommunene

Fylkesmannen fordeler midler til kommunene og gir budsjettdisponering til kommunene omtalt nedenfor i kap 3.

For tilskudd til avløsning ved sykdom mv., skal fylkesmannen gi kommunene en generell budsjettdisponering til kommunene.

Kopi av brev som sendes kommunene med belastningsfullmakt til budsjettet disponering sendes Landbruksdirektoratet.

3 Tilskuddsordninger innen skogbruk og jordbruk

3.1 Skogbruksplanlegging med miljøregistreringer

For 2020 er det tildelt 26,4 mill. kr til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer. Fylkesmannen tildeler midlene til prosjekt på grunnlag av hovedplaner og handlingsplaner. Det er derfor spesielt viktig at disse oppdateres fortløpende. Ved årets tildeling skal prosjekter som kommer til utbetaling i nær framtid, og som ennå ikke er fullfinansiert, prioriteres. Prosjekt som er under arbeid prioriteres ved neste års tildeling.

Landbruksdirektoratet vil underveis i året evaluere status på forbruk av årets midler til skogbruksplanlegging. Det kan bli aktuelt å trekke tilbake tilskuddsrammer som ikke er disponert til konkrete skogbruksplanprosjekt, og omfordеле midler til andre fylker. Landbruksdirektoratet har også holdt igjen noe midler sentralt som kan tildeles der det er behov.

Landbruksdirektoratet presiserer at skogbruksplanprosjektene skal gjennomføres etter gjeldende lover og regler, og ikke være konkurransevridende. Dette betyr at fylkesmannen skal påse at skogeier aktivt må samtykke til at data fra takstprosjektet kan deles. Skogeier skal i bestillingsprosessen få relevante alternativer for hvilke rettigheter til data som gis, samt hvem skogeier ønsker å dele de ulike rettighetene med.

Fylkesmannen skal sørge for at det før prosjektene avsluttes oversendes kopi av alle innsamlede data til sentral base hos NIBIO. Sluttutbetaling av tilskudd til skogeier skal ikke skje før prosjektet er endelig avsluttet og alle data er levert.

Skogbruksplanlegging med miljøregistreringer			
Kap/post	Betegnelse	Tildeling 2020 (i 1000 kroner)	Embete
1150.50	Tilskudd til skogbruksplan	3 000	FMOV
1150.51	Tilskudd til skogbruksplan	6 500	FMIN
1150.52	Tilskudd til skogbruksplan	1 700	FMVT
1150.53	Tilskudd til skogbruksplan	3 000	FMAG
1150.54	Tilskudd til skogbruksplan	750	FMRO
1150.55	Tilskudd til skogbruksplan	2 000	FMVL
1150.56	Tilskudd til skogbruksplan	1 500	FMMR
1150.57	Tilskudd til skogbruksplan	5 000	FMTL
1150.58	Tilskudd til skogbruksplan	2 000	FMNO
1150.59	Tilskudd til skogbruksplan	950	FMTF
	Sum	26 400	

3.2 Nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)

Fylkesmannen skal følge opp at kommunene gjennomfører en risikobasert stedlig kontroll i henhold til Veileder for risikobasert kontroll av tilskudd til skogkultur etter NMSK-forskriften og utbetalinger fra skogfond.

Alle gjennomførte feltkontroller skal registreres i ØKS.

3.2.1 Vegbygging, drift med taubane, hest o.a

I 2020 er det over Landbrukets utviklingsfond bevilget 113 mill. kr til vegbygging og drift med taubane, hest o.a. og om lag 20 mill. kroner til vegbygging over statsbudsjettet kap 1149.71, til sammen 133 mill kr. Landbruksdirektoratet fordeler 122 mill. kr til fylkesmannen til vegbygging og drift med taubane, hest o.a. Resterende midler holdes tilbake sentralt og deles ut til embetene etter en behovsrapportering i juni.

Fylkesmannen skal veilede og gi faglig støtte til kommunene som nå overtar ansvaret for tilskuddsforvaltningen på veg og drift. Fylkesmannen skal fordele tilskuddsrammer til kommunene, og eventuelt omfordele midler gjennom året dersom det er nødvendig for å utnytte midlene optimalt.

Fylkesmannen skal også veilede kommunene i deres arbeid med overordnede retningslinjer for midlene. Dette gjelder både for vegkompetanse og forvaltningskompetanse.

Nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)			
Kap/post	Betegnelse	Tildeling 2020 (i 1000 kroner)	Embete
1150.50 / 1149.71	Tilskudd vegbygging og drift	18 700	FMOV
1150.50 / 1149.72	Tilskudd vegbygging og drift	21 200	FMIN
1150.50 / 1149.73	Tilskudd vegbygging og drift	7 300	FMVT
1150.50 / 1149.74	Tilskudd vegbygging og drift	12 400	FMAG
1150.50 / 1149.75	Tilskudd vegbygging og drift	3 800	FMRO
1150.50 / 1149.76	Tilskudd vegbygging og drift	22 500	FMVL
1150.50 / 1149.77	Tilskudd vegbygging og drift	9 000	FMMR
1150.50 / 1149.78	Tilskudd vegbygging og drift	17 000	FMTL
1150.50 / 1149.79	Tilskudd vegbygging og drift	4 500	FMNO
1150.50 / 1149.80	Tilskudd vegbygging og drift	5 600	FMTF
Sum		122 000	

3.2.2 Skogkultur, miljøtiltak, andre tiltak

For 2020 er det bevilget 90 mill. kr til skogkultur, miljøtiltak og andre tiltak, hvorav 8 mill. kr er øremerket miljøtiltak. Totalt 82 mill. kr fordeles til fylkesmannsembetene, som fordeler videre til kommunene til formål skogkultur og andre tiltak.

Midlene til miljøtiltak tildeles fra en felles sentral ramme i Landbruksdirektoratet. Kommunene er vedtaksmyndighet. 6 mill. kr av bevilgningen til miljøtiltak forbeholdes skogeiere som tar vare på nøkkelbiotoper i større omfang enn det som forventes av næringa. I dette inngår også flerårige kontrakter om nøkkelbiotoper som utløper og som bør fornyes. De øvrige 2 mill. kr til miljøtiltak skal fordeles til formål som friluftslivstiltak, ivaretakelse og synliggjøring av kulturminner, ivaretakelse og skjøtselstiltak i nøkkelbiotoper og fjerning av frøformerte planter av utenlandske treslag utenfor produksjonsbestand av slike treslag.

Skogkultur, miljøtiltak, andre tiltak
--

Kap/post	Betegnelse	Tildeling 2020 (i 1000 kroner)	Embete
1150.50	Tilskudd skogkultur o.a	14 700	FMOV
1150.51	Tilskudd skogkultur o.a	21 500	FMIN
1150.52	Tilskudd skogkultur o.a	7 900	FMVT
1150.53	Tilskudd skogkultur o.a	7 200	FMAG
1150.54	Tilskudd skogkultur o.a	2 200	FMRO
1150.55	Tilskudd skogkultur o.a	4 500	FMVL
1150.56	Tilskudd skogkultur o.a	4 000	FMMR
1150.57	Tilskudd skogkultur o.a	14 300	FMTL
1150.58	Tilskudd skogkultur o.a	2 900	FMNO
1150.59	Tilskudd skogkultur o.a	2 800	FMTF
Sum		82 000	

3.2.3 Tettere planting og gjødsling som klimatiltak

For 2020 er det bevilget 23,51 mill. kr i tilskudd til tettere planting på eksisterende skogarealer, herunder suppleringsplanting, og til tilskudd for gjødsling av skog. Det er også noe overførbare midler på posten.

Midlene tildeles fra en felles sentral ramme i Landbruksdirektoratet. Kommunene er vedtaksmyndighet, som for ordinære skogkulturtiltak.

3.3 Tilskudd til utsiktsrydding i kulturlandskapet

Ordningen med tilskudd til utsiktsrydding i kulturlandskapet er avsluttet. Fylkesmannen i Vestland og Fylkesmannen i Møre og Romsdal har pågående prosjekter som skal fullføres innenfor avtalte arbeidsfrister. Udisponerte og inndratte midler skal ikke bevilges til nye prosjekter.

3.4 Spesielle miljøtiltak i jordbruket

For 2020 er det bevilget 127 mill. kr til tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL). I tillegg er det en del udisponerte midler som blant annet skyldes nytt fagsystem som inndrar midler automatisk ved utgått arbeidsfrist. Fylkesmannen skal sikre at forvaltningsloven og økonomireglementet følges, og at SMIL forvaltes i tråd

med ordningens regelverk og føringer gitt i nasjonalt og regionalt miljøprogram for jordbruket.

Fylkesmannen skal bidra til at kommunene prioriterer tiltak med god miljøeffekt. Fylkesmannen skal sørge for en aktivitetsfremmende forvaltning av midlene.

Kommunen skal lage lokale retningslinjer/tiltaksstrategier for SMIL der de beskriver miljøutfordringer og prioriterer miljøtiltak. Kommuner med god måloppnåelse og gjennomføringsevne skal prioriteres.

Erfaringer viser at det i noen vannområder er stort behov for utbedring av hydrotekniske anlegg i jordbruket. Det er viktig å ta tak i disse utfordringene av hensyn til avrenning, klimatilpasning, ressursbevaring, matproduksjon mm. Hydrotekniske tiltak skal prioriteres der behovene er store. Tiltak for ville pollinerende insekter og truet natur bør også vektlegges.

SMIL-forskriften endres med virkning fra 1. januar 2020 ref. jordbruksoppgjøret 2019. Det gjøres endringer knyttet til hvem som er berettiget tilskudd. Landbruksdirektoratet vil informere nærmere om endringen.

Spesielle miljøtiltak i jordbruket			
Kap/post	Betegnelse	Tildeling 2020 (i 1000 kroner)	Embete
1150.50	Tilskudd SMIL	32 000	FMOV
1150.51	Tilskudd SMIL	23 000	FMIN
1150.52	Tilskudd SMIL	8 000	FMVT
1150.53	Tilskudd SMIL	4 000	FMAG
1150.54	Tilskudd SMIL	10 000	FMRO
1150.55	Tilskudd SMIL	12 000	FMVL
1150.56	Tilskudd SMIL	6 500	FMMR
1150.57	Tilskudd SMIL	22 000	FMTL
1150.58	Tilskudd SMIL	6 500	FMNO
1150.59	Tilskudd SMIL	3 000	FMTF
Sum		127 000	

3.5 Klima- og miljøprogrammet

Det er avsatt 7 mill. kr til fylkesvise tiltak innenfor Klima- og miljøprogrammet (KMP). Programmet omhandler de fire kategoriene klimatilpasning, klimagassutslipp/karbonbinding, naturmangfold/kulturminner i kulturlandskapet og forurensning til vann, jord og luft. I henhold til Prop. 120 S (2018-2019) side 92, skal prosjekter som bidrar til å styrke kunnskapsgrunnlaget knyttet til jordbruks klimautfordringer og teknologisatsing i jordbruket, prioriteres. Innenfor de fylkesvise prosjektene bør styrking av en klimavennlig driftspraksis prioriteres i 2020. Forøvrig kan fylkesmannen ut fra regionale og lokale behov velge tema eller prosjekttyper innenfor alle kategoriene. Prioriteringene skal gå fram av utlysningen.

Retningslinjer for KMP ligger på Landbruksdirektoratets nettsider. Fylkesmennene skal utarbeide retningslinjer for de fylkesvise midlene innenfor rammen av de sentrale retningslinjene.

Klima- og miljøprogrammet			
Kap/post	Betegnelse	Tildeling 2020 (i 1000 kroner)	Embete
1150.50	Tilskudd klima- og miljøprogrammet	1 450	FMOV
1150.51	Tilskudd klima- og miljøprogrammet	1 300	FMIN
1150.52	Tilskudd klima- og miljøprogrammet	650	FMVT
1150.53	Tilskudd klima- og miljøprogrammet	300	FMAG
1150.54	Tilskudd klima- og miljøprogrammet	690	FMRO
1150.55	Tilskudd klima- og miljøprogrammet	600	FMVL
1150.56	Tilskudd klima- og miljøprogrammet	260	FMMR
1150.57	Tilskudd klima- og miljøprogrammet	900	FMTL
1150.58	Tilskudd klima- og miljøprogrammet	500	FMNO
1150.59	Tilskudd klima- og miljøprogrammet	350	FMTF
Sum		7 000	

3.6 Regionalt miljøprogram

Fylkesmannen skal forvalte regionale miljøtilskudd i henhold til fastsatt forskrift i tråd med Landbruksdirektoratets instruks.

Vannmiljøtiltak og særskilt tiltaket miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel skal prioriteres. Det skal også legges til rette for at tiltak for pollinator-soner og truet natur gjennomføres. Det vises til Prp. 120 S (2018-2019).

Nye erosjonsrisikokart og tilhørende drågkart vil bli ferdigstilt slik at de skal tas i bruk fra søknadsomgangen 2020. Fylkesmannen må prioritere vanntiltakene i tråd med det nye kunnskapsgrunnlaget. Der fylkesmannen vurderer at frivillige tiltak ikke vil være tilstrekkelig til å nå fastsatte miljømål, må det vurderes mer forpliktende krav. Vi viser til nasjonale føringer for arbeidet med oppdatering av de regionale vannforvaltningsplanene.

Fylkesmannen har ansvar for å informere og veilede kommuner og søker om tilskuddene. Landbruksdirektoratet gir i rundskriv føringer for rutiner og forvaltning av de regionale miljøtilskuddene og for fagsystemet Estil.

Fylkesmannen skal utarbeide saksbehandlingsrundskriv for de regionale miljøtilskuddene til kommunene, og sende kopi av dette til Landbruksdirektoratet.

3.6 Regionalt miljøprogram			
Kap/post	Betegnelse	Tildeling 2020 (i 1000 kroner)	Embete
1150.74.19	Regionale miljøprogram	131 100	FMOV
1150.74.20	Regionale miljøprogram	119 300	FMIN
1150.74.21	Regionale miljøprogram	34 500	FMVT
1150.74.22	Regionale miljøprogram	15 700	FMAG
1150.74.23	Regionale miljøprogram	40 100	FMRO
1150.74.24	Regionale miljøprogram	58 700	FMVL
1150.74.25	Regionale miljøprogram	21 300	FMMR
1150.74.26	Regionale miljøprogram	68 300	FMTL
1150.74.27	Regionale miljøprogram	24 400	FMNO
1150.74.28	Regionale miljøprogram	14 600	FMTF
Sum		528 000	

3.7 Tilskudd til drenering

For 2020 er det bevilget 68 mill. kr til tilskudd til drenering. I tillegg er det udisponerte midler fra tidligere år.

Det fordeles 68 mill kr i fylkesvise rammer for 2020. Ved fordelingen er det tatt hensyn til innmeldt behov og ubrukte midler i hvert enkelt fylke.

Fylkesmannen skal fordele midlene til kommunene. Korn-, potet- og grønnsaksarealer skal prioriteres ved fordeling av midlene, bl.a. av hensyn til vannmiljøutfordringer.

Fylkesmannen skal ved årets slutt inndra ubrukte midler og fordele nye kommunale rammer. Det er fortsatt udisponerte midler på ordningen. Ved behov for midler utover tildelt ramme i 2020, kan fylkesmannen som tidligere ta kontakt med Landbruksdirektoratet for ytterligere midler.

For å motivere til økt aktivitet har fylkesmannen en viktig rolle i å formidle informasjon og veiledning om tilskuddet og effekten av drenering.

Tilskudd til drenering			
Kap/post	Betegnelse	Tildeling 2020 (i 1000 kroner)	Embete
1150.74.19	Tilskudd til drenering	13 500	FMOV
1150.74.20	Tilskudd til drenering	6 000	FMIN
1150.74.21	Tilskudd til drenering	3 000	FMVT
1150.74.22	Tilskudd til drenering	3 500	FMAG
1150.74.23	Tilskudd til drenering	10 000	FMRO
1150.74.24	Tilskudd til drenering	5 000	FMVL
1150.74.25	Tilskudd til drenering	5 000	FMMR
1150.74.26	Tilskudd til drenering	14 000	FMTL
1150.74.27	Tilskudd til drenering	6 000	FMNO
1150.74.28	Tilskudd til drenering	2 000	FMTF
Sum		68 000	

3.8 Tilskudd til tiltak i beiteområde

For 2020 er det bevilget 23 mill. kr til tilskudd til tiltak i beiteområder.

Kommunene får forvaltningsansvar for denne ordningen fra 1.1.2020, jf. Forskrift om endring av forskrift for tilskudd til tiltak i beiteområder (FOR-2017-10-03-1582). Revidert rundskriv vil foreligge i løpet av desember 2019. Forvaltningen av ordningen overføres fra 2020 til nytt fagsystem (Agros). Denne løsningen vil være tilgjengelig fra 8.1.2020.

Fylkesmannen får en viktig oppgave med å følge opp kommunene som nå overtar ansvaret for denne tilskuddsordningen. Fylkesmannen skal fordele tilskuddsrammer til kommunene, herunder omfordеле midler dersom det er nødvendig for å utnytte midlene optimalt. Fylkesmannen må finne hensiktsmessige løsninger for fordeling av rammen til kommunene.

Av totalrammen er 5 mill. kr øremerket tiltak knyttet til kostnader for beitenæringen som følge av tiltak mot skrantesjuke på rein i Nordfjella. De øremerkede midlene forvaltes av Fylkesmannen i Oslo og Viken i samarbeid med Fylkesmannen i Vestland. For å sikre god bruk av midlene er god dialog med beitenæringen om aktuelle tiltak viktig.

Resterende ramme på 18 mill. kr (ordinære midler, jfr tabell nedenfor) fordeles til kommunene. Av rammen skal 5 mill. kr prioriteres til investeringer knyttet til teknologi. Dette gis som en generell føring, og ikke som egen øremerket del av rammen. Fylkesmannen må formidle prioriteringen til teknologi videre i forbindelse med fordeling av rammen til kommunene.

Tilskudd til tiltak i beiteområde			
Kap/post	Betegnelse	Tildeling 2020 (i 1000 kroner)	Embete
1150.50	Tiltak i beiteområde	2 000	FMOV
1150.50	Tiltak i beiteområde	3 500	FMIN
1150.50	Tiltak i beiteområde	500	FMVT
1150.50	Tiltak i beiteområde	800	FMAG
1150.50	Tiltak i beiteområde	400	FMRO
1150.50	Tiltak i beiteområde	2 700	FMVL
1150.50	Tiltak i beiteområde	1 000	FMMR
1150.50	Tiltak i beiteområde	4 100	FMTL
1150.50	Tiltak i beiteområde	1 100	FMNO
1150.50	Tiltak i beiteområde	1 900	FMTF
Sum		18 000	

3.9 Tilskudd til Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vestnorsk fjordlandskap og Vegaøyane

Landbruksdirektoratet vil komme tilbake til dette i forbindelse med første supplerende tildelingsbrev.

3.10 Tilskudd til landbruksvikarer

Det er fordelt tilskudd til 240,324 årsverk i tråd med tilskuddsramme og sats per årsverk fastsatt i jordbruksavtalen. Ved fordelingen av tilskuddsmidler mellom avløserlagene i fylket, skal fylkesmannen ta utgangspunkt i behovet for landbruksvikar i lagenes dekningsområder. Nærmere retningslinjer framkommer av rundskriv for ordningen. Fylkesmannen skal fatte vedtak om tildeling av tilskudd, sende tilskuddsbrev til avløserlagene, og anvise utbetalinger i AGROS i tråd med vedtakene.

Tilskudd til landbruksvikarer			
Kap/post	Betegnelse	Tildeling 2020 (i 1000 kroner)	Embete
1150.78	Tilskudd til landbruksvikarer	4 997	FMOV
1150.79	Tilskudd til landbruksvikarer	10 703	FMIN
1150.80	Tilskudd til landbruksvikarer	3 129	FMVT
1150.81	Tilskudd til landbruksvikarer	2 896	FMAG
1150.82	Tilskudd til landbruksvikarer	7 098	FMRO
1150.83	Tilskudd til landbruksvikarer	11 072	FMVL
1150.84	Tilskudd til landbruksvikarer	5 025	FMMR
1150.85	Tilskudd til landbruksvikarer	11 981	FMTL
1150.86	Tilskudd til landbruksvikarer	7 154	FMNO
1150.87	Tilskudd til landbruksvikarer	4 173	FMTF
	Sum	68 228	

3.11 Stimuleringstilskudd til kommunale veterinærtjenester

Det er bevilget 31,4 mill. kroner i stimuleringstilskudd til veterinærdekning for 2020. Fylkesmannen skal prioritere hvilke søkeres som kan få tilskudd i tråd med retningslinjer fra Landbruksdirektoratet. Behovet for midler til prioriterte søkeres, og eventuelle udisponerte midler, skal rapporteres til Landbruksdirektoratet innen 1.6.2020. Eventuelle udisponerte midler omfordeles til fylker hvor behovet er større enn tildelt ramme. Landbruksdirektoratet har gitt retningslinjer for fordeling av tilskudd og rapportering i rundskriv 2019-43 «Stimuleringstilskudd til veterinærdekning for 2020».

Tilskudd til veterinærdekning - stimuleringstilskudd			
Kap/post	Betegnelse	Tildeling 2020 (i 1000 kroner)	Embete
1142.60	Tilskudd til veterinærdekning - stimuleringstilskudd	823	FMOV
1142.60	Tilskudd til veterinærdekning - stimuleringstilskudd	2 849	FMIN
1142.60	Tilskudd til veterinærdekning - stimuleringstilskudd	984	FMVT
1142.60	Tilskudd til veterinærdekning - stimuleringstilskudd	1 040	FMAG
1142.60	Tilskudd til veterinærdekning - stimuleringstilskudd	548	FMRO
1142.60	Tilskudd til veterinærdekning - stimuleringstilskudd	5 799	FMVL
1142.60	Tilskudd til veterinærdekning - stimuleringstilskudd	3 065	FMMR
1142.60	Tilskudd til veterinærdekning - stimuleringstilskudd	4 928	FMTL
1142.60	Tilskudd til veterinærdekning - stimuleringstilskudd	5 340	FMNO
1142.60	Tilskudd til veterinærdekning - stimuleringstilskudd	6 024	FMTF
Sum		31 400	

Av tildelingen til Fylkesmannen i Troms og Finnmark
er 750 000 kroner øremerket Svalbard.

4 Kap. 1142 post 45 Større utstyrskjøp og post 71 Omstillingstiltak i Indre Finnmark- Landbruksdirektoratets ansvarsområde

Det tildeles 4 201 000 kroner på kapittel 1142 post 45 til fylkesmannsembetene. Fylkesmannen skal innenfor denne rammen gjennomføre kritisk vedlikehold av gjerder mot Russland, Finland og Sverige og kritisk vedlikehold av CWD-gjerdet i Mørkedalen. Oppfølging av inngåtte reinbeiteavtaler i Røros-regionen skal også prioriteres. Det tildeles 1 213 000 kroner på kapittel 1142 post 71 til Fylkesmannen i Troms og Finnmark, til reintellinger i Finnmark. Det er viktig at fylkesmannen tidlig planlegger og forbereder gjennomføring av prosjektene som det er tildelt midler til.

Større utstyrskjøp og vedlikehold			
Kap/post	Betegnelse	Tildeling 2020 (i 1000 kroner)	Embete
1142.45	Større utstyrskjøp	1 056	FMTL
1142.46	Større utstyrskjøp	120	FMNO
1142.47	Større utstyrskjøp	3 025	FMTF
	Sum	4 201	

Omstillingstiltak i Indre Finnmark			
Kap/post	Betegnelse	Tildeling 2020 (i 1000 kroner)	Embete
1142.71	Omstillingstiltak i Indre Finnmark	0	FMTL
1142.72	Omstillingstiltak i Indre Finnmark	0	FMNO
1142.73	Omstillingstiltak i Indre Finnmark	1 213	FMTF
	Sum	1 213	

5 Områderettet innsats

Arktisk landbruk

Midlene til arktisk landbruk omfatter Nordland, Troms og Finnmark. Fylkesmannen i Troms og Finnmark har et koordinerende ansvar for forvaltning av midlene opp mot øvrige fylkesmannsembeter, fylkeskommuner, næringsorganisasjoner og ev. andre aktører i de aktuelle områdene.

Fjellandbruket

Midlene omfatter fjellandbruket i Trøndelag, Innlandet, Vestfold og Telemark, samt Oslo og Viken. Fylkesmannen i Trøndelag har et koordinerende ansvar for forvaltning av midlene opp mot øvrige fylkesmannsembeter, fylkeskommuner, næringsorganisasjoner og ev. andre aktører i de aktuelle områdene.

Saksbehandling og utbetaling av midler

Felles for alle alle tilskuddsordningene gjelder at fylkesmannen må være særskilt oppmerksom på at alle tildelinger som omfattes av regelverket for offentlig støtte, skjer i tråd med dette.

Fagsystemet Agros skal benyttes i saksbehandlingen og Tilskudd gitt av fylkesmannen blir utbetalt av Landbruksdirektoratet.

Fylkesmannen får ansvaret for å definere maler for tilsagn, avvisning og avslag.

Kapittel 1150 post 50

Tilskudd gitt av fylkesmannen skal utbetales av Landbruksdirektoratet. For arktisk landbruk skal det nytties forskriftstype 650, hjemmelnsr. 02 For fjellandbruket skal forskriftstype 660, hjemmelnsr. 01 nytties.

Tilskudd til områderettet innsats			
Kap/post	Betegnelse	Tildeling 2020 (i 1000 kroner)	Embete
1150.50	Tilskudd til fjellandbruket	4 000	FMTL
1150.51	Tilskudd til fjellandbruket	4 000	FMTF
Sum		8 000	

6. Tilskudd til konfliktforebyggende tiltak i forholdet mellom reindrift og annen berørt part

Fylkesmannen i Trøndelag forvalter ordningen i tråd med forskrift tilskudd til konfliktforebyggende tiltak i forholdet mellom reindrift og annen berørt part, og føringer gitt i brev fra LMD av 19.12.2013. Tilskuddsordningen er finansiert over Landbruks- og matdepartementet sitt budsjettkapittel 1150, post 50 og kapittel 1151 post 51 og reguleres av hhv. jordbruksavtalen og reindriftsavtalen. I 2020 er det avsatt 1,5 mill. kroner over kapittel 1150 post 50. og 1,5 mill. kroner til ordningen over kapittel 1151 post 51. Inntil 100 000 kroner kan belastes ordningen til administrasjons- og gjennomføringskostnader fordelt med 50 000 kroner fra LUF og 50 000 kroner fra RUF.

Hovedmålet med de konfliktforebyggende tiltakene er å redusere konflikter mellom reindriften og øvrig landbruk. I tillegg omfatter ordningen konfliktforebyggende tiltak mellom by og rein.

Saksbehandling og utbetaling av midler

Felles for alle midlene gjelder at fylkesmannen må være særskilt oppmerksom på at alle tildelinger som omfattes av regelverket for offentlig støtte, skjer i tråd med dette.

Landbruksdirektoratet overfører tilskuddsmidlene fra RUF til LUF, slik at midlene under ordningen samlet sett ligger i LUF. Forskriftstype 640, hjemmelsnr. 01 skal nytties.

Resultatrapporering

Det skal rapporteres på bruken av midlene i fylkesmannens årsrapport for 2020. Departementet og Riksrevisjonen kan kontrollere at midlene er brukt i tråd med forutsetningene.

Tilskudd til konfliktforebyggende tiltak			
Kap/post	Betegnelse	Tildeling 2020 (i 1000 kroner)	Embete
1150.50	Landbrukets Utviklingsfond	1 500	FMTL
1150.51	Reindriftens Utviklingsfond	1 500	FMTL
Sum		3 000	

6 Fullmakter

Departementet delegerer følgende budsjettmessige fullmakter til fylkesmannen for budsjettåret 2020. Fylkesmannen er selv ansvarlig for å sette seg inn i de kravene og hjemlene departementet viser til.

I tillegg gjelder de administrative fullmaktene fylkesmannen har fått delegert i brev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet 04.05.2015.

6.1 Merinntektsfullmakt

Fullmakten gjelder tilgang til å overskride kap. 525, post 21 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3525, post 01, jf. romertallsvedtak II Merinntektsfullmakter, jf. Innst. 16 S (2019-2020) vedtatt 5.12. 2019.

6.2 Fullmakt til nettobudsjettering

Fullmakten gjelder adgang til å nettoføre som utgiftsreduksjon på kap. 525, post 21 Spesielle driftsutgifter, refusjoner av utgifter til fellestjenester der embetet samordner utgiftene, jf. Romertallsvedtak XI, jf. Innst. 16 S (2019-2020) vedtatt 5.12.2019.

6.3 Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr

Fullmakten gis for kap. 525, post 01 på de vilkår som fremgår av Finansdepartementets rundskriv R-110 pkt. 2.2.

6.4 Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret

Fullmakten gis på de vilkår som fremgår av R-110 pkt. 2.3. Unntak fra denne fullmakten er inngåelse av ny husleieavtaler eller endringer av løpende husleieavtaler, som skal drøftes med departementet før oppstart og godkjennes av departementet. Ved inngåelse av nye husleiekontrakter skal embetene bruke Statsbygg som rådgiver.

7 Rapportering og resultatoppfølging

7.1 Rapportering gjennom året

7.1.1 Rapporteringskrav per 30.04

Rapporteringen skal sendes til oppdragsgiveren innen 15.5.2019.

7.1.1.1 Justis- og beredskapsdepartementet

7.1.1.1.1 Samfunnssikkerhet og beredskap

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.1.1.1.1

Fylkesmannen skal sende en egen rapport om sikkerhetstilstanden i embetet til KMD (se også VØI pkt. 4.4.6).

7.1.1.1.2 Vergemålsordningen

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.1.1.2.1

Fylkesmannen skal kort rapportere på planlagte og gjennomførte tiltak for opplæring av verger.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.1.1.2.2

Embetet skal rapportere på innsending av dommer avsagt om fratakelse av rettslig handleevne jf. oppdrag 3.3.2.1.5 i tildelingsbrevet.

7.1.1.1.3 Rettshjelp

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.1.1.3.1

Fylkesmannen skal rapportere på forbruk samt forventet forbruk på kap. 470, post 01 både for inneværende og påfølgende budsjettår. Rapporteringen sendes Statens sivilrettsforvaltning. Eventuelle avvik skal begrunnes. Fylkesmannen skal umiddelbart informere SRF dersom det er andre vesentlige risikoer eller avvik på området.

7.1.1.2 Klima- og miljødepartementet

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

7.1.1.2.1

Rapportere på oversikt over "massetipper/massemottak" for ikke-forurensset jord- og steinmasser som tar imot masser fra flere prosjekter/aktører (se oppdrag).

7.1.2 Rapporteringskrav per 31.08

Rapporteringen skal sendes til oppdragsgiver innen 15.9.2019.

7.1.2.1 Justis- og beredskapsdepartementet

7.1.2.1.1 Vergemålsordningen

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.2.1.1.1

Fylkesmannen skal gi en kort samlet vurdering av måloppnåelsen på vergemålsfeltet per 2. tertial og forventet måloppnåelse for 2020. Eventuelle avvik og manglende måloppnåelse skal vektlegges. Aktuelle tiltak skal kort beskrives.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.2.1.1.2

Fylkesmannen skal rapportere på ressursbruken på kap. 469, post 01 og post 21.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.2.1.1.3

Fylkesmannen skal rapportere på status i arbeidet med å kontrollere vergeregnskap i henhold til sentralt uttrekk fra Statens sivilrettsforvaltning.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.2.1.1.4

Fylkesmannen skal gi en vurdering av andelen opprettede vergemål for voksne per 2. tertial hvor det er gjennomført samtale med vergehaver.

7.1.2.1.2 *Rettshjelp*

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.2.1.2.1

Fylkesmannen skal rapportere på forbruk samt forventet forbruk på kap. 470, post 01 både for inneværende og påfølgende budsjettår. Rapporteringen sendes Statens sivilrettsforvaltning. Eventuelle avvik skal begrunnes. Fylkesmannen skal umiddelbart informere SRF dersom det er andre vesentlige risikoer eller avvik på området.

Fylkesmannen skal i tillegg rapportere på antall innkomne og behandlede saker, gjennomsnittlig saksbehandlingstid og antall restanser.

7.1.2.2 *Klima- og miljødepartementet*

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

7.1.2.2.1

Rapportere framdrift iht. egen plan for arbeidet om å revidere tillatelser for utslipp av avløpsvann etter kap. 14 i forurensningsforskriften (referanse i tildelingsbrevet: 3.1.4.4.1).

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

7.1.2.2.2

Deponi og PFAS: Melde hvor mange deponier det gjelder og planen for å oppdatere tillatelsene (referanse i tildelingsbrevet: 3.1.4.4.9).

7.1.2.3 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Alle embetene | KMD | Annet tema

7.1.2.3.1

Fylkesmannen skal rapportere på regnskapstall pr. 31.08 innen 15.09 på kap. 525/3525, og gi en prognose for forbruk for resten av året. Det skal rapporteres både på utgifts- og inntektskapittel. Rapporteringen innbefatter også rapportering på resultatområder i samsvar med rutinene for ressursrapportering. Vesentlige avvik i forhold til budsjetttrammer og forutsetninger skal forklares.

I tillegg skal det rapporteres på forbruk pr. 31.08 innen 15.09, samt forbruk pr. 31.12 innen 15.01.20, for midler som er tildelt over kap. 500, post 21 (byvekstavtaler mv.).

Rapporteringen skal skje i Sharepoint.

7.1.3 Rapporteringskrav med egne frister

7.1.3.1 Helse- og omsorgsdepartementet

Alle embetene | HOD | Alle temaer

7.1.3.1.1

Rapportere på økonomi- og tilskudd (inkl. belastningsfullmakten over kapittel 734 post 01 kontrollkommisjoner, driftsbudsjett) i egen tertialportal – tall per 30.04, 31.08 og 31.12.

Frist til Hdir 1. tertialrapport 15.05.

Frist til Hdir 2. tertialrapport 15.09.

Frist til Hdir 3. tertialrapport 15.01 (påfølgende år).

7.1.3.2 Justis- og beredskapsdepartementet

7.1.3.3 Klima- og miljødepartementet

Alle embedene | KLD | Miljø og klima

7.1.3.3.1

Rapportering på supplerende tildelinger på klima- og miljøområdet per 31.08. Frist: 4.9.2020.

Alle embedene | KLD | Miljø og klima

7.1.3.3.2

Rapportering på tildelinger fra Miljødirektoratet på KLD sine kapitler 1400 og 1410. Frist: 6.11.2020.

Alle embedene | KLD | Miljø og klima

7.1.3.3.3

Rapportering på supplerende tildelinger på klima- og miljøområdet per 31.12. Frist: 8.1.2021.

Alle embedene | KLD | Miljø og klima

7.1.3.3.4

Status på antall verneområder hvor det arbeides med forvaltningsplaner i 2020 og forventet ferdigstilling. Frist 1. juni 2020 (referanse i tildelingsbrevet: 3.1.4.3.2.1).

Alle embedene | KLD | Miljø og klima

7.1.3.3.5

Rapportering på antall verneområder der merkevaren er tatt i bruk. Frist 31.08.2020 (referanse i VØI: 5.1.5.4).

Alle embedene | KLD | Miljø og klima

7.1.3.3.6

Marin forsøpling: Rapport som sammenstiller informasjon om aktiviteten i fylket. Frist: 1.12.2020 (referansen i VØI: 5.1.5.46).

7.1.3.4 Kunnskapsdepartementet

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring | Tilskudd og økonomiske virkemidler

7.1.3.4.1

Rapportere på økonomi og tilskudd i egen tertialportal – tall per 30.04, 31.08 og 31.12
Frist til Udir 1. tertialrapport 15.05.
Frist til Udir 2. tertialrapport 15.09.
Frist til Udir 3. tertialrapport 15.01 (påfølgende år).

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

7.1.3.4.2

Fylkesmannen skal rapportere på status i håndhevingssakene per 30.06 og 31.12:

- Frist til Udir er 10.08 for 1. statusrapportering (status for sakene i perioden 01.01-30.06).
- Frist til Udir er 10.01 for 2. statusrapportering (status for sakene i perioden 01.07-31.12).

Rapporteringen skal skje via Udirs høringssystem. Dere får tilsendt lenke i forkant av rapporteringsfristen.

7.1.3.5 Landbruks- og matdepartementet

Fylkesmannen forvalter ordninger over to næringsavtaler innenfor landbruks- og matområdet. Det er nødvendig med egne frister for enkelte rapporteringspunkter, knyttet til oppfølging og gjennomføring av årlige forhandlinger om avtalene.

FMTL | FMNO | FMTF | LMD | Landbruk og mat

7.1.3.5.1

Rapportere til Landbruksdirektoratet om forbruk, avvik knyttet til tildelte midler og tiltak, prognose og budsjettbehov knyttet til kapittel 1142, post 45 Større utstyrskjøp og post 71 Omstillingstillingsstiltak i Finnmark etter følgende frister:

- Frist 6.1.: Forbruk og avvik per. 31.12.
- Frist 5.5.: Plan for gjennomføring av tiltak. Forbruk, prognose og avvik per 31.4.
- Frist 5.9.: Forbruk, prognose og avvik per 31.8.
- Frist 15.10.: Budsjettbehov påfølgende år.

Rapporteringen gjøres etter tilsendt mal fra Landbruksdirektoratet.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

7.1.3.5.2

Rapportering for 2020 og budsjett for 2021 knyttet til Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyan og Vestnorsk fjordlandskap sendes innen 20.11. til Landbruksdirektoratet. Rapporteringen skal gjøres etter tilsendt mal fra Landbruksdirektoratet.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat | Tilskudd og økonomiske virkemidler

7.1.3.5.3

Rapporter i henhold til tabell tilsendt fra Landbruksdirektoratet knyttet til tilskuddsordninger der fylkesmannen disponerer regional ramme, jf. tilskuddsordninger som fordeles i kap. 5.2 i tildelingsbrevet. Frist 20.11.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

7.1.3.5.4

Rapporter på saker fylkesmannen har behandlet i 2019 etter jordloven, konsesjonsloven og odelsloven i eget skjema som sendes Landbruksdirektoratet innen 1.3.

FMTL | FMNO | FMTF | LMD | Areal, by og samfunn | Landbruk og mat

7.1.3.5.5

Fortløpende orientere Landbruksdirektoratet om oppdateringer og endringer i bruksregler og distriktsplaner.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat | Tilskudd og økonomiske virkemidler

7.1.3.5.6

Rapporter på totalt behov for tilskudd til veterinærdekning (stimuleringstilskudd) til kommunene som fylkesmannen har prioritert for tildeling i 2020 og midler knyttet til belastningsfullmakt på kap. 1142, post 60. Sendes Landbruksdirektoratet innen 1.6.2020.

7.2 Årsrapport og årsregnskap

Fylkesmannsembetene skal oversende årsrapporten for 2018 til departementet, med kopi til Riksrevisjonen, innen 1. mars 2019. Årsrapporten skal inneholde rapportering på mål, styringsparametere og resultatmål omtalt i dette tildelingsbrevets pkt. 3 pkt. og andre rapporteringskrav som framgår av pkt. 7.3. Det er ikke rapportering på

oppgavene i Virksomhets- og økonomiinstruksen. Dersom det er vesentlige avvik på oppgavene, skal det rapporteres i årsrapporten i kapittel 3.2.

Departementet vil understreke at det er fylkesmannen som står ansvarlig for at den avgangte årsrapporten er korrekt og komplett ved oversendelse til departementet.

Departementet vil ikke godta at det gjøres korrigeringer i årsrapporten etter den er avgangt, med mindre det er særskilte forhold som gjør det nødvendig.

Som følge av endringene i Bestemmelser om økonomistyring i staten, fastsatt 23. september 2019, skal revisjonsberetningen publiseres på [virksomhetens] nettsider innen 1. mai sammen med årsrapporten. Dersom revisjonsberetningen ikke foreligger innen denne fristen, skal beretningen publiseres så snart den foreligger. I tillegg skal årsrapporten dateres. Disse endringene gjelder allerede for årsrapporten og revisjonsberetning for 2019.

Det stilles nye krav til rapportering på årsverk i årsrapporten for statlige virksomheter. Informasjons- og veiledningsmateriale vil tilgjengeliggjøres i en personalmelding (PM) fra KMD. Kravet gjelder allerede for rapportering for 2019. Embetene bes om å rapportere tall for antall ansatte og antall avtalte årsverk som tilgjengeliggjøres i SSBs statistikk. I tillegg skal det som tidligere rapporteres antall utførte årsverk, jf. instruks punkt 3.2.6. Informasjons- og veiledningsmateriale er tilgjengeliggjort i en personalmelding (PM) fra KMD.

Vi gjør oppmerksom på at det er vedtatt en ny likestillings- og diskrimineringslov med virkning fra 1.1. 2020. I årsrapporten for 2020 skal det derfor rapporteres om likestilling iht. til de nye kravene for redegjørelsесplikten, jf. økonomi- og virksomhetsinstruks pkt. 4.2.3 om arbeidsgiverrollen og § 26 i den nye loven. Barne-, ungdoms- og familieliderektoratet (Bufdir) har varslet om ny veiledning og malverk for denne rapporteringen.

7.3 Andre rapporteringskrav i årsrapporten

7.3.1 *Arbeids- og sosialdepartementet*

Alle embedetene | ASD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

7.3.1.1

Fylkesmannen skal beskrive:

- Hvordan kommunene i fylket ivaretar sitt ansvar for kvalifiseringsprogrammet, og om det har skjedd endringer i dette etter at lovendringene trådte i kraft 1. januar 2019
- Om NAV-kontorene har oversikt over personer som er i målgruppen for programmet
- Utfordringer knyttet til at alle personer i målgruppen for programmet blir vurdert for deltagelse og får tilbud om program hvis de fyller vilkårene loven setter
- Hva kjennetegner NAV-kontor som ivaretar sitt ansvar for kvalifiseringsprogrammet på en god måte
- Fylkesmannens arbeid for å legge til rette for at kommunene ivaretar sitt ansvar for programmet i henhold til regelverket og på en god måte

FMIN | FMVL | FMTL | ASD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

7.3.1.2

Fylkesmennene i Trøndelag, Vestland og Innlandet skal kort beskrive status i utvikling av tjenestebarometer. Embetene bes rapportere på hvordan tjenestebarometeret er blitt benyttet og hvilke erfaringer embetene har med denne metodikken.

Alle embedetene | ASD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

7.3.1.3

Fylkesmannen skal beskrive kommunenes erfaring med aktivitetsplikt for mottakere av økonomisk stønad under 30 år. Herunder om aktivitetsplikten bidrar til overgang til arbeid og utdanning.

Alle embedetene | ASD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

7.3.1.4

Fylkesmannen skal vurdere og beskrive om og hvordan digitalisering/DIGISOS påvirker tilgjengelighet til og kvalitet på de sosiale tjenestene.

Alle embetene | ASD | Alle temaer

7.3.1.5

Fylkesmannen bes redegjøre kort for status på gevinstrealiseringssplanen for oppgavene på Statens helsetilsyns områder i årsrapport for 2020.

Alle embetene | ASD | Alle temaer

7.3.1.6

Fylkesmannen bes redegjøre kort for status på gevinstrealiseringssplanen for oppgavene på Arbeids- og sosialdepartementets områder i årsrapport for 2020.

7.3.2 Barne- og familielatedepartementet

Alle embetene | BFD | Alle temaer

7.3.2.1

Fylkesmannen skal rapportere på antall gjennomførte tilsyn med kommunenes oppfølging av krisesenterloven, informasjonsarbeid overfor kommunene om faglig veileder for innhold og kvalitet i tilbudet, samt gi en kort vurdering av tilgjengelighet og kvalitet på tilbudet i fylket.

Alle embetene | BFD | Alle temaer

7.3.2.2

Fylkesmannen skal redegjøre for bakgrunnen for og konsekvenser av eventuelle nedleggelse av krisesentrene eller reduksjon i tilbudet.

Alle embetene | BFD | Alle temaer

7.3.2.3

Fylkesmannen skal rapportere på antall behandlede søknader, og fattede vedtak inndelt i innvilgelser, avslag og avisninger knyttet til hver sakstype, etter ekteskapsloven, anerkjennelsesloven og brudvigjingslova i årsrapporten. Når det gjelder ekteskapsloven § 18a andre ledd, bes fylkesmannen differensiere rapporteringen for saker ut ifra sakstype, dvs. etter om sakene gjelder bokstav a), b) eller c).

Fylkesmannen skal rapportere på andelen separasjons- og skilsmisssøknader som er mottatt digitalt.

Alle embetene | BFD | Alle temaer

7.3.2.4

Fylkesmannen skal rapportere på antall fattede vedtak etter barneloven i årsrapporten. Fylkesmannen bes om å spesifisere sakstype etter hjemlene i barneloven.

Alle embetene | BFD | Alle temaer

7.3.2.5

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med veiledning og informasjon på familierettens område, herunder om mekling. Dette kan for eksempel være hvilke typer saker som dominerer, utviklingstrekk og utfordringer. Det er også av interesse å få opplyst hvem som kontakter Fylkesmannen.

Alle embetene | BFD | Alle temaer

7.3.2.6

Fylkesmannen skal rapportere på antall saker hvor det er gitt ut opplysninger om den adoptertes opprinnelige foreldre i saker hvor fylkesmannen har gitt adopsjonsbevilling.

Alle embetene | BFD | Alle temaer

7.3.2.7

Fylkesmannen skal rapportere på antall tilsyn med familievernkontorene.

Alle embetene | BFD | Alle temaer

7.3.2.8

Flyttet til kapittel 7.3.7.4.

Alle embetene | BFD | Alle temaer

7.3.2.9

Flyttet til kapittel 7.3.7.5.

Alle embetene | BFD | Alle temaer

7.3.2.10

Alle embetene | BFD | Alle temaer

7.3.2.11

Alle embetene | BFD | Alle temaer

7.3.2.12

Fylkesmennene skal redegjøre for embetenes vurdering av kvalitet og risiko i barnevernet i fylket.

Bufer vil oversende utfylte skjemaer med data på utvalgte indikatorer fra kommunenes halvårsrapportering og SSB. Disse skjemaene skal benyttes som underlag i fylkesmannens vurdering av risikobildet i kommunal barnevernstjeneste.

Alle embetene | BFD | Alle temaer

7.3.2.13

Rapporteringskrav på tiltak i gevinstrealiseringssplanen

- *Søknadsbehandling separasjon og skilsmissesaker*

Fylkesmannen skal redegjøre kort for status på arbeidet med å sentralisere saksbehandlingen av søknader om separasjon og skilsmisse etter ekteskapsloven innenfor de nye sammenslårte embetene. Embetene skal gjennomføre en kartlegging av ressursbruk og kvalitet i siste kvartal 2022 og dette skal rapporteres i årsrapporten for 2022.

- *Tilsyn etter barnevernloven med forskrifter*

Fylkesmennene bes redegjøre kort for status på arbeidet i årsrapporten for 2020.

7.3.2.14 Tros- og livssynssamfunn

Alle embetene | BFD | Alle temaer

7.3.2.14.1

Oversikt over:

- Nye registrerte/uregistrerte trossamfunn og nye livssynssamfunn
- Trossamfunn som er slettet hos fylkesmannen
- Ev. tilsyn med trossamfunn og forstander.

7.3.2.15 Gravferdsloven

Alle embetene | BFD | Alle temaer

7.3.2.15.1

Oversikt over antall saker i hver kategori og utfallet i disse sakene.

7.3.2.16 Lov om helligdager og helligdagsfred

Alle embetene | BFD | Alle temaer

7.3.2.16.1

Oversikt over antall saker i hver kategori og utfallet i disse sakene.

7.3.3 Helse- og omsorgsdepartementet

7.3.3.1 Langsiktig og helhetlig planlegging knyttet til kapasitet, kompetanse og kvalitet i helse- og omsorgstjenestene

Alle embetene | HOD | Folk og samfunn | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet | Kommunal styring

7.3.3.1.1

Antall kommuner som integrerer planlegging av de kommunale helse- og omsorgstjenestene i det ordinære økonomi- og planarbeidet i kommunen

7.3.3.2 Rapportering på Leve hele livet

Samlet vurdering av hvorvidt det kommunale helse- og omsorgstilbudet i fylket utvikles i henhold til retning og målsetninger i Leve hele livet.

Alle embetene | HOD | Alle temaer

7.3.3.2.1

Samlet vurdering av hvorvidt retninger og målsetninger i kvalitetsreformen for eldre – Leve hele livet utvikles i fylket.

7.3.3.3 Rapportering på Opptrappingsplan for rusfeltet (Prop. 15 S (2015-2016))

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

7.3.3.3.1

Rapportere på måloppnåelse for tilskuddsordning til kommunene 0765.62

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

7.3.3.3.2

Samlet vurdering av hvorvidt det kommunale rusarbeidet i fylket er utviklet i henhold til retning og målsettinger i Opptrappingsplanen for rusfeltet (2016-2020).

7.3.3.4 Rapportering på Opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering 2017 – 2019

Alle embetene | HOD | Alle temaer

7.3.3.4.1

Rapportere på resultatoppnåelse for tilskuddsordningen til kommunene 0762.64.

Alle embetene | HOD | Alle temaer

7.3.3.4.2

Samlet vurdering av hvorvidt tilbuddet innen habilitering og rehabilitering i fylket utvikles i henhold til retning og målsettinger i opptrappingsplanen.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

7.3.3.4.3

Rapportering på Etablering og utvikling av kommunale frisklivs-, lærings- og mestringstilbud 2019.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

7.3.3.4.4

Rapportere på resultatoppnåelse for tilskuddordning til kommunene 0762.60

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

7.3.3.4.5

Samlet vurdering av i hvilken grad tilbuddet utvikles i henhold til målsetting i regelverk for tilskuddsordning.

7.3.3.5 Rapportering på Omsorg 2020, herunder Demensplan 2020

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

7.3.3.5.1

Samlet vurdering av i hvilken grad det kommunale helse- og omsorgstilbuddet i fylket planlegges og utvikles i henhold til retning og målsettinger i Omsorg 2020, samt en vurdering av hvordan utviklingssentrene for sykehjem og hjemmetjenester ivaretar sin rolle overfor kommunene i fylket.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester |
Helsedirektoratet

7.3.3.5.2

Vurdering av i hvilken grad kommunene i fylket planlegger og utvikler sine helse- og omsorgstjenester til personer med demens og deres pårørende i tråd med mål, strategier og tiltak i Demensplan 2020, samt den demografiske utviklingen og utfordringsbildet for øvrig.

7.3.3.6 Rapportering på Kompetanseløft 2020

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

7.3.3.6.1

Rapportering på tilskuddsmidler mellom tiltak som inngår i kap 761, post 68
Kommunalt kompetanse- og innovasjonstilskudd pr. 01.05.

Samlet vurdering av kompetanse- og rekrutteringssituasjonen innen helse- og omsorgstjenestene i kommunen, herunder gi en vurdering av tilgangen på utdanningstilbud i fylket, herunder tilgangen på desentraliserte og deltidsutdanninger innen helse- og sosialfagutdanninger.

7.3.3.7 Rapportering om brukerinvolvering

Alle embetene | HOD | Helsetilsynet | Tilsyn

7.3.3.7.1

Vi ber fylkesmennene evaluere involveringen av brukere og pårørende i tilsynet med praktiseringen av tvungen somatisk helsehjelp i den kommunal helse- og omsorgstjenesten, jf. oppdrag 3.3.1.3.10. En samlet vurdering sendes til Statens helsetilsyn innen 31. desember 2020. Statens helsetilsyn vil utarbeide en rapportmal.

Alle embetene | HOD | Helsetilsynet | Tilsyn

7.3.3.7.2

Vi ber om at fylkesmannen evaluerer hvordan samtaler med brukere i tilsyn med bruk av tvang fungerer, jf. oppgave 5.3.8.12 i VØI. En samlet vurdering sendes til Statens helsetilsyn innen 31.12.2020. Statens helsetilsyn vil utarbeide en rapportmal.

7.3.3.8 Rapportering på gevinstrealiseringssplanen

Alle embetene | HOD | Helsetilsynet

7.3.3.8.1

Fylkesmennene bes redegjøre kort for status på gevinstrealiseringssplanen for oppgavene på Statens helsetilsyns områder i årsrapport for 2020.

7.3.3.8.2

Helsedirektoratet viser til gevinstrealiseringssplan i forbindelse med sammenslåing av embeter, som er utarbeidet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD). Fylkesmannen skal i tråd med dette gjennomføre en kompetansekartlegging, for å sikre god ressursutnyttelse. Rapportering på kompetansekartleggingen, og endringer foretatt på bakgrunn av denne, meldes i årsrapport for 2020.

Rapportering på gevinst skjer først i forbindelse med årsrapportering for 2022.

7.3.4 Justis- og beredskapsdepartementet

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

7.3.4.3

Fylkesmannen skal redegjøre for status på gjennomførte øvelser med kriseorganisasjonen i kommunene.

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

7.3.4.4

Fylkesmannen skal kort redegjøre for tiltak som er gjennomført for å heve kompetansen i kommunene.

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

7.3.4.5

Redegjør for status på fylkesROS og tilhørende oppfølgningsplan

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

7.3.4.6

Fylkesmannen skal redegjøre for status av scenario sikkerhetspolitisk krise/krig i fylkesROS.

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

7.3.4.7

Hvilke tiltak vurderer embetet har vært viktigst for å ivareta fylkesmannens ansvar for samordning i arbeidet med forebygging og beredskap?

FMOV | FMIN | FMVT | FMAG | FMVL | FMTL | FMTF | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

7.3.4.8

Rapportering på tiltak i gevinstrealiseringssplanen: Redegjør kort for status på arbeidet med å tilrettelegge for enhetlig og systematisk tilnærming til samfunnssikkerhets - og beredskapsarbeidet i oppfølging av kommunene.

FMOV | FMIN | FMVT | FMAG | FMVL | FMTL | FMTF | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

7.3.4.9

Rapportering på tiltak i gevinstrealiseringssplanen: Redegjør kort for status på arbeidet med å tilrettelegge for felles tilnærming og systematisk oppfølging av regionale aktører.

7.3.4.1 Vergemålsordningen

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.3.4.1.1

Fylkesmannen skal i årsrapporten rapportere på totalt antall kontrollerte vergeregnskap i 2020. Det skal oppgis hvor mange av disse vergeregnskapene embetet har plukket ut og kontrollert basert på egne risikovurderinger.

Fylkesmannen skal også rapportere på antall vergemål som det er ført tilsyn med i 2020 utover regnskapskontroll, både planlagte og hendelsesbaserte.

Fylkesmannen skal i tillegg kort beskrive hva tilsynene har avdekket og hvordan avvik er fulgt opp.

FMOV | JD | Alle temaer

7.3.4.1.2

Fylkesmannen skal i årsrapporten rapportere på gjennomføringen av den særskilte oppgaven på EMA-området, jf. punkt 5.3.4.6 i virksomhets- og økonomiinstruksen.

7.3.4.1.3

Fylkesmannen skal i årsrapporten rapportere på hvor mange verger som er fratatt sitt oppdrag i 2020 som en konsekvens av funn i regnskapskontrollen.

Fylkesmannen skal også rapportere på antall verger som har blitt fratatt vergeoppdrag i løpet av 2020 på bakgrunn av andre tilsyn og en kort redegjøre for årsaker til fratakelsene.

7.3.4.2 Rettshjelp

7.3.4.2.1

Fylkesmannen skal i årsrapportløsningen rapportere på antall innkomne, innvilgede og avslatte søknader for perioden, fordelt på henholdsvis fritt rettsråd og fri sakførsel. Fylkesmannen skal også rapportere på gjennomsnittlig saksbehandlingstid og på antall restanser. Hva gjelder de innvilgede sakene, skal rapporteringen gi en oversikt over forekomsten av økonomisk dispensasjon, samt totale advokatutgifter og evt. andre utgifter som er innvilget i aktuelle periode, fordelt på saksområde. Av rapporteringen skal det videre fremgå hvorvidt det er gitt avslag som følge av økonomisk overskridelse eller av andre grunner i henhold til skjema over rettshjelpsstatistikk fra Statens sivilrettsforvaltning.

Fylkesmannen skal rapportere på forbruk for året samt forventet forbruk på kap. 470, post 01 for påfølgende år. Eventuelle avvik skal begrunnes. Fylkesmannen skal umiddelbart informere SRF dersom det er andre vesentlige risikoer eller avvik på området.

7.3.4.2.2

Fylkesmannen skal rapportere på forventet forbruk på kap. 470, post 01 inneværende og påfølgende år. Eventuelle avvik skal begrunnes.

7.3.5 Klima- og miljødepartementet

Alle embedene | KLD | Miljø og klima

7.3.5.1

I henhold til gevinstrealiseringssplanen, rapportere på hvilke tiltak som er gjort for å øke kvaliteten og sikre lik praksis på tvers av embedene og hvilke grep som er tatt for å øke tilsynsaktiviteten

Alle embedene | KLD | Miljø og klima

7.3.5.2

I henhold til gevinstrealiseringssplanen, rapportere på hvilke tiltak som er innført for å bedre veilederingen av kommunene og hvilke resultater tiltakene har ført til.

Alle embedene | KLD | Miljø og klima

7.3.5.3

Status på gjennomførte tiltak mot fremmede organismer (referanse i tildelingsbrevet: 3.1.4.1.4).

Alle embedene | KLD | Miljø og klima

7.3.5.4

Status på gjennomførte tiltak for å ta vare på eller innhente kunnskap om truede arter og naturtyper (referanse i VØI: 5.1.5.11).

Alle embedene | KLD | Miljø og klima

7.3.5.5

Deponier og finansiell sikkerhet: Rapportere på status med arbeidet med kravstilling om finansiell sikkerhet i tillatelsene (referanse i tildelingsbrevet: 3.14.4.11).

Alle embedene | KLD | Miljø og klima

7.3.5.6

Deponi og PFAS: Rapportere på status med arbeidet med reviderte tillatelser for deponier som trenger det (referanse i tildelingsbrevet: 3.1.4.4.9).

7.3.6 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

7.3.6.1 God økonomiforvaltning i kommunene

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.1.1

Omtale av prosess med kommunene i tildelingen av skjønnsmidler for 2021.

7.3.6.2 Modernisering i kommunene

Alle embetene | KMD | Kommunal styring

7.3.6.2.1

Spesifikk omtale av arbeid med innovasjons- og fornyingsprosjekter i kommunene. Kort om fordeling av skjønnsmidler til formålet, herunder rapportering i ISORD, og formidling av resultatene.

Omtale av virkninger og resultater av prosjektene.

7.3.6.3 Kommunalrett

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.3.1

Det skal gis rapportering i tabell som viser:

- Antall saker om lovlighetskontroll etter klage som det er truffet vedtak i for året, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige.
- Antall lovlighetskontroller som er foretatt etter initiativ av fylkesmannen, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige.

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.3.2

Fylkesmennene skal gi en kortfattet omtale av hvilke særige kommunalrettslige tema de veileder kommunene om, og om eventuelle kommunalrettslige saker som har vært ressurskrevende/hatt mye oppmerksomhet i embetet.

7.3.6.3.3

Fylkesmennene skal, på bakgrunn av egne erfaringer etter kontakt med kommunene, gi en kort omtale av omfanget av interkommunalt samarbeid i fylket, i hvilke former kommunene samarbeider, og hvilke tjenester det samarbeides om.

7.3.6.4 Forvaltningslovens og offentleglovas anvendelse i kommunesektoren

7.3.6.4.1

Fylkesmennene skal i årsrapporten oppgi hvor mange klager på avslag om begjæringer om innsyn de har behandlet, jf. offentleglova § 32 og forvaltningsloven § 28 annet ledd, samt hvor mange tilfeller klager har fått helt eller delvis medhold i klager etter offentleglova § 32.

7.3.6.5 Samordning av statlige innsigelser til kommunale planer

7.3.6.5.1

Det skal rapporteres på fylkesmannens arbeid med samordning av statlige innsigelser, herunder i hvilken grad innsigelser blir løst gjennom dialog.

7.3.6.6 Rapportering om byggesaker etter plan- og bygningsloven

Alle embetene | KMD | Areal, by og samfunn | Klagesaksbehandling

7.3.6.6.1

Fra og med 01.01.2017 rapporterer alle embetene byggesaker i SYSAM- ny rapporteringsløsning for fylkesmennene.

- Av årsrapporten for 2018 skal det fremgå totalt antall behandlede byggesaker.
- Av årsrapporten for 2018 skal det fremgå antall saker der klagen ble gitt medhold, helt eller delvis.
- Av årsrapporten for 2018 skal det i tillegg fremgå antall saker som ikke ble avgjort innen 12 uker. Det skal vises hvor lang gjennomsnittlig overskridelse var i disse sakene. Overskridelse skal føres i antall dager.
- Av årsrapporten for 2018 skal det i tillegg fremgå hvor mange saker det ble avtalt lengre frist enn angitt i saksbehandlingsforskriften jf. pbl. § 21-8 andre ledd, hvor mange "særlege tilfeller" klageinstansen selv forlenget fristen i, og hvor mange saker der fristen ble forlenget på grunn av barmarksundersøkelse.

7.3.6.7 Rapportering om plansaker etter plan- og bygningsloven

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.7.1

Fra og med 01.01.2017 skal alle embetene rapportere plansaker i SYSAM- ny rapporteringsløsning for fylkesmennene.

- Av årsrapporten for 2019 skal det fremgå totalt antall behandlede klager på reguleringsplaner og gjennomsnittlig saksbehandlingstid i antall dager. Det skal i tillegg fremgå antall saker der klagen ble gitt medhold, helt eller delvis.

7.3.6.8 Lærlinger

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.8.1

Fylkesmannen skal rapportere på antall lærlinger i 2019. Det skal også framgå innenfor hvilke fag.

7.3.6.9 Fellesføring 2019 - Regeringens inkluderingsdugnad

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.9.1

Fylkesmannen skal i årsrapporten redegjøre for hvordan rekrutteringsarbeidet har vært innrettet for å nå 5 %-målet og de øvrige målene for inkluderingsdugnaden, jf. Rundskriv H-3/18.

7.3.6.10 Fellesføring arbeidslivskriminalitet

Alle embetene | KMD | Annet tema

7.3.6.10.1

Fylkesmannen skal i årsrapporten redegjøre for resultater fra oppfølging av inngåtte kontrakter og hvordan virksomhetenes anskaffelser er innrettet for å gjennomføre dette hensynet, jf. rundskriv H-8/17.

7.3.6.11 Gevinstrealisering på planområdet

FMOV | FMIN | FMVT | FMAG | FMVL | FMTL | FMTF | KMD | Areal, by og samfunn

7.3.6.11.1

Embetene skal gi en kort, årlig samlet vurdering og rapportering i årsrapporten på egen ressursbruk knyttet til arbeid med og medvirkning i planprosesser (som formidling, høringsuttalelser, dialog og samordning av nasjonale og viktige regionale interesser). I tilknytning til rapporteringen på ressursbruk skal det også gis en vurdering av kvaliteten på arbeidet.

7.3.7 Kulturdepartementet

Alle embetene | KUD | Alle temaer

7.3.7.4

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med veiledning og informasjon på universell utforming.

Alle embetene | KUD | Alle temaer

7.3.7.5

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med å fremme likestilling knyttet til ulike diskrimineringsgrunnlag i aktuell lovgivning.

7.3.7.1 *Tros- og livssynssamfunn*

Alle embetene | KUD | Alle temaer

7.3.7.1.1

-
-
-

Flyttet til kapittel 7.3.2.13.1.

7.3.7.2 *Gravferdsloven*

Alle embetene | KUD | Alle temaer

7.3.7.2.1

Flyttet til kapittel 7.3.2.14.1.

7.3.7.3 *Lov om helligdager og helligdagsfred*

Alle embetene | KUD | Alle temaer

7.3.7.3.1

Flyttet til kapittel 7.3.2.15.1.

7.3.8 Kunnskapsdepartementet

Alle embedene | KD | Barnehage og opplæring | Klagesaksbehandling

7.3.8.1

Fylkesmannen skal rapportere på gjennomsnittlig saksbehandlingstid i håndhevingssakene per 31.12. Dere skal kun rapportere på saker som gjelder brutt/ikke brutt aktivitetsplikt.

Alle embedene | KD | Barnehage og opplæring | Tilsyn

7.3.8.2

Fylkesmannen skal beskrive de vurderingene som var avgjørende for valg av:

- a) tilsynstema
- b) omfang
- c) skriftlig eller stedlig tilsyn
- d) tilsynsobjekt

Alle embedene | KD | Barnehage og opplæring | Tilsyn

7.3.8.3

Fylkesmannen skal redegjøre for hvordan de følger opp avdekket risiko som ikke er fulgt opp med tilsyn.

Alle embedene | KD | Barnehage og opplæring | Klagesaksbehandling

7.3.8.4

Fylkesmannen skal rapportere på antall klager, type klager og resultatet av behandlingen på barnehage- og opplæringsområdet.

Alle embedene | KD | Barnehage og opplæring | Klagesaksbehandling

7.3.8.5

Fylkesmannen skal redegjøre for hvilke kompetansetiltak dere har gjennomført på fagopplæringsområdet, og hva dere har gjort for å øke regelverksetterlevelsen i sektor.

7.3.8.6

Fylkesmannen skal redegjøre kort for status på arbeidet med kompetanseutvikling for barnehager og skoler i fylket, herunder vurdere hvordan samarbeidsforum sikrer systemer for at tiltakene møter lokale behov og gjennomføres i partnerskap med UH. Fylkesmannen skal også rapportere i egne tabeller på deltakelse i kompetansetiltak i regional ordning for barnehage og desentralisert ordning for skole.

Fylkesmannen skal gi sin vurdering av hvordan kompetansemodellen på sikt kan bidra til å utjevne kvalitetsforskjeller mellom barnehager og skoler.

FMVT | FMAG | FMRO | FMVL | FMMR | FMTL | FMNO | FMTF | KD | Barnehage og opplæring

7.3.8.7

Fylkesmannen skal vurdere om tiltakene som er iverksatt i oppfølgingsordningen har bidratt til bedret læringsmiljø og læringsutbytte.

Alle embetene | KD | Tilskudd og økonomiske virkemidler

7.3.8.8

Fylkesmannen skal gi en egenvurdering av hvordan embetet forvalter tilskuddsordningene i henhold til retningslinjene og gjeldende regelverk.

Fylkesmannen skal redegjøre for eventuelle avvik i utføringen av forvaltningen og gi en omtale av iverksatte tiltak.

FMOV | FMIN | FMVT | FMAG | FMVL | FMTL | FMTF | KD | Barnehage og opplæring

7.3.8.9

I henhold til gevinstrealiseringssplanen skal fylkesmannen redegjøre for realiseringen av gevinst på oppgavene informasjon- og veiledning, klagesaksbehandling og tilsyn.

Fylkesmannen skal i tillegg tabellrapportere på ressursbruk og kvalitet for nevnte oppgaver.

7.3.8.10 Integreringsarbeid

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.3.8.10.1

I forbindelse med introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven) skal fylkesmannen rapportere på antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen.

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.3.8.10.2

På området opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (introduksjonsloven) skal Fylkesmannen oppgi antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen.

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.3.8.10.3

Fylkesmannen skal gjennomføre statsborgerseremonier for alle nye statsborgere i fylket som har fylt 12 år, samt medvirke til at andelen av nye statsborgere som deltar på seremoniene øker.

Fylkesmannen skal i årsrapporten rapportere på antall statsborgerseremonier som er avholdt, totalt antall utsendte invitasjoner til nye norske statsborgere og totalt antall nye statsborgere som har deltatt i statsborgerseremoniene i fylket.

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.3.8.10.4

Fylkesmannen skal også rapportere på antall deltakere i opplæring norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (også personer som ikke er omfattet av introduksjonsloven). I tillegg skal fylkesmannen rapportere på antall årsverk i kommunene som gir opplæring i norsk og samfunnskunnskap iht. introduksjonsloven.

Alle embetene | KD | Annet tema

7.3.8.10.5

Det vises til styringsparameter 3.3.3.2.1. Fylkesmannen skal kort redegjøre for samarbeid mellom stat, kommune og fylkeskommune om rask og treffsikker bosetting samt gi en vurdering av samarbeidet.

7.3.9 Landbruks- og matdepartementet

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

7.3.9.1

- Antall årsverk i landbruksavdelingen per 31.12.2019, antall samlede årsverk i landbruksforvaltningen i kommunene per 31.12.2019, samt antall enheter/landbrukskontor i kommunene i embetet.
- Antall årsverk i avdeling eller seksjon for reindriftsforvaltning
- Ressurser benyttet til planlegging og gjennomføring av kontrollplanen

Alle embetene | LMD | Areal, by og samfunn | Landbruk og mat

7.3.9.2

Innenfor regionalt kartsamarbeid og arealressurskart (AR5) skal det rapporteres i henhold til tabell:

- Antall kommuner i fylket som ikke har utarbeidet og/eller oppdatert rutinebeskrivelse for ajourhold av AR5.
- Antall kommuner i fylket som ikke har hatt periodisk ajourhold siste 5 år, og som ikke har planlagt ajourhold i gjeldende geodataplan.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat | Tilskudd og økonomiske virkemidler

7.3.9.3

Gi en overordna vurdering av kontrollresultatene i forbindelse med forvaltning av inntekts- og velferdspolitiske tiltak.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

7.3.9.4

Rapportere om antall saker hvor anmeldelse er vurdert og antall saker som er anmeldt.

7.3.9.5

Gi en kort analyse/vurdering av kommunenes arbeid med avkorting ved feilopplysninger, herunder:

- Vurdering av om kommunen følger opp og avkorter i tilfeller der det er godkjent en lavere verdi enn det søker selv har oppgitt i søknad om produksjonstilskudd, og hva som er årsaken til at det ev. ikke avkortes.
- Vurdering av om kommunenes avkortingsbeløp ligger på et nivå som anses i tråd med retningslinjene gitt i rundskriv, og om det er store forskjeller mellom kommuner i hvordan avkorting vurderes.
- Vurdering av om kommunenes skriftlige begrunnelse for avkorting er tilstrekkelig og i tråd med [saksbehandlingsrundskrivets](#) beskrivelse av hva som må vurderes (kap. 6.15.3).

7.3.9.6

Gi en kort vurdering av hvordan rutiner for utveksling av informasjon mellom Mattilsynet og landbruksforvaltningen i saker om dyrevelferd fungerer. Herunder:

- Er sakene som sendes fra Mattilsynet til landbruksforvaltningen i tråd med beskrivelsen av hvilke saker som skal sendes over (punkt 3 i rutinen)?
- Får både kommunen og fylkesmannen kopi av vedtak samt oversendelsesbrev i saker som er omfattet av rutinen (punkt 3 og 5 i rutinen)?
- Gjennomføres det jevnlige møter mellom landbruksforvaltningen og Mattilsynet i tråd med rutinen punkt 6 og saksbehandlerrundskrivet kap. 2?

7.3.9.7

Rapportering på vedtak knyttet til avvikling av pelsdyrproduksjon.

7.3.9.8

Det skal rapporteres på:

- Gjennomførte møter i samarbeidsforumet med Sametinget og Norske Reindriftsamers Landsforbund
- Gjennomførte møter i beredskapsutvalgene for reindrift
- Antall presentasjoner av prosjektet "Ut på vidda" på seminarer, konferanser etc.
- Status for etablering av prosjektet "Ut på vidda" som en permanent ordning.

7.3.9.9

Redegjør for status på arbeidet med gevinstrealiseringssplanen på Landbruks- og matdepartementets område.

7.3.9.10

Rapporter om prioriteringer, gjennomførte tiltak og oppnådde resultater for midlene til arktisk landbruk.

7.3.9.11

Rapporter om prioriteringer, gjennomførte tiltak og oppnådde resultater for midlene til fjellandbruket.

7.3.10 Tverrsektoriell rapportering

7.3.10.1 Tverrsektorielt samarbeid for utsatte barn og unge

Alle embetene | **KD** | ASD | BFD | HOD | Barnehage og opplæring | Familier, barn og unge | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

7.3.10.1.1

Vi viser til oppgave 5.2.2.1 Koordinert innsats for utsatte barn og unge og deres familier (0-24 samarbeidet) i VØI.

Fylkesmannen skal redegjøre for sitt strategiske og langsiktige arbeid for utsatte barn og unge og deres familier, inkludert hvilke tiltak som er gjennomført for å samordne regionale innsatser og for å styrke samarbeidet mellom sektorer og tjenester i kommunen. Fylkesmannen skal videre vurdere hva som har lykkes godt og hva som er mer utfordrende i arbeidet.

7.3.10.2 LMD og KLD

Alle embetene | **LMD** | KLD | Landbruk og mat | Miljø og klima

7.3.10.2.1

Rapporter på status i forvaltningen av det todelte målet for rovviltpolitikken

7.3.10.3 ASD og BFD (Helsetilsynet)

Alle embetene | ASD | BFD | Helsetilsynet | Tilsyn

7.3.10.3.1

Alle embeter skal i løpet av 2020 ta i bruk det elektroniske verktøyet som er utarbeidet i samarbeid med fylkesmennene, for å få en systematisk oversikt over risiko og sårbarhet ved barnevernsinstitusjonene i sitt fylke. Risikoinformasjonen vil kunne aggregeres fra dette digitale verktøyet for årsrapportering 2020. Helsetilsynet har sendt ut eget brev til embetene om rapportering for året 2019.

7.3.10.4 Kommunestruktur

Alle embetene | **KMD** | BFD | HOD | JD | KLD | KD | LMD | Kommunal styring

7.3.10.4.1

Fylkesmannens rapportering skal inneholde:

- en vurdering av sammenhengen mellom embetets organisering av arbeidet med oppdraget og tiltak og observerte effekter i kommunene
- en vurdering av hva embetets erfaringer med organisering og tiltak har å si for neste års strategi (læring/forbedringspotensial), samt beskrivelse av andre relevante faktorer som embetet mener det er viktig at departementene kjenner til i arbeidet med å få til flere kommunesammenslåinger.

7.3.10.5 Tiltak for å løse boligsosiale problemstillinger i kommunene

Alle embetene | **KMD** | ASD | HOD | Alle temaer

7.3.10.5.1

Beskriv innsatsen med de to tiltakene i tiltaksplanen for Bolig for velferd 2018-2020 gjennomført av regionale aktører under fylkesmannens ledelse.

8 Budsjettmessige forutsetninger

KMD understreker at embetet har ansvar for å planlegge virksomheten i 2019 slik at målene kan nås innenfor bevilningsrammene som er gitt i dette brevet, jf. *Reglement for økonomistyring i staten* § 9 og *Bestemmelser om økonomistyring i staten*, pkt. 2.2.

Fylkesmannen kan ikke overskride utgiftsbevilgningene eller bruke dem til andre formål enn forutsatt av Stortinget, jf. bevilningsreglementets § 5. Unntaket er hvis det er gitt en slik fullmakt i pkt. 6 i dette brevet.

Fylkesmannen har ansvaret for å iverksette tiltak slik at det ikke oppstår behov for å øke bevilgningen. Departementet forutsetter at fylkesmannen rapporterer om vesentlige endringer i budsjettforutsetningene umiddelbart.

Kommunal- og moderniseringssdepartementet viser til *Retningslinjer for finansieringsordning for Fylkesmannen*, pkt. 4, hvor det framgår at "Det enkelte fagdepartement disponerer sin andel av ressurser på kap. 525 dersom omprioriteringer ikke er gjort av regjeringen". Dette innebærer at ressursmessige utfordringer innen et departements fagområder om nødvendig, må løses gjennom omprioriteringer innen dette departementets oppgaveportefølje.

Vedlegg

- [Vedlegg 1 - Fordeling kap 525.01 embeter og FMFA.xlsx](#)
- [Vedlegg 2 - Styringskalender 2020.docx](#)